

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

<i>in duizenden EUR</i>	Toelichtingen	2017	2018
Omzet	(1)	2.793.738	2.896.938
Kostprijs van verkochte goederen	(2)	-1.932.062	-2.046.164
Brutoresultaat		861.676	850.774
Distributiekosten	(2)	-389.309	-407.654
Algemene en administratieve kosten	(2)	-185.842	-179.172
Overige bedrijfskosten	(3)	-28.777	-22.617
Overige bedrijfsinkomsten	(3)	7.914	3.979
Bedrijfsinkomsten voor niet-recurrente elementen		265.662	245.310
Winsten en verliezen uit de verkoop van activa en activiteiten	(4)	38.114	29.792
Overige niet-recurrente elementen	(4)	-35.153	-54.424
Bedrijfsresultaat (EBIT)		268.623	220.678
Renteopbrengsten	(5)	4.687	4.715
Rentelasten	(5)	-47.150	-30.265
Overige financiële opbrengsten	(5)	8.786	11.501
Overige financiële kosten	(5)	-19.922	-13.278
Deel in het resultaat van deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	(12)	1.220	1.018
Resultaat voor belastingen		216.243	194.369
Belastingen	(6)	-62.909	-49.635
Winst van het boekjaar		153.334	144.734
Toe te rekenen aan aandeelhouders van Etex		148.036	140.426
Toe te rekenen aan minderheidsbelangen		5.298	4.308

Geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Winst van het boekjaar	153.334	144.734
Wijzigingen in reserves voor personeelsbeloningen	80.674	-10.915
<i>Belastingimpact</i>	-14.247	225
Netto niet-gerealiseerde resultaten die niet geherclassificeerd kunnen worden naar de winst-en verliesrekening in volgende periodes	66,427	-10.689
Wijzigingen in kasstroomafdekkingsreserves	2.519	5.976
<i>Belastingimpact</i>	-3.353	-1.260
Wisselkoersverschillen ontstaan uit de omrekening van buitenlandse activiteiten	-52.945	-49.126
Netto niet-gerealiseerde resultaten die wel geherclassificeerd kunnen worden naar de winst-en verliesrekening in volgende periodes	-53.779	-44.409
Niet-gerealiseerde resultaten, na belastingen	12.648	-55.099
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten van het jaar, na belastingen	165.981	89.635
Toe te rekenen aan aandeelhouders van Etex	163.786	84.789
Toe te rekenen aan minderheidsbelangen	2.196	4.846

Geconsolideerde balans

<i>in duizenden EUR</i>	Toelichtingen	2017	2018
Vaste activa		2.216.151	2.186.959
Materiële vaste activa	(7)	1.640.978	1.641.827
Goodwill	(8)	202.975	201.433
Overige immateriële vaste activa	(9)	208.761	220.842
Vastgoedbeleggingen	(10)	23.376	13.584
Activa beschikbaar voor verkoop	(11)	3.406	3.162
Deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	(12)	8.186	10.309
Overige vaste activa	(13)	8.033	5.349
Uitgestelde belastingvorderingen	(24)	115.093	83.996
Activa voor personeelsbeloningen	(21)	5.343	6.457
Vlottende activa		898.081	921.146
Vorraden	(15)	468.279	446.836
Handels- en overige vorderingen	(14)	319.652	338.343
Overige vlottende activa	(14)	3.137	1.803
Geldmiddelen en kasequivalenten	(17)	107.013	134.164
TOTAAL ACTIVA		3.114.232	3.108.105
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	(18)	1.010.833	1.081.740
<i>Uitgegeven aandelenkapitaal</i>		2.533	2.533
<i>Uitgiftepremie</i>		743	743
<i>Reserves en overgedragen winst</i>		979.769	1.041.692
Toerekenbaar aan aandeelhouders van Etex		983.045	1.044.968
Minderheidsbelangen		27.788	36.772
Langetermijnverplichtingen		1.141.217	1.081.381
Voorzieningen	(19)	137.827	121.985
Verplichtingen uit personeelsbeloningen	(21) (22)	310.731	312.080
Leningen	(23)	529.735	522.839
Uitgestelde belastingverplichtingen	(24)	127.129	95.924
Overige langetermijnverplichtingen	(25)	35.795	28.553
Kortetermijnverplichtingen		962.182	944.984
Voorzieningen	(19)	55.330	75.376
Kortlopend deel van leningen	(23)	213.169	196.926
Handels- en overige schulden	(25)	693.683	672.682
TOTAAL PASSIVA		3.114.232	3.108.105

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

<i>In duizenden EUR</i>	Toelichtingen	2017	2018
Bedrijfsresultaat (EBIT)		268.623	220.678
Afschrijvingen en bijzondere waardevermindingsverliezen	(26)	163.425	169.836
Winsten (verliezen) uit de verkoop van immateriële en materiële vaste activa	(26)	-3.272	-29.882
Winsten (verliezen) uit de verkoop van activiteiten		-34.387	194
Betaalde belastingen	(26)	-61.734	-56.115
Wijzigingen in werkkapitaal, voorzieningen en personeelsbeloningen	(26)	-48.012	-40.212
Wijzigingen in overige vaste activa/langetermijnverplichtingen		5.408	7.176
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		290.051	271.675
Inkomsten uit de verkoop van immateriële en materiële vaste activa	(26)	9.950	37.045
Acquisities van ondernemingen (bedrijfscombinaties)		-49.547	-
Afstoting van activiteiten		11.931	979
Investeringsuitgaven	(26)	-147.746	-192.345
Overige		83	-1.326
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-175.329	-155.647
Kapitaalverhoging / (-vermindering)		-4.660	2.898
Opnames (terugbetalingen) van leningen		-189.502	-23.170
Ontvangen rente en dividenden	(26)	4.988	5.414
Betaalde dividenden	(26)	-39.351	-43.862
Betaalde rente		-50.554	-27.649
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-279.079	-86.369
Netto toename (vermindering) van geldmiddelen en kasequivalenten		-164.357	29.659
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het jaar		279.432	103.968
Wisselkoersverschillen		-9.444	-6.316
Wijzigingen in de consolidatiekring		-1.663	-128
Netto toename (vermindering) van geldmiddelen en kasequivalenten		-164.357	29.659
Netto geldmiddelen en kasequivalenten op het einde van het jaar		103.968	127.183
<i>Geldmiddelen en kasequivalenten</i>		<i>107.013</i>	<i>134.164</i>
<i>Voorschot in rekening courant</i>		<i>-3.045</i>	<i>-6.981</i>

Geconsolideerd staat van mutaties in het eigen vermogen

Toe te rekenen aan aandeelhouders van Etex (Toelichting 18)							
<i>in duizenden EUR</i>	Uitgegeven aandelenkapitaal en uitgiftepremie	Ingekochte eigen aandelen	Reserves voor pensioenverplichtingen en financiële instrumenten	Cumulatieve omrekeningsverschillen	Overige reserves en overgedragen winst	Minderheidsbelangen	Totaal eigen vermogen
Op 31 december 2016	8.216	-19.988	-289.850	-196.099	1.357.869	28.433	888.581
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	65.605	-48.061	146.241	2.196	165.981
Kapitaalverhoging / (-vermindering)	-4.940	-	-	-	280	-	-4.660
Dividend	-	-	-	-	-37.519	-1.550	-39.069
Overige bewegingen binnen eigen vermogen	-	-	-	-	1.290	-1.290	-
Ingekochte eigen aandelen	-	-	-	-	-	-	-
Op 31 december 2017	3.276	-19.988	-224.245	-244.159	1.468.162	27.788	1.010.833
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-5.882	-49.735	140.407	4.846	89.636
Kapitaalverhoging / (-vermindering)	-	-	-	-	-	2.898	2.898
Dividend	-	-	-	-	-41.427	-2.307	-43.734
Overige bewegingen binnen eigen vermogen	-	-	-	-	18.560	3.547	22.108
Ingekochte eigen aandelen	-	-	-	-	-	-	-
Op 31 december 2018	3.276	-19.988	-230.127	-293.894	1.585.702	36.772	1.081.740

Voorstellingsbasis en waarderingsregels

Etex N.V. (de "Onderneming") is een onderneming gedomicilieerd in België. De geconsolideerde jaarrekening omvat de Onderneming en haar dochterondernemingen, deelnemingen in joint ventures en deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode (gezamenlijk genaamd "de Groep") per 31 december van elk jaar.

De jaarrekening werd goedgekeurd voor publicatie door de Raad van Bestuur op 3 april 2019.

Verklaring van overeenstemming met IFRS

De geconsolideerde jaarrekening van Etex van het jaar eindigend op 31 december 2018 werd opgesteld conform de International Financial Reporting Standards (IFRS) en de interpretaties hiervan zoals bepaald door de International Accounting Standards Board (IASB) en zoals aanvaard door de Europese Unie (EU).

De Groep heeft dezelfde IFRS regels toegepast als in voorgaande jaren, met uitzondering van nieuwe IFRS regels en interpretaties die de onderneming heeft toegepast vanaf 1 januari 2018.

De aard en de impact van elk van de volgende nieuwe standaarden, wijzigingen en/of interpretaties worden hieronder beschreven:

IFRS 9 'Financiële instrumenten', van kracht per 1 januari 2018

In juli 2014 heeft de IASB de definitieve versie van IFRS 9 Financiële instrumenten uitgegeven ter vervanging van IAS 39 Financiële instrumenten: opname en waardering en alle voorgaande versies van IFRS 9. IFRS 9 brengt alle drie de aspecten van het project voor financiële instrumenten samen: classificatie en waardering, bijzondere waardevermindering en hedge accounting. IFRS 9 is van kracht voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2018, met vervroegde toepassing toegestaan. Met uitzondering van hedge accounting is retroactieve toepassing vereist, maar het verstrekken van vergelijkende informatie is niet verplicht. Voor hedge accounting worden de vereisten in het algemeen prospectief toegepast, met enkele beperkte uitzonderingen.

De Groep heeft de nieuwe standaard toegepast op de vereiste ingangsdatum en deze had geen significante invloed op de balans of het eigen vermogen.

(a) Classificatie en waardering

De Groep ondervond geen significante invloed op balans of eigen vermogen ten gevolge van de toepassing van de classificatie- en waarderingsvereisten van IFRS 9. Ze blijft de reële waarde hanteren voor alle financiële activa die op dit moment tegen reële waarde worden gewaardeerd.

De aandelen in niet-beursgenoteerde ondernemingen zijn bedoeld om voor de voorzienbare toekomst te worden aangehouden en de Groep heeft aldus besloten om veranderingen in de reële waarde te presenteren via de winst-en verliesrekening. Vervolgens zal voor elke nieuwe verwerving het besluit worden genomen voor elk individueel instrument.

Zowel leningen als handelsvorderingen worden aangehouden om contractuele kasstromen te innen en zullen naar verwachting aanleiding geven tot kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op het uitstaande hoofdsombedrag ('SPPI') vertegenwoordigen. De Groep blijft deze waarden tegen geamortiseerde kostprijs onder IFRS 9. Na de beoordeling van de contractuele kasstroomkenmerken van haar schuldinstrumenten heeft de Groep geconcludeerd dat de leningen en handelsvorderingen kunnen worden geclassificeerd tegen geamortiseerde kostprijs volgens IFRS 9.

(b) Bijzondere waardevermindering

IFRS 9 vereist dat de Groep verwachte kredietverliezen op al haar schuldinstrumenten, leningen en handelsvorderingen boekt, hetzij op basis van 12 maanden, hetzij op basis van ganse levensduur. De Groep heeft de vereenvoudigde benadering toegepast en boekt de verwachte verliezen op alle handelsvorderingen op basis van de ganse levensduur. De toepassing van het verwachte kredietverlies had geen significant effect op het eigen vermogen als gevolg van het gewaarborgde karakter van de leningen en vorderingen.

(c) Hedge accounting

Alle bestaande hedge relaties die momenteel zijn aangeduid als effectieve hedge relaties komen nog steeds in aanmerking voor hedge accounting volgens IFRS 9. Aangezien IFRS 9 de algemene grondslagen voor de manier waarop een entiteit effectieve hedges boekt niet heeft gewijzigd, ondervindt de Groep geen significante impact als gevolg van de toepassing van IFRS 9.

IFRS 15 'Opbrengsten uit contracten met klanten', inclusief wijzigingen aan IFRS 15: ingangsdatum van IFRS 15 en toelichtingen aan IFRS 15 Opbrengsten uit contracten met klanten, van kracht per 1 januari 2018.

IFRS 15 werd uitgegeven in mei 2014 en voorziet een vijfstappenmodel voor de boekhoudkundige verwerking van opbrengsten die voortvloeien uit contracten met klanten. Onder IFRS 15 worden opbrengsten opgenomen voor een bedrag dat de vergoeding weerspiegelt waarop een entiteit verwacht recht te hebben in ruil voor het overdragen van goederen of diensten aan een klant.

De Groep heeft de nieuwe standaard op de vereiste ingangsdatum toegepast op basis van de volledige retrospectieve methode. De standaard had geen significante invloed op de opbrengsten en er zijn geen aanpassingen van vergelijkende perioden uitgevoerd. Er is geen verandering in timing ("Point in Time" of "Over Time") van de opbrengsten. We verwijzen naar onze waarderingsregels voor opbrengstverantwoording voor meer informatie.

Bovendien hebben de volgende wijzigingen en / of interpretaties ook geen significant effect op de jaarrekening.

- Wijzigingen aan IFRS 2: Op aandelen gebaseerde betalingen - Classificatie en waardering van op aandelen gebaseerde betalingstransacties, van kracht vanaf 1 januari 2018
- Wijzigingen in IAS 40 Vastgoedbeleggingen - Overdrachten van vastgoedbeleggingen, van kracht per 1 januari 2018
- IFRIC 22 Transacties in vreemde valuta en vooruitbetalingen, van kracht per 1 januari 2018
- Jaarlijkse verbeteringen aan de IFRS normen cyclus 2014-2016 (uitgegeven in december 2016), van kracht vanaf 1 januari 2018

Voorstellingsbasis

A - Functionele en presentatievaluta

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd in euro, dewelke de functionele en presentatievaluta is van de onderneming. Alle bedragen worden afgerond naar het dichtstbijzijnde duizendtal tenzij anders aangegeven.

B - Waarderingsbasis

De geconsolideerde jaarrekening werd opgesteld volgens de historische kostprijsmethode met uitzondering van de volgende activa die gewaardeerd worden aan reële waarde: afgeleide financiële instrumenten. Ook de verplichtingen voor in geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde vergoedingsplannen worden aan reële waarde gewaardeerd. De geconsolideerde jaarrekening werd opgesteld door gebruik te maken van het toerekeningsbeginsel, met uitzondering van de kasstroominformatie.

C – Belangrijke boekhoudkundige schattingen en beoordelingen

Het opstellen van de jaarrekening conform IFRS vereist dat het management beoordelingen, schattingen en veronderstellingen maakt die de gerapporteerde waarde van opbrengsten, kosten, activa, passiva en gerelateerde toelichtingen op verslagdatum kunnen beïnvloeden. Deze beoordelingen, ramingen en gerelateerde veronderstellingen zijn gebaseerd op de beste kennis van het management op verslagdatum omtrent huidige gebeurtenissen alsook toekomstige acties die de Groep mogelijkerwijs zal ondernemen.

Desalniettemin kunnen actuele resultaten verschillen van deze schattingen en mogelijk toekomstige aanpassingen vereisen aan de netto boekwaarde van de onderliggende activa of passiva. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend herzien.

De belangrijke inschattingen die door het management werden gemaakt met betrekking tot de toekomst, alsook andere belangrijke bronnen voor de inschattingen van onzekerheden op balansdatum die een hoog risico bevatten om een materiële aanpassing te veroorzaken van de boekwaarde van activa en passiva binnen het komende boekjaar, worden hieronder uiteengezet.

Bijzondere waardevermindering op niet-financiële activa

De realiseerbare waarde van kasstroomgenererende eenheden die getest worden op bijzondere waardevermindering, is de hoogste waarde van de reële waarde minus verkoopkosten en de bedrijfswaarde. Beide berekeningen zijn gebaseerd op een verdisconteerd kasstroommodel. De kasstromen worden afgeleid uit het budget voor de komende drie tot tien jaar. De realiseerbare waarde is het gevoeligst aan de verdisconteringsvoet die gebruikt wordt in het verdisconteerde kasstroommodel, alsook de verwachte toekomstige kasinstromen en de groeivoet die gebruikt wordt voor extrapolatiedoeleinden. De belangrijkste veronderstellingen die gebruikt worden bij het bepalen van de realiseerbare waarde van de verschillende kasstroomgenererende eenheden, met inbegrip van een sensitiviteitsanalyse, worden verder uitgelegd in toelichting 8.

Voorzieningen

De veronderstellingen die een belangrijke invloed hebben op het bedrag van de voorzieningen zijn de geraamde kosten, de timing van de kasuitstromen en de verdisconteringsvoet. Deze veronderstellingen worden bepaald aan de hand van de meest geschikte informatie die beschikbaar is op verslagdatum. Verdere details omtrent de gebruikte veronderstellingen zijn opgenomen in toelichting 19.

Personeelsbeloningen

De waardering van de personeelsbeloningen is gebaseerd op actuariële veronderstellingen. Het management is van mening dat de veronderstellingen met betrekking tot verdisconteringsvoeten, verwachte rendementen op activa, stijging van de lonen en de pensioenen en sterftetabellen die gebruikt worden voor deze actuariële waarderings, geschikt en gerechtvaardigd zijn. Ze worden herzien op elke balansdatum. Gezien het langetermijnkarakter van deze beloningen, kan echter enige wijziging in bepaalde van deze veronderstellingen een belangrijke invloed hebben op de waardering van de gerelateerde verplichtingen. Verdere details omtrent de gebruikte veronderstellingen zijn opgenomen in toelichting 21.

Erkenning van uitgestelde belastingvorderingen op overgedragen fiscale verliezen

Uitgestelde belastingvorderingen worden opgenomen voor alle ongebruikte fiscale verliezen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waartegen de verliezen kunnen worden afgezet. Het bepalen van het bedrag aan uitgestelde belastingvorderingen dat mag worden opgenomen, vereist een belangrijk managementoordeel en is gebaseerd op de waarschijnlijke timing en het niveau van toekomstige fiscale winsten, alsook op toekomstige fiscale planningsstrategieën. Het potentieel gebruik van overgedragen fiscale verliezen is gebaseerd op budgetten en prognoses bestaande op verslagdatum. Actuele resultaten kunnen verschillen van deze budgetten, met als gevolg een impact op het gebruik van overgedragen fiscale verliezen.

In geld afgewikkelde op aandelen gebaseerde betaling

De Groep waardeert de kost van in geld afgewikkelde op aandelen gebaseerde betalingen met personeelsleden op basis van de reële waarde van de eigen-vermogensinstrumenten op elke verslagdatum. Het schatten van de reële waarde van op aandelen gebaseerde betalingen vereist het bepalen van het meest geschikte waardingsmodel wat afhankelijk is van de looptijd en de voorwaarden van het plan. Deze schatting vereist bovendien het bepalen van de meest geschikte inputs voor het waardingsmodel met inbegrip van de verwachte looptijd van de aandelenoptie, de volatiliteit en het dividendrendement, alsook het maken van veronderstellingen hieromtrent. De veronderstellingen en het model gebruikt bij het schatten van de reële waarde van op aandelen gebaseerde betalingen zijn opgenomen in toelichting 22.

Financiële instrumenten

Om de reële waarde van financiële vaste activa, die niet kan worden afgeleid uit actieve markten, te meten, gebruikt het management een waardebeoordelingstechniek die gebaseerd is op verdisconteerde toekomstige verwachte kasstromen. De inputs voor dit model vereisen het maken van een bepaald aantal veronderstellingen waaronder de verdisconteringsvoet, liquiditeitsrisico en volatiliteit, onderhevig aan onzekerheden. Wijzigingen in deze veronderstellingen kunnen de waardering van de reële waarde beïnvloeden. Verdere details zijn opgenomen in toelichting 16.

De Groep heeft IFRS 9 toegepast vanaf 1 januari 2018. De overgang naar IFRS 9 heeft geen significante impact gehad.

Bedrijfscombinaties

De overnamemethode wordt toegepast op bedrijfscombinaties. De vergoeding wordt gewaardeerd tegen reële waarde op de transactiedatum, wat tevens de datum is waarop de reële waarde van identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen verworven in de transactie wordt gemeten. Als de boekhoudkundige verwerking van een bedrijfscombinatie onvolledig is aan het einde van de verslagperiode waarin de transactie plaatsvond, rapporteert de Groep voorlopige waarden voor de activa en passiva.

Voorlopige waarden worden gedurende de meetperiode van maximaal één jaar aangepast om nieuwe informatie weer te geven die is verkregen over omstandigheden die bestonden op de overnamedatum en die, indien bekend, de waardering op die datum zou hebben beïnvloed. Op overeenkomstige wijze kunnen nieuwe activa en passiva worden erkend. De transactiedatum is de datum waarop het risico en de controle zijn overgedragen en deze valt normaal samen met de afsluitdatum.

Minderheidsbelangen worden gewaardeerd tegen reële waarde of het proportionele deel van de identificeerbare netto activa en verplichtingen. De beoordeling wordt gedaan voor elke transactie.

Eventuele verschillen tussen kostprijs en reële waarde voor overgenomen activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen worden opgenomen als goodwill of opgenomen in de winst- en verliesrekening wanneer de kosten lager zijn. Er worden geen voorzieningen opgenomen voor uitgestelde belastingen op goodwill.

Transactiekosten worden opgenomen in de winst- en verliesrekening wanneer ze worden gemaakt.

Als bedrijfscombinaties in fasen worden gerealiseerd, worden de bestaande eigendomsbelangen tegen reële waarde erkend op het moment dat de zeggenschap aan de Groep wordt overgedragen. Een dergelijke wijziging in de boekwaarde van de investering wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening.

De toegepaste grondslagen voor de opname van acquisities van geassocieerde deelnemingen en joint ventures zijn over het algemeen gelijk aan die voor de acquisitie van dochterondernemingen.

Hyperinflatie

In mei 2018 onderging de Argentijnse peso een ernstige devaluatie, waardoor de driejaars cumulatieve inflatie van Argentinië in 2018 de 100% overschreed, waardoor aan de vereiste werd voldaan om over te stappen naar hyperinflatieboekhouding zoals voorgeschreven door IAS 29 Financiële verslaggeving in economieën met hyperinflatie (vanaf 1 Januari 2018). Het belangrijkste principe in IAS 29 is dat de jaarrekening van een entiteit die rapporteert in de valuta van een economie met hyperinflatie moet worden uitgedrukt in termen van de meeteenheid die aan het einde van de verslagperiode actueel is. Daarom worden de niet-monetaire activa en verplichtingen gewaardeerd tegen historische kostprijs, het eigen vermogen en de winst- en verliesrekening van dochterondernemingen die actief zijn in economieën met hyperinflatie aangepast voor wijzigingen in de algemene koopkracht van de lokale valuta met toepassing van een algemene prijsindex. Monetaire posten die aan het einde van de verslagperiode al in de meeteenheid zijn vermeld, worden niet

aangepast. Deze geherwaardeerde rekeningen worden gebruikt voor omrekening in euro naar de slotkoers van de periode. Dientengevolge heeft de onderneming voor het eerst in deze geconsolideerde jaarrekening hyperinflatieboekhouding toegepast voor haar Argentijnse dochterondernemingen volgens de IAS 29-regels, en wel als volgt:

- Hyperinflatieboekhouding werd toegepast vanaf 1 januari 2018;
- Niet-monetaire activa en passiva gewaardeerd tegen historische kostprijs (bijvoorbeeld materiële vaste activa, immateriële activa, goodwill, etc.) en eigen vermogen van Argentinië werden herwerkt met behulp van een inflatie-index. De impact van hyperinflatie als gevolg van veranderingen in de algemene koopkracht tot 31 december 2017 werden gerapporteerd in overgedragen winsten en de impact van wijzigingen in de algemene koopkracht vanaf 1 januari 2018 wordt gerapporteerd via de winst-en verliesrekening op een speciale rekening voor monetaire aanpassingen van hyperinflatie in de financieringslijn (zie ook toelichting 5 Financiële baten en lasten);
- De winst-en verliesrekening wordt aan het einde van elke periode aangepast aan de hand van de wijziging in de algemene prijsindex en wordt omgerekend tegen de slotkoers van elke periode (in plaats van het jaargemiddelde voor niet-hyperinflatoire economieën), en daarbij wordt de winst-en verliesrekening voor het jaar aangepast voor zowel de inflatie-index als de valutaconversie;
- De winst-en verliesrekening en de balans van het voorgaande jaar van de Argentijnse dochterondernemingen werden niet aangepast.

D - Consolidatieprincipes

Dochterondernemingen

Dochterondernemingen zijn entiteiten die direct of indirect gecontroleerd worden door de Onderneming.

De Groep controleert een entiteit wanneer de Groep blootgesteld wordt aan, of recht heeft op, variabele opbrengsten voortvloeiend uit haar deelneming in de entiteit en de mogelijkheid heeft om deze resultaten te beïnvloeden dankzij haar zeggenschap over de entiteit.

Meer bepaald controleert de Groep een deelneming als en slechts als ze:

- Zeggenschap heeft over de deelneming (i.e., bestaande rechten die de mogelijkheid bieden de relevante activiteiten van de deelneming te sturen)
- Blootgesteld wordt aan, of recht heeft op, variabele opbrengsten voortvloeiend uit haar betrokkenheid in de deelneming
- De mogelijkheid heeft om haar zeggenschap over de deelneming te gebruiken om diens resultaten te beïnvloeden.

Er is algemeen een vermoeden dat de meerderheid van de stemrechten leidt tot controle. Om dit vermoeden te onderbouwen en wanneer de Groep minder dan de meerderheid van de stemrechten of gelijkaardige rechten van een deelneming heeft, zal de Groep alle relevante feiten en omstandigheden in overweging nemen bij het beoordelen of ze al dan niet zeggenschap heeft over een deelneming, met inbegrip van:

- De contractuele overeenkomst met andere stemgerechtigden in de deelneming
- Rechten die ontstaan uit andere contractuele overeenkomsten
- De (potentiële) stemrechten van de Groep

De Groep herbeoordeelt haar controle over een deelneming zodra feiten en omstandigheden wijzigingen aangeven in één of meer van deze controle-indicatoren. De consolidatie van een dochteronderneming begint zodra de Groep controle verwerft over de dochteronderneming en houdt op eens de Groep controle verliest over de dochteronderneming. Activa, passiva, opbrengsten en kosten van een dochteronderneming die verworven of verkocht werd gedurende het jaar worden opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening vanaf de datum dat de Groep controle verwerft tot de datum waarop de Groep controle verliest over de dochteronderneming.

Winst of verlies, alsook elke component van niet-gerealiseerde resultaten worden toegerekend aan de aandeelhouders van de moederonderneming van de Groep en aan de minderheidsbelangen, zelfs als dit leidt tot een negatief saldo voor de minderheidsbelangen.

Indien nodig, wordt de financiële informatie van dochterondernemingen aangepast om hun opname- en waarderingsregels in overeenstemming te brengen met die van de Groep. Alle intra-groep activa, passiva, eigen vermogen, opbrengsten, kosten en kasstromen met betrekking tot transacties tussen leden van de Groep worden bij consolidatie volledig geëlimineerd.

Een wijziging in het bezit van aandelen van een dochteronderneming, zonder controleverlies, wordt opgenomen als een eigen-vermogenstransactie.

Als de Groep controle verliest over een dochteronderneming, worden de betrokken activa (met inbegrip van goodwill), passiva, minderheidsbelangen en overige eigen-vermogenscomponenten niet langer opgenomen waarbij enige hieruit voortvloeiende winst of verlies wordt opgenomen in winst of verlies. Enig behouden deel van de deelneming wordt opgenomen aan reële waarde.

Deelnemingen in geassocieerde vennootschappen en joint ventures

Een joint venture is een gezamenlijke overeenkomst waarbij de partijen, die gezamenlijke zeggenschap hebben over de overeenkomst, het recht hebben op de netto-activa van de joint venture. Gezamenlijke zeggenschap is het contractueel bepaald delen van de zeggenschap over een overeenkomst en bestaat slechts wanneer beslissingen over relevante activiteiten unanimitieit vereisen van de partijen die de zeggenschap delen. Deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode zijn ondernemingen waarbij de Groep doorgaans over 20 tot 50% van de stemrechten beschikt. De belangen van de Groep in joint ventures of geassocieerde deelnemingen worden geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode.

De vermogensmutatieboekhouding begint wanneer gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis wordt vastgesteld tot de datum waarop deze eindigt. Wanneer het aandeel van de Groep in verliezen groter is dan het belang in een volgens de vermogensmutatiemethode verwerkte investering, wordt de boekwaarde tot nul teruggebracht en wordt de opname van eventuele verdere verliezen stopgezet, behalve voor zover de Groep een verplichting heeft of betalingen heeft gedaan namens de ondernemingen. De financiële overzichten van deze bedrijven zijn opgesteld voor hetzelfde verslagjaar als de Onderneming, op basis van consistente grondslagen voor financiële verslaggeving. Aanpassingen worden doorgevoerd om eventuele afwijkende grondslagen voor financieel verslaggeving die mogelijk bestaan in overeenstemming te brengen. Niet-gerealiseerde winsten die voortvloeien uit transacties met joint ventures en volgens de vermogensmutatiemethode opgenomen entiteiten worden geëlimineerd naar rato van het belang van de Groep. Niet-gerealiseerde verliezen worden op dezelfde manier geëlimineerd als niet-gerealiseerde winst, maar alleen voor zover er geen aanwijzingen zijn voor bijzondere waardevermindering. De investeringen die worden verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode omvatten de boekwaarde van alle gerelateerde goodwill.

E – Buitenlandse ondernemingen

De individuele financiële informatie van alle entiteiten van de Groep wordt opgesteld in de munteenheid van de voornaamste economische omgeving waarin de entiteit actief is ("functionele valuta"). De winst-en verliesrekeningen van buitenlandse entiteiten worden omgerekend naar de presentatievaluta van de Groep aan de gemiddelde wisselkoersen van het jaar. Activa en passiva, met inbegrip van goodwill en aanpassingen van reële waarden die resulteren uit de consolidatie worden omgerekend aan de wisselkoers geldig op 31 december. De wisselkoersverschillen die ontstaan bij de omrekening worden direct opgenomen in een afzonderlijke component van het eigen vermogen. Bij de desinvestering van een niet-euro entiteit wordt het cumulatieve bedrag in eigen vermogen, gerelateerd aan die bepaalde buitenlandse onderneming, opgenomen in het gerealiseerd resultaat.

F – Transacties in vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta worden opgenomen aan de wisselkoersen die gelden op datum van de transacties. Winsten en verliezen die voortvloeien uit de afwikkeling van dergelijke transacties en van de omrekening van monetaire activa en passiva uitgedrukt in vreemde valuta, welke omgerekend worden aan de wisselkoers op 31 december, worden opgenomen in het resultaat. Niet monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend aan de wisselkoers op transactiedatum.

G - Wisselkoersen

De volgende wisselkoersen tegenover de € werden gebruikt voor het opstellen van de jaarrekening:

		2017		2018	
		Gemiddelde	Einde van de periode	Gemiddelde	Einde van de periode
Argentijnse peso	ARS	18,7749	22,3663	43,1627	43,1627
Chilense peso (000)	CLP	0,7330	0,7373	0,7565	0,7955
Chinese yuan	CNY	7,6338	7,8023	7,8053	7,8473
Colombiaanse peso (000)	COP	3,3384	3,5787	3,4838	3,7210
Deense kroon	DKK	7,4387	7,4449	7,4530	7,4673
Pond sterling	GBP	0,8769	0,8872	0,8845	0,8945
Hongaarse forint	HUF	309,1892	310,3300	318,8582	320,9800
Indonesische roepia (000)	IDR	15,1328	16,2391	16,8039	16,5000
Nigeriaanse naira	NGN	351,2407	367,0460	360,9992	350,9430
Peruaanse nuevo sol	PEN	3,6854	3,9180	3,8803	4,1500
Poolse zloty	PLN	4,2547	4,1770	4,2614	4,3014
US dollar	USD	1,1308	1,1993	1,1813	1,1450
Zuid-Afrikaanse rand	ZAR	15,0475	14,8054	15,6097	16,4594

Risicoprofiel

De Groep is blootgesteld aan de normale reeks van algemene bedrijfsrisico's. De Groep neemt maatregelen om deze risico's te dekken door middel van verzekeringen en intern beleid. Volledig operationeel sinds 2011, evalueert de interne afdeling onze bedrijven in een cyclus van drie jaar.

Typische risico's zijn onder meer de aansprakelijkheid van derden en producten, schade aan eigendommen, bedrijfsstagnatie, werkgeversaansprakelijkheid en, in bepaalde gevallen, kredietrisico.

De Groep is actief over de hele wereld. Als zodanig is de Groep blootgesteld aan de invloed van wisselkoersschommelingen op inkomsten, kosten, activa en verplichtingen die buiten de eurozone ontstaan. In 2017 bleef de Groep ons goed doordachte beleid volgen om deze risico's aan te pakken.

De vraag naar bouwmaterialen wordt voornamelijk aangedreven door groeiende bevolkingsgroepen en toenemende welvaart. Een andere belangrijke factor zijn de veranderende macro-economische parameters, waaronder de bbp-groei, overheidsuitgaven, rentetarieven en overheidsbeleid.

De Groep realiseert risicodiversificatie door onze geografische spreiding en gediversifieerde portefeuille. Een bijkomend element dat bijdraagt aan deze diversificatie is de brede betrokkenheid van de Groep bij woningbouw, commerciële en industriële bouw, evenals bij renovatie en nieuwbouwwoningen.

De Groep gebruikt verschillende grondstoffen om haar producten te vervaardigen. Cement is bijvoorbeeld een belangrijk ingrediënt. Het is meestal breed verkrijgbaar bij verschillende leveranciers. Bovendien zijn de vezels gebruikt om sommige van onze producten te versterken afkomstig van een beperkt aantal Japanse en Chinese bedrijven. De Groep heeft langetermijnrelaties en contracten met elk van deze bedrijven opgebouwd. Voor natuurlijke hulpbronnen zoals klei en gips bezitten we grondstoffen of verkrijgen we deze door middel van langetermijncontracten.

Onze energiekosten zijn aanzienlijk. Dit geldt zowel voor de productie van specifieke producten (met name keramische tegels) als voor de productie van de grondstoffen die we van onze leveranciers ontvangen. Daarom evalueren we voortdurend maatregelen om ons energieverbruik te verminderen.

In het verleden hebben sommige bedrijven van de Groep helaas asbest als grondstof gebruikt. Deze bedrijven worden blootgesteld aan claims van mensen die asbestgerelateerde ziekten hebben ontwikkeld. De Groep streeft naar een billijke vergoeding voor diegenen die lijden aan een ziekte veroorzaakt door ons vroegere gebruik van asbest. De compensatiekosten worden gedekt door socialezekerheidsstelsels van de staat, verzekeringsmaatschappijen en onze eigen middelen. Gezien de lange latentie van sommige van deze ziekten, blijven we op middellange termijn aan dit risico blootgesteld.

Voor de risico's van de Groep uit bedrijfsactiviteiten en het gebruik van financiële instrumenten, verwijzen wij naar de sectie 'R-risicobeheer'.

Belangrijke opname- en waarderingsregels

De opname- en waarderingsregels werden consistent toegepast op alle periodes gepresenteerd in de geconsolideerde jaarrekening en werden consistent toegepast door alle entiteiten. Bepaalde vergelijkende cijfers werden geherclassificeerd om conform te zijn met de presentatie van het huidige jaar.

A - Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aankoop- of vervaardigingskost verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen (zie toelichting E). De kost van materiële vaste activa verworven in een bedrijfscombinatie is de reële waarde op overnamedatum. Na opname worden de elementen van materiële vaste activa gewaardeerd aan kostprijs en niet geherwaardeerd.

De kostprijs omvat de kosten die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan de verwerving van het actief; bijv. kosten die werden opgelopen om het actief in bruikbare staat en op locatie te brengen voor het gepland gebruik. Het omvat de geraamde kosten om activa af te breken en te verwijderen en om de terreinen te herstellen, zover de verplichting ook opgenomen wordt als een provisie. De kosten van zelfgebouwde activa omvatten de materiaalkosten, de directe arbeidskosten en een toepasselijk deel van de productie-overheadkosten. Opgelopen financieringskosten die rechtstreeks toe te schrijven zijn aan de verwerving of bouw van een actief dat een lange tijdspanne nodig heeft voor het klaar is voor het bedoelde gebruik ervan, worden gekapitaliseerd op het moment dat ze plaatsvinden. Eens alle activiteiten om dit actief gebruiksklaar te krijgen zijn afgerond, worden de financieringskosten niet langer gekapitaliseerd.

Een materieel vast actief wordt niet langer opgenomen van zodra het verkocht is of wanneer er niet langer toekomstige economische voordelen worden verwacht uit het gebruik of de desinvestering ervan. Opbrengsten of verliezen resulterend uit de uitboeking van het actief (berekend als het verschil tussen de nettoverkoopsopbrengst en de boekwaarde van het actief) worden opgenomen in de bedrijfsinkomsten van het jaar waarin het actief uitgeboekt wordt.

Latere kosten

De Groep neemt in de boekwaarde van een materieel vast actief de kost op voor het vervangen van een deel van het actief wanneer deze kost zich voordoet en het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen met betrekking tot dat actief naar de Groep zullen vloeien en kosten van dergelijk vervangend actief betrouwbaar gewaardeerd kunnen worden. De boekwaarde van de vervangen delen wordt uitgeoekt. Alle andere kosten worden opgenomen in de winst-en verliesrekening wanneer deze opgelopen zijn.

Activa onder financiële leasing

Leasing van materiële vaste activa waarbij de Groep nagenoeg alle risico's en voordelen verbonden aan het eigendom opneemt, worden geklasseerd als financiële leasing. Materiële vaste activa verworven via een financiële lease worden opgenomen op aanvangsdatum van de leaseperiode aan de laagste waarde van ofwel de reële waarde van het geleased actief ofwel de actuele waarde van de minimumleasebetalingen, beide bepaald op ingangsdatum. Vervolgens worden dergelijke activa gewaardeerd conform het materieel vast actief in eigendom, behalve dat de gebruiksduur beperkt is door de leaseperiode indien de overdracht van eigendom op het einde van de leaseperiode niet redelijk zeker is. De overeenkomstige leaseverplichtingen zijn inbegrepen in de financiële verplichtingen op zowel lange als korte termijn.

Afschrijvingen

Afschrijvingen starten eens het actief beschikbaar is voor gebruik en worden opgenomen in de winst- en verliesrekening over de geraamde gebruiksduur volgens de lineaire methode. Het afschrijfbaar bedrag van elk deel van de materiële vaste activa met een kost die significant is in verhouding tot de totale kost van het actief, wordt afzonderlijk afgeschreven over zijn gebruiksduur volgens de lineaire methode. Kosten voor grote inspecties worden afzonderlijk afgeschreven over de periode tot de volgende grote inspectie. Tijdelijk ongebruikte activa blijven afgeschreven worden.

De geschatte gebruiksduur van de belangrijkste componenten van materiële vaste activa is de volgende:

– Gronden (exclusief gronden met mineraalreserves):	<i>nihil</i>
– Gronden met mineraalreserves:	<i>exploitatie looptijd</i>
– Grondverbeteringen en gebouwen:	<i>10 - 40 jaar</i>
– Installaties, machines en uitrusting:	<i>5 - 30 jaar</i>
– Meubilair en voertuigen:	<i>3 - 10 jaar</i>

Mineraalreserves die opgenomen worden als "gronden" in de materiële vaste activa, worden gewaardeerd aan kostprijs en worden afgeschreven volgens de fysieke productie-eenhedenmethode over de geraamde tonnen aan grondstoffen te ontginnen uit de reserves.

De restwaarde, de gebruiksduur en de afschrijvingsmethoden worden herzien en, indien vereist, aangepast op het einde van elk boekjaar.

B - Immateriële vaste activa

Afzonderlijk verworven immateriële vaste activa worden bij initiële opname aan kostprijs gewaardeerd. De kost van immateriële vaste activa verworven in een bedrijfscombinatie is de reële waarde op de aankoopdatum. Na de initiële opname worden immateriële vaste activa gewaardeerd aan kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen (zie toelichting E).

Intern ontwikkelde immateriële vaste activa worden gekapitaliseerd indien het product of proces zowel technisch als commercieel haalbaar is, en de Groep voldoende middelen heeft om de ontwikkeling af te werken. De gekapitaliseerde kost omvat de materiaalkosten, de directe arbeidskosten en een toepasselijk deel van de productie-overheadkosten.

De gebruiksduur van immateriële vaste activa is naargelang de onderstaande criteria van bepaalde of onbepaalde duur:

– Octrooien, handelsmerken en soortgelijke rechten:	<i>Onbepaalde duur</i>
– Software ERP:	<i>10 jaar</i>
– Overige software:	<i>5 jaar</i>
– Ontwikkelingskosten:	<i>15 jaar</i>
– Klantenlijsten:	<i>3 - 15 jaar</i>
– Merken:	<i>15 jaar</i>
– Technologie en design:	<i>15 jaar</i>
– Rechten voor de exploitatie en winning van minerale grondstoffen:	<i>volgens gebruik</i>

Immateriële vaste activa met een bepaalde gebruiksduur worden afgeschreven over de economische gebruiksduur volgens de lineaire methode. De geraamde gebruiksduur wordt minstens op elke verslagdatum herzien. Wijzigingen in de verwachte gebruiksduur of het

verwachte consumptiepatroon van toekomstige economische voordelen verbonden aan het actief worden opgenomen door de afschrijvingsduur of –methode op passende wijze te veranderen en worden behandeld als wijzigingen in boekhoudkundige ramingen door de afschrijvingskost te veranderen voor de huidige en toekomstige periodes. De afschrijvingskost wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening in de kostencategorie welke overeenstemt met de functie van het actief.

C - Goodwill

Goodwill vertegenwoordigt het positief verschil tussen de verwervingskost van een bedrijfscombinatie en het deel van de Groep in de netto reële waarde van de identificeerbare activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen van een dochteronderneming, een geassocieerde deelneming of een joint venture, op verwervingsdatum. Goodwill bij de aankoop van een geassocieerde deelneming of joint ventures is inbegrepen in de boekwaarde van deze deelnemingen. Goodwill bij de aankoop van dochterondernemingen wordt afzonderlijk gepresenteerd en wordt gewaardeerd aan kostprijs, verminderd met cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen (zie toelichting E).

Als het deel van de Groep in de netto reële waarde van de identificeerbare activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen hoger is dan de kostprijs van de bedrijfscombinatie, wordt dit verschil (zogenoemde negatieve goodwill of badwill) onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening, na een herziening van de reële waarden.

Bijkomende belangen in dochterondernemingen waar de onderneming reeds controle heeft, worden opgenomen als eigenvermogenstransacties; elke premie of korting op verdere aankopen van aandelen van minderheidsbelangen worden rechtstreeks opgenomen in het eigen vermogen van de onderneming.

D - Vastgoedbeleggingen

Een vastgoedbelegging is vastgoed aangehouden om huuropbrengsten, een waardestijging of beiden te genereren en wordt gewaardeerd aan aanschaffingswaarde, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen. De boekwaarde omvat de kosten voor de vervanging van een deel van de bestaande vastgoedbelegging op het moment dat deze kosten opgelopen worden, indien de opnamecriteria voldaan zijn. Vastgoedbeleggingen en vastgoed in eigendom worden op gelijkaardige wijze afgeschreven (zie toelichting A).

Vastgoedbeleggingen worden niet langer opgenomen wanneer ze worden verkocht of permanent uit gebruik worden genomen en er geen toekomstige economische voordelen worden verwacht uit de desinvestering. Winsten of verliezen uit de buitengebruikstelling of verkoop van een vastgoedbelegging worden opgenomen in de winst- en verliesrekening in het jaar van de buitengebruikstelling of verkoop.

Overdrachten naar vastgoedbeleggingen worden gedaan wanneer het gebruik verandert, namelijk wanneer een eigen gebruik wordt beëindigd en een operationele lease met een andere partij aanvangt of wanneer de bouw of ontwikkeling eindigt. Overdrachten van vastgoedbeleggingen worden gedaan wanneer het gebruik verandert, welk blijkt wanneer de eigenaar-onderneming begint met zelf het vastgoed te betrekken.

E – Bijzondere waardeverminderingen van activa

Op elke verslagdatum beoordeelt de Groep of er voor een actief, met uitzondering van voorraden en uitgestelde belastingvorderingen, een indicatie bestaat van een bijzondere waardevermindering. Bij een dergelijke indicatie wordt de realiseerbare waarde van het actief (de hoogste waarde van de reële waarde minus verkoopkosten en de bedrijfswaarde) geraamd. Bij het beoordelen van de bedrijfswaarde worden de verwachte toekomstige kasstromen verdisconteerd naar hun huidige waarde op basis van een pre-tax verdisconteringsvoet die de huidige marktinschattingen van de tijdswaarde van geld en het specifieke risico van het actief weerspiegelen. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten van een afzonderlijk actief, raamt de Groep de realiseerbare waarde van de kleinste kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Als de realiseerbare waarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid geschat wordt lager te zijn dan zijn boekwaarde, dan wordt de boekwaarde van het actief of de kasstroomgenererende eenheid verminderd tot zijn realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening. Wanneer een bijzonder waardeverminderingverlies vervolgens terugdraait, wordt de boekwaarde van het actief of de kasstroomgenererende eenheid verhoogd tot de herziene schatting van de realiseerbare waarde. Dat verhoogd bedrag kan de boekwaarde, die bepaald zou zijn indien er in voorgaande periodes geen bijzondere waardeverminderingverliezen zouden opgenomen zijn voor dat actief of kasstroomgenererende eenheid, niet overstijgen. Een terugname van een bijzonder waardeverminderingverlies wordt onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening met uitzondering van goodwill waarvoor een dergelijke terugname niet toegelaten is.

Immateriële vaste activa met onbepaalde gebruiksduur en immateriële vaste activa die nog niet gebruiksklaar zijn, worden jaarlijks getest op bijzondere waardeverminderingen, ofwel op individueel niveau ofwel op het niveau van de kasstroomgenererende eenheid. De gebruiksduur van een immaterieel vast actief met onbepaalde gebruiksduur wordt jaarlijks herzien om te bepalen of deze beoordeling nog van toepassing is. Indien niet, wordt de verandering in de beoordeling van onbepaalde naar bepaalde gebruiksduur gedaan op prospectieve basis.

Goodwill wordt jaarlijks getest op bijzondere waardeverminderingen of vaker indien gebeurtenissen of veranderingen in

omstandigheden wijzen op een mogelijke bijzondere waardevermindering. Om te testen op bijzondere waardevermindervingsverliezen wordt goodwill, verworven in een bedrijfscombinatie, vanaf de aankoopdatum toegewezen aan elke kasstroomgenererende eenheid van de Groep waarvan wordt verwacht dat ze voordeel zal halen uit de synergiën van de combinatie.

Een bijzondere waardevermindering wordt bepaald door de realiseerbare waarde te beoordelen van een kasstroomgenererende eenheid (of groep van kasstroomgenererende eenheden) waaraan de goodwill gerelateerd is. Als de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid (of groep van kasstroomgenererende eenheden) lager is dan de boekwaarde wordt er een bijzonder waardevermindervingsverlies opgenomen.

Als goodwill deel uitmaakt van een kasstroomgenererende eenheid (of groep van kasstroomgenererende eenheden) en een deel van de activiteiten van deze eenheid worden verkocht, wordt de goodwill, gerelateerd aan de verkochte activiteiten, opgenomen in de boekwaarde van de activiteit bij het bepalen van de winst of verlies uit de verkoop van de activiteit. Goodwill die op deze manier wordt verkocht, wordt gewaardeerd aan de hand van de relatieve waarde van de verkochte activiteiten en het deel van de behouden kasstroomgenererende eenheid.

Financiële activa: Wanneer een daling in de reële waarde van een financieel actief beschikbaar voor verkoop, rechtstreeks opgenomen is in niet-gerealiseerde resultaten en er objectief bewijs bestaat van een bijzondere waardevermindering op het actief, wordt het cumulatief verlies dat rechtstreeks opgenomen werd in niet-gerealiseerde resultaten opgenomen in de winst- en verliesrekening ook al is het financieel vast actief nog niet uitgeboekt. Het bedrag van het cumulatief verlies dat opgenomen wordt in de winst- en verliesrekening is het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de huidige reële waarde, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen op het actief die voordien reeds opgenomen werden in de winst- en verliesrekening. De terugname van een bijzonder waardevermindervingsverlies inzake een belegging in een eigen-vermogensinstrument geklasseerd als beschikbaar voor verkoop, als gevolg van een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzonder waardevermindervingsverlies, wordt gereflecteerd in de niet-gerealiseerde resultaten. In het geval eigen-vermogensinstrumenten geklasseerd zijn als beschikbaar voor verkoop, zou objectief bewijs een significante of langdurige vermindering in reële waarde onder de kostprijs van het instrument dienen te bevatten.

F – Beleggingen in schuld- en aandeleneffecten

Alle aan- en verkoop in beleggingen worden opgenomen op transactiedatum, wat de datum is waarop de Groep zich verbindt tot de aan- of verkoop van het actief.

Beleggingen in aandelen zijn verbintenissen waarbij de Groep geen significante invloed of controle heeft. Deze beleggingen worden als beschikbaar voor verkoop aangewezen omdat ze niet worden aangehouden voor handelsdoeleinden. Bij de initiële opname worden ze gewaardeerd aan de reële waarde tenzij de reële waarde niet betrouwbaar gewaardeerd kan worden, in welk geval ze aan kostprijs worden gewaardeerd. De reële waarde wordt bepaald op basis van hun genoteerde biedkoers op verslagdatum. Verdere wijzigingen in reële waarde, met uitzondering van die gerelateerd aan bijzondere waardevermindervingsverliezen die opgenomen worden in de winst- en verliesrekening, worden rechtstreeks opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten. Bij de verkoop van een belegging, wordt de cumulatieve winst of verlies die voordien opgenomen werd in niet-gerealiseerde resultaten, opgenomen in de winst- en verliesrekening.

G - Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen wanneer het voldoende zeker is dat de subsidie zal worden ontvangen en aan alle voorwaarden zal voldoen. Wanneer een subsidie betrekking heeft op een actief, wordt de waarde van de subsidie opgenomen als een uitgestelde opbrengst en wordt in resultaat genomen als een vermindering van de afschrijvingskost over de verwachte duurtijd van het relevante actief in gelijke jaarlijkse schijven. Wanneer de subsidie verband houdt met de compensatie van een kost, wordt ze gradueel in opbrengst opgenomen gedurende de periode nodig om op systematische wijze de gerelateerde kosten te compenseren.

Overheidssubsidies waarvan verwacht wordt dat ze binnen 12 maanden na verslagdatum zullen opgenomen worden als opbrengst, worden geklasseerd als kortetermijnverplichtingen. De andere overheidssubsidies worden geklasseerd als langetermijnverplichtingen.

H - Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd aan kostprijs of, indien lager, de netto-opbrengstwaarde. De voorraadkostprijs wordt toegewezen volgens de methode van de gewogen gemiddelde kostprijs en omvat alle aankoopkosten en andere kosten om de voorraden in hun huidige locatie en staat te brengen. Voor vervaardigde voorraden betekent kost "full-costing" met inbegrip van alle directe en indirecte productiekosten die nodig zijn om de voorraadelementen tot de voltooiingsfase te brengen op verslagdatum. De toewijzing van de indirecte productiekosten wordt gebaseerd op een normale operationele capaciteit. Financieringskosten worden in kosten genomen op het moment dat ze plaatsvinden. De voorraadkostprijs kan mogelijk ook overdrachten uit eigen vermogen van winst of verlies op in aanmerking komende kasstroomafdekkingen op aankopen in vreemde valuta van voorraden omvatten. De netto-opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs in de normale gang van zaken, verminderd met de geschatte voltooiings- en verkoopkosten.

I - Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden initieel opgenomen aan reële waarde wat doorgaans overeenkomt met de nominale waarde. Handels- en overige vorderingen worden nadien gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs gebruik makend van de effectieve rentevoetmethode. Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen voor oninbare bedragen wanneer er objectief bewijs bestaat dat de Groep niet in staat zal zijn de uitstaande bedragen te innen.

J - Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten zijn onmiddellijk converteerbaar in concrete kasbedragen. Geldmiddelen en kasequivalenten omvatten contanten, direct opvraagbare deposito's en andere zeer liquide kortetermijninvesteringen met een oorspronkelijke looptijd van drie maanden of minder. Rekening-courantkredieten zijn niet inbegrepen in geldmiddelen en kasequivalenten maar worden geklasseerd als financiële kortetermijnverplichtingen. In het geconsolideerd kasstroomoverzicht worden de geldmiddelen en kasequivalenten, zoals hierboven gedefinieerd, wel netto getoond met de uitstaande rekening-courantkredieten. Geldmiddelen en kasequivalenten worden in de balans gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs.

K - Aandelenkapitaal

Gewone aandelen

Gewone aandelen worden geklasseerd als eigen vermogen. De bijkomende kosten die rechtstreeks toe te schrijven zijn aan de uitgifte van gewone aandelen en aandelenopties worden geboekt als een vermindering van het eigen vermogen, na aftrek van eventuele fiscale effecten.

Ingekochte eigen aandelen

Eigen-vermogensinstrumenten van de Groep (eigen aandelen) worden in mindering gebracht van het eigen vermogen. Er worden geen opbrengsten of verliezen opgenomen in de winst-en verliesrekening bij de aankoop, verkoop, uitgave of annulatie van eigen-vermogensinstrumenten van de Groep.

Dividenden

Dividenden worden opgenomen als verplichtingen in de periode waarin beslist wordt tot uitkering.

L - Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen wanneer de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft ten gevolge van gebeurtenissen uit het verleden en het meer dan waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen nodig zal zijn om deze verplichting af te lossen en het bedrag van de verplichting op een betrouwbare manier kan worden ingeschat. Als het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, zal het bedrag van de voorziening de actuele waarde zijn van de verwachte kost om de verplichting af te lossen. Het eventuele resultaat van de jaarlijkse verdiscontering van de voorziening wordt opgenomen als financieel resultaat.

Garantievoorzieningen

De Groep neemt een voorziening op om de kosten te dekken ten gevolge van een contractuele verplichting of vaste praktijk inzake het herstellen of vervangen van gebrekkige of defecte producten die verkocht zijn vóór of op de verslagdatum. De schatting van de garantievoorziening wordt gebaseerd op ervaring uit het verleden en de aard van de herstellingen en toegepast op verkopen uit het verleden die nog onder garantie staan.

Herstructureringsvoorzieningen

Herstructureringsvoorzieningen worden opgenomen wanneer aan één van volgende voorwaarden voldaan is:

- De beslissing om te herstructureren is gebaseerd op een gedetailleerd formeel plan dat minimaal het volgende identificeert: de activiteiten en betrokken werknemers, de verwachte kosten en de verwachte implementatiedatum,
- Er bestaat een gerechtvaardigde verwachting dat het plan tegen de verslagdatum uitgevoerd zal worden voor diegenen die hierdoor beïnvloed worden,
- De herstructurering is begonnen of publiek aangekondigd.

Herstructureringsprovisies omvatten enkel directe kosten ten gevolge van de herstructurering die noodzakelijkerwijs opgelopen werden en niet verbonden zijn aan de lopende activiteiten van de Groep.

Emissierechten

Toegekende emissierechten worden opgenomen aan nominale waarde (nulwaarde) bij de initiële toekenning en worden nadien gewaardeerd aan kostprijs. Wanneer de Groep meer CO² heeft uitgestoten dan de toegekende emissierechten zal het een voorziening opnemen voor het tekort volgens de marktprijs op die datum. De emissierechten worden uitsluitend aangehouden voor nalevingsdoeleinden en de Groep verhandelt deze niet actief op de markt.

Overige voorzieningen

Deze rubriek omvat voorzieningen voor claims en geschillen met klanten, leveranciers, personeel, belastingautoriteiten en andere derde partijen. Het omvat bovendien voorzieningen voor verlieslatende contracten, schuldwaarborgen en waarborgen op verbintenissen van derde partijen wanneer ze hun verplichting niet kunnen nakomen, alsook saneringskosten van terreinen.

Een voorziening voor verlieslatende contracten wordt opgenomen wanneer de verwachte voordelen die de Groep uit een contract zal halen, lager zijn dan de onvermijdbare kost om haar verplichtingen in het contract na te komen.

Een voorziening voor de saneringskosten van terreinen inzake vervuilde grond wordt opgenomen als de Groep een wettelijke verplichting heeft de grond te saneren of wanneer de intentie bestaat de grond te verkopen.

Voorzieningen waarvan men verwacht dat deze afgewikkeld worden binnen twaalf maanden na de verslagdatum worden geklasseerd onder de kortetermijnverplichtingen. De overige voorzieningen worden geklasseerd als langetermijnverplichtingen.

M - Voorwaardelijke gebeurtenissen

Een voorwaardelijke gebeurtenis is een mogelijke verplichting ten gevolge van gebeurtenissen uit het verleden en waarvan het bestaan enkel zal worden bevestigd doordat één of meerdere toekomstige gebeurtenissen die niet volledig binnen de controle van de entiteit vallen, al dan niet plaatsvinden; of een huidige verplichting ten gevolge van gebeurtenissen uit het verleden die echter niet wordt opgenomen omdat:

- Het niet waarschijnlijk is dat een uitstroom aan middelen die een economisch voordeel vertegenwoordigen, nodig zal zijn om de verplichting af te wikkelen, of
- Het bedrag van de verplichting niet met voldoende betrouwbaarheid kan worden gewaardeerd.

Voorwaardelijke verplichtingen worden niet opgenomen in de balans. Ze worden besproken in de toelichtingen bij de jaarrekening, tenzij de kans op een uitstroom van middelen die een economisch voordeel vertegenwoordigen, laag is. Voorwaardelijke activa worden niet opgenomen in de jaarrekening, maar worden besproken indien de instroom van economische voordelen waarschijnlijk is.

N – Vergoedingen na uitdiensttreding en andere langetermijn personeelsbeloningen

Toegezegd-pensioenregelingen

Sommige Groepsondernemingen geven hun personeel pensioen- en medische plannen die als toegezegd-pensioenregelingen kwalificeren. De nettoverplichting ten gevolge van deze plannen, die het bedrag vertegenwoordigt van toekomstige voordelen die personeelsleden verdienen hebben in ruil voor hun diensten in de huidige of voorgaande perioden, wordt voor elk plan afzonderlijk bepaald door een gediplomeerde actuaire volgens de "projected unit credit"-methode. De berekeningen worden gebaseerd op actuariële veronderstellingen gerelateerd aan sterftetabellen, personeelsverloop, toekomstige verloningsniveaus en stijgingen van medische kosten die de economische toestand weerspiegelen van elk land of entiteit.

Verdisconteringsvoeten worden bepaald aan de hand van de marktrendementen op de verslagdatum van hoogwaardige bedrijfsobligaties of aan de hand van de rentevoeten op de verslagdatum van overheidsobligaties waarvan de valuta en termijnen overeenstemmen met die van de toegezegd-pensioenverplichting.

Herwaarderingen, bestaande uit actuariële opbrengsten en verliezen (zonder nettorente), worden onmiddellijk opgenomen in de balans met een overeenstemmende debit of credit in overgedragen winst via niet-gerealiseerde resultaten in de periode waarin ze plaatsvinden.

Herwaarderingen worden niet geherklasseerd in winst of verlies in latere perioden.

Pensioenkosten voor verstreken diensttijd worden ten vroegste opgenomen in winst of verlies op:

- De datum van de wijziging of inperking van het plan, en
- De datum waarop de Groep kosten voor herstructureringen opneemt.

Nettorente wordt berekend door de verdisconteringsvoet toe te passen op de netto toegezegd-pensioenverplichting of -vordering.

De Groep neemt de volgende wijzigingen op in de netto toegezegd-pensioenverplichting:

- Pensioenkosten met inbegrip van huidige pensioenkosten, pensioenkosten voor verstreken diensttijd, opbrengsten en verliezen uit inperkingen en eenmalige afwikkelingen worden opgenomen in het bedrijfsresultaat, vóór éénmalige opbrengsten en kosten
- Netto rente in de rentelasten.

De toegezegd-pensioenverplichting is het totaal van de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichting verminderd met de pensioenkosten voor verstreken diensttijd die nog niet werden opgenomen, en de reële waarde van de fondsbeleggingen waarmee de verplichtingen reeds diene te worden afgewikkeld. Indien dit totaal negatief is, wordt er een netto pensioenactief opgenomen in de mate dat dit de actuele waarde niet overstijgt van enigerlei economische opbrengsten beschikbaar in de vorm van toekomstige terugbetalingen vanuit het plan of verminderingen van de toekomstige bijdragen tot het plan, alsook alle pensioenkosten voor verstreken

diensttijd die nog niet werden opgenomen.

Toegezegde bijdragenregelingen

Naast de voormelde toegezegd-pensioenregeling, geven sommige ondernemingen van de Groep toegezegde bijdragenregelingen volgens plaatselijk gebruik en wetgeving. De bijdragen van de Groep aan toegezegde bijdragenregelingen zijn ten laste van het resultaat in de periode waarin de bijdragen verschuldigd zijn.

Andere langetermijnpensioenregelingen

Overige langetermijnverplichtingen omvatten de geschatte kosten van vervroegd pensioen waarvoor een feitelijke verplichting bestaat op verslagdatum.

Kortetermijnvoordelen

Kortetermijnpersoneelsbeloningen worden gewaardeerd op niet-verdisconteerde basis en worden in kosten genomen zodra de gerelateerde dienst geleverd is. Een voorziening wordt opgenomen voor het bedrag dat men verwacht te betalen onder bonusregelingen op korte termijn in contanten, als de Groep een actuele en feitelijke verplichting heeft dit bedrag te betalen ten gevolge van diensten die in het verleden door personeelsleden werden geleverd en als dit betrouwbaar gewaardeerd kan worden.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen worden als kost opgenomen wanneer de Groep zich aantoonbaar verbonden heeft, zonder een realistische mogelijkheid tot terugtrekking, aan een formeel, gedetailleerd plan om arbeidsovereenkomsten te beëindigen vóór de normale pensioendatum.

O - Personeelsbeloningen – Op aandelen gebaseerde betalingen

De Groep beheert verschillende vergoedingsplannen op basis van aandelen die kwalificeren als in eigen vermogen afgewikkelde transacties met een alternatief in contanten. Naast de aandelenopties ontvangen begunstigen putopties die hun het recht geven op een betaling in contanten en gezien het management veronderstelt dat het merendeel van deze putopties zullen worden uitgeoefend, neemt de onderneming de toekenningen op als een in contanten afgewikkelde transactie. De ontvangen diensten en de opgelopen verplichting worden initieel gewaardeerd aan reële waarde op de toekenningsdatum volgens de Black en Scholes methode, rekening houdend met de termijn en de toekenningsvoorwaarden van de instrumenten. De initiële reële waarde wordt in kosten genomen over de wachtperiode. De reële waarde van de verplichting wordt geherwaardeerd op elke verslagdatum tot en met de afwikkeling. Elke wijziging in reële waarde van de verplichting wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening.

P - Financiële verplichtingen

Bank- en andere leningen

Bank- en andere leningen worden initieel opgenomen aan de reële waarde van het ontvangen bedrag na transactiekosten. In latere perioden worden bank- en andere leningen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs. Enig verschil tussen de kosten en de aflossingswaarde wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening aan de hand van de effectieve rentevoetmethode. Opbrengsten en verliezen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening wanneer de verplichtingen uitgeboekt worden, alsook door het afschrijvingsproces.

Deze verplichtingen worden geklasseerd als kortetermijnverplichtingen tenzij de Groep een onvoorwaardelijk recht heeft om de afwikkeling van de verplichting uit te stellen tot ten minste 12 maanden na de verslagdatum.

Financiële leaseverplichtingen

Financiële verplichtingen, resulterend uit een financiële lease, worden opgenomen samen met de gerelateerde activa aan een bedrag gelijk aan de reële waarde van het geleased vastgoed of, indien lager, de actuele waarde van de minimumleasebetalingen. De minimumleasebetalingen worden verdeeld tussen de financiële kost en de aflossing van de uitstaande verplichting. De financiële kost wordt toegewezen aan elke periode gedurende de leasetermijn teneinde een constante periodieke rentevoet te genereren op de openstaande balans van de verplichting. De leasebetalingen die verschuldigd zijn binnen de twaalf maanden worden opgenomen in de financiële kortetermijnverplichtingen.

Q – Handels- en overige schulden

Handels- en overige schulden worden initieel opgenomen aan reële waarde die doorgaans overeenstemt met de nominale waarde. Ze worden nadien gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs aan de hand van de effectieve rentevoetmethode.

R - Risicobeheer

De Groep is blootgesteld aan de volgende risico's vanwege haar bedrijfsactiviteiten en gebruik van financiële instrumenten bij het uitvoeren en beheren van haar activiteiten:

- A. Marktrisico
- B. Kredietrisico
- C. Liquiditeitsrisico
- D. Kapitaalrisico

Het risicobeheersbeleid van de Groep werd opgesteld om risico's waaraan de Groep is blootgesteld, te identificeren en te analyseren, om geschikte risicolimieten en –controles te bepalen en om risico's alsook de naleving van voormelde limieten te controleren. Het risicobeheersbeleid en –systemen worden regelmatig herzien in het kader van marktomstandigheden en wijzigingen in de activiteiten van de Groep.

A. Marktrisico

Marktrisico is het risico dat wijzigingen in marktprijzen, zoals buitenlandse wisselkoersen, rentevoeten en aandelenprijzen de opbrengsten of kosten van de Groep of de waarde van haar aangehouden financiële instrumenten (positief of negatief) zullen beïnvloeden. Het doel van marktrisicobeheer is het beheren en controleren van blootstellingen aan marktrisico binnen aanvaardbare parameters, terwijl tegelijk het rendement op risico wordt geoptimaliseerd.

De Groep heeft financiële activa en gaat financiële verplichtingen aan in de normale gang van zaken. Ze koopt en verkoopt afgeleide instrumenten teneinde het marktrisico te beheren. Doorgaans streeft de Groep naar het toepassen van hedge accounting om op vervalddag de winsten of verliezen op hedge contracten te compenseren met de kosten en opbrengsten van de afgedekte positie. Hedge accounting biedt de mogelijkheid om volatiliteit in de winst- en verliesrekening te beheren.

Valutarisico

In haar activiteiten is de Groep blootgesteld aan valutarisico op verkopen, aankopen en leningen.

De omrekening van lokale balansen en winst- en verliesrekeningen naar de presentatiemunteenheid van de Groep leidt tot wisselkoerseffecten. Als de Groep haar netto-investeringen afdekt in buitenlandse entiteiten met leningen in buitenlandse valuta of andere instrumenten worden de afdekkingen van de netto-investeringen op dezelfde manier gewaardeerd als kasstroomafdekkingen. Alle wisselkoerswinsten en –verliezen resulterend uit de omrekening worden opgenomen in eigen vermogen en inbegrepen in de cumulatieve omrekeningsverschillen.

Gezien de aard van de activiteiten van de Groep is een groot deel van de omzet en kosten in lokale valuta waardoor het transactierisico beperkt is. Als entiteiten van de Groep uitgaven en ontvangsten hebben in verschillende valuta, gaan ze, zelf of via het thesauriecentrum van de Groep, afgeleide contracten aan om hun blootstelling aan valutarisico af te dekken over de komende maanden (gebaseerd op de verwachte aankopen en verkopen). Deze afgeleide instrumenten worden aangewezen als kasstroomafdekkingen, reële waarde-afdekkingen of niet-afdekkingsafgeleide instrumenten.

Rentevoetrisico

De voornaamste financieringsbron van de Groep zijn bankschulden aan variabele rentevoet. Bijgevolg is de Groep blootgesteld aan het risico van voordelige of nadelige wijzigingen in markrentevoeten. De langetermijnleningen van de Groep zijn aangegaan door ondernemingen in België, Chili, en Duitsland. Om haar rentelasten te beheren, heeft de Groep renteswaps afgesloten. De afdekkingen garanderen dat het merendeel van de rentelasten op leningen gebaseerd zijn op een vaste rentevoet. De timing van dergelijke afdekkingen wordt beheerd om voor zover mogelijk rentevoeten vast te leggen.

Aandelen- en effectenrisico

Aandelenprijsrisico resulteert uit aandeleneffecten beschikbaar voor verkoop. Doorgaans koopt de Groep geen aandelen, aandelenopties of andere eigen-vermogensproducten die niet rechtstreeks gerelateerd zijn aan de activiteiten van de Groep.

B. Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor de Groep als een klant of financiële tegenpartij inzake een deposito, lening of afgeleide instrument haar contractuele verplichtingen verzuimt. Het resulteert voornamelijk uit de vorderingen van de Groep op klanten, uit bankdeposito's en uit effectenbeleggingen. Het omvat bovendien het risico dat een financiële tegenpartij mogelijks haar verplichtingen inzake een financiële verplichting niet nakomt. De Groep controleert voortdurend het kredietrisico en verzekert dat ze geen te grote concentratie van kredietrisico heeft met één enkele tegenpartij of groep van verbonden tegenpartijen.

Om het risico op wanbetaling door de klant te beheren, controleert de Groep periodiek de financiële betrouwbaarheid van klanten en stelt ze voor elke klant aankooplimieten op. De Groep boekt een bijzondere waardevermindering voor de geraamde kost van dubieuze handels- en overige vorderingen alsook beleggingen. De belangrijkste componenten van deze bijzondere waardeverminderingen zijn een specifieke verliescomponent voor individueel significante blootstellingen en een collectieve verliescomponent voor groepen van

gelijkaardige activa inzake verliezen die zijn opgelopen maar nog niet geïdentificeerd. Het collectieve verliesdeel wordt bepaald aan de hand van historische data of betalingsstatistieken voor gelijkaardige financiële activa.

Financiële tegenpartijen bestaan uit een aantal grote financiële instellingen. De Groep verwacht van geen enkele tegenpartij dat ze haar verplichtingen zal verzuimen, inclusief hun leningsverplichtingen, gezien hun hoge kredietratings. Desondanks streeft de Groep naar een spreiding van haar interacties met de bankwereld over een voldoende aantal marktspelers teneinde het risico op een mogelijke verzuim te matigen.

C. Financierings- en langetermijnliquiditeitsrisico

Financieringsrisico is het risico dat de Groep geen toegang zal hebben tot de fondsen die ze nodig heeft voor de herfinanciering van haar schuld of omwille van de niet naleving van de voorwaarden van haar voornaamste gesyndiceerde kredietlijn. Een samenvatting van de voorwaarden van de kredietlijn is weergegeven in toelichting 23 bij de financiële schulden. Herfinancieringsrisico wordt beheerd door het ontwikkelen en behouden van sterke bankrelaties met een groep van financiële instellingen en door het behouden van een sterke en voorzichtige financiële positie doorheen de tijd.

Langetermijnliquiditeitsrisico is het risico dat de Groep problemen zal ondervinden bij het naleven van haar verplichtingen verbonden aan financiële schulden op hun vervaldag. De aanpak van de Groep inzake liquiditeitsbeheer is het, voor zover mogelijk, verzekeren van voortdurend voldoende liquiditeit om haar verplichtingen op vervaldag na te komen onder zowel normale als bijzondere omstandigheden en het hierdoor vermijden van onaanvaardbare verliezen of van risico op reputatieschade voor de Groep.

Kortetermijnliquiditeitsrisico wordt dagelijks beheerd waarbij de financieringsbehoeftes volledig gedekt zijn door beschikbare kredietlijnen. Geldmiddelen worden waar nodig aangehouden om de solvabiliteit en financiële flexibiliteit van de Groep op elk moment te garanderen. In 2015 werd een factoring- en kredietverzekeringsplan opgesteld voor handelsvorderingen (zie toelichting 14).

D. Kapitaalrisico

Het voornaamste doel van de Groep bij het beheren van kapitaal is te garanderen dat ze gezonde kapitaalratio's behoudt om haar activiteiten te ondersteunen en aandeelhouderswaarde te maximaliseren.

De Groep beheert haar kapitaalstructuur en past deze aan in het kader van wijzigingen in economische omstandigheden.

S - Afgeleide financiële instrumenten

De Groep gebruikt afgeleide financiële instrumenten zoals termijncontracten in vreemde valuta en renteswaps om zich in te dekken tegen het risico verbonden aan vreemde valuta en rentevoetschommelingen. In overeenstemming met haar thesauriebeleid houdt de Groep geen afgeleide financiële instrumenten aan voor handelsdoeleinden. Afgeleide financiële instrumenten die niet kwalificeren voor hedge accounting worden gewaardeerd als financiële activa en verplichtingen aan reële waarde via winst en verlies.

Afgeleide financiële instrumenten worden initieel opgenomen aan reële waarde op datum dat het afgeleide contract wordt aangegaan. De reële waarde van afgeleide financiële instrumenten is ofwel de genoteerde marktprijs of de waarde berekend met prijsmodellen, rekening houdend met de huidige markttarieven en de huidige kredietwaardigheid van de tegenpartijen.

Na initiële opname worden afgeleide financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde op de verslagdatum. De reële waarde van termijncontracten in vreemde valuta wordt berekend aan de hand van huidige termijnwisselkoersen voor contracten met een gelijkwaardig looptijdprofiel. De reële waarde van een renteswapcontract wordt bepaald aan de hand van de marktwaarde van gelijkaardige instrumenten.

Afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd aan kostprijs indien hun reële waarde niet betrouwbaar geschat kan worden.

Winsten of verliezen uit herwaarderingen naar reële waarde worden onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening tenzij het afgeleid instrument kwalificeert voor hedge accounting waarbij opname afhankelijk is van de aard van de afgedekte positie. Op de datum dat een afgeleide contract wordt aangegaan, wijst de Groep afgeleide instrumenten aan als:

- Een afdekking van een specifiek risico verbonden aan een opgenomen actief of verplichting of een zeer waarschijnlijke verwachte transactie, zoals variabiliteit in de kasstromen van toekomstige rentebetalingen op een schuld aan variabele rentevoet (kasstroomafdekking), of
- Een afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit.

Een afgeleide instrument wordt gewaardeerd als een afdekking, wanneer:

- De afdekkingsrelatie wordt gedocumenteerd vanaf dat de afdekkingsovereenkomst wordt afgesloten
- De afdekking zeer effectief is in het behalen van zijn objectief
- De effectiviteit betrouwbaar gewaardeerd kan worden.

Voor een kasstroomafdekking moet de verwachte transactie die het onderwerp is van de afdekking, zeer waarschijnlijk zijn.

Kasstroomafdekking

Wijzigingen in de reële waarde van afgeleide instrumenten die zijn aangewezen en kwalificeren als kasstroomafdekkingen en bovendien effectief zijn, worden opgenomen in het eigen vermogen. Als de vaste verbintenis resulteert in de opname van een niet-financieel actief, bijvoorbeeld materiële vaste activa of voorraad of een niet-financiële verplichting, worden de winsten of verliezen die voordien opgenomen waren in het eigen vermogen, overgebracht van het eigen vermogen en toegevoegd aan de initiële waardering van het niet-financieel actief of verplichting. Anderzijds worden bedragen opgenomen in eigen vermogen overgebracht naar de winst-en verliesrekening en geklasseerd als opbrengst of kost in dezelfde periodes waarin de kasstromen, zoals rentebetalingen of afgedekte vaste verbintenissen de winst-en verliesrekening beïnvloeden. Elk ineffectief deel wordt onmiddellijk gerapporteerd in de winst-en verliesrekening. Wanneer een afdekkingsinstrument wordt verkocht of wanneer een afdekking niet langer voldoet aan de criteria voor hedge accounting, blijft de op dat ogenblik opgenomen cumulatieve winst of verlies in eigen vermogen behouden in het eigen vermogen en wordt pas in resultaat opgenomen wanneer de verbonden transactie uiteindelijk wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening. Indien men echter verwacht dat een toegekende transactie niet langer plaats zal vinden dan wordt de cumulatieve winst of verlies, die werd gerapporteerd in eigen vermogen, onmiddellijk overgebracht naar de winst-en verliesrekening.

Netto-investeringsafdekking

Wisselkoersverschillen die ontstaan bij de heromrekening van een financiële verplichting aangewezen als een netto-investeringsafdekking in een buitenlandse onderneming en effectief zijn, worden opgenomen in eigen vermogen en toegevoegd aan de cumulatieve omrekeningsverschillen. De bedragen uitgesteld in eigen vermogen worden overgebracht naar de winst- en verliesrekening bij desinvestering van de buitenlandse onderneming.

Bepaalde afgeleide transacties kunnen mogelijks niet kwalificeren voor boekhoudkundige afdekking, ondanks het feit dat ze een effectieve economische afdekking voorzien onder het risicobeheersbeleid van de Groep. Wijzigingen in de reële waarde van elk afgeleide instrument dat niet kwalificeert voor hedge accounting, wordt onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening. De wijzigingen in reële waarde die worden opgenomen in winst of verlies van de periode, worden geklasseerd in bedrijfsresultaat als het afgeleid instrument gerelateerd is aan een niet-financieel actief en in het financiële resultaat als de afgeleide gerelateerd is aan een financieringstransactie.

T - Winstbelastingen

Belastingen omvatten huidige en uitgestelde belastingen.

Huidige winstbelastingen

Winstbelastingen zijn de verwachte belastingen verschuldigd op belastbare inkomsten van het jaar en elke aanpassing aan verschuldigde belastingen met betrekking tot vorige jaren. Actuele belastingactiva en -verplichtingen voor de huidige en voorgaande periodes worden gewaardeerd aan het bedrag dat men verwacht te ontvangen van/te betalen aan de belastingautoriteiten. De belastingtarieven en belastingwetgeving die gebruikt worden om het bedrag te berekenen, zijn deze die van toepassing zijn of substantieel goedgekeurd zijn op verslagdatum.

Bijkomende belastingen die resulteren uit de uitkering van dividenden worden op hetzelfde moment opgenomen als de verplichting om het gerelateerde dividend te betalen.

Uitgestelde belastingen

Uitgestelde belastingen worden berekend aan de hand van de balansmethode voor alle tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en passiva in de geconsolideerde balans en hun fiscale waarde. Het bedrag aan voorziene uitgestelde belastingen wordt gebaseerd op de verwachte wijze waarop de boekwaarde van activa en verplichtingen verwezenlijkt zal worden, gebruik makend van de belastingtarieven die van toepassing zijn of substantieel goedgekeurd zijn op de verslagdatum.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden opgenomen, behalve:

- Wanneer de tijdelijke verschillen resulteren uit de initiële opname van goodwill of de initiële opname van een actief of verplichting in een transactie die noch de boekhoudkundige noch de fiscale winst beïnvloedt op die datum.
- Met betrekking tot belastbare tijdelijke verschillen gerelateerd aan participaties in dochterondernemingen, deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode en belangen in joint ventures, waarbij de timing van de terugname van de tijdelijke verschillen kan worden gecontroleerd en het waarschijnlijk is dat de tijdelijke verschillen niet zullen worden teruggenomen in de nabije toekomst.

Uitgestelde belastingvorderingen worden enkel opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat fiscale winsten beschikbaar zullen zijn in de komende 3 jaar waartegen de verrekenbare tijdelijke verschillen of het over te dragen belastingverlies kunnen worden afgezet, behalve:

- Als de tijdelijke verschillen resulteren uit de initiële opname van een actief of verplichting in een transactie die noch de boekhoudkundige noch de fiscale winst beïnvloedt op die datum.
- Met betrekking tot verrekenbare tijdelijke verschillen gerelateerd aan participaties in dochterondernemingen, deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode en belangen in joint ventures, worden uitgestelde belastingvorderingen enkel opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat de tijdelijke verschillen zullen worden teruggenomen in de nabije toekomst

en dat fiscale winst beschikbaar zal zijn waartegen de tijdelijke verschillen kunnen worden afgezet.

Uitgestelde belastingvorderingen worden herzien op elke verslagdatum om de waarschijnlijkheid te beoordelen dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn waartegen uitgestelde belastingen kunnen worden afgezet.

Uitgestelde belastingen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening behalve wanneer ze gerelateerd zijn aan elementen rechtstreeks opgenomen in het eigen vermogen, in welk geval de uitgestelde belastingen als dusdanig worden behandeld.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden alleen gecompenseerd als er een juridisch afdwingbaar recht is om de actuele belastingactiva en –verplichtingen te verrekenen en de uitgestelde winstbelastingen betrekking hebben op dezelfde belastbare entiteit en dezelfde belastingautoriteit.

U - Omzet

Omzet wordt opgenomen aan een bedrag dat de inkomsten weerspiegelt die de Groep naar verwachting zal ontvangen in ruil voor het leveren van goederen of diensten aan een klant. Opbrengsten die voortvloeien uit contracten met klanten worden erkend volgens het vijfstappenmodel.

Verkoop van goederen

Contracten met klanten om goederen te verkopen kennen slechts één enkele prestatieverplichting. Opbrengsterkenning (na aftrek van omzetbelasting en kortingen) vindt plaats op het moment dat de controle over het actief wordt overgedragen aan de klant.

Onderhanden projecten in opdracht van derden (bouwprojecten)

Een beperkt aantal activiteiten van de Groep (die minder dan 1% van de totale inkomsten vertegenwoordigen) worden gedreven door bouwcontracten. Dientengevolge worden contractopbrengsten en contractkosten in de winst- en verliesrekening opgenomen naar de methode van winstneming naar rato van de verrichte prestaties, waarbij het voltooiingsstadium wordt gemeten op basis van de tot op heden uitgevoerde werkzaamheden. Wanneer de uitkomst van een onderhanden project in opdracht van derden niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, worden contractopbrengsten alleen opgenomen voor zover het de contractkosten betreft die recupereerbaar zijn. In de periode waarin wordt bepaald dat een verlies zal voortvloeien uit de uitvoering van een contract, wordt het volledige bedrag van het geschatte uiteindelijke verlies ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Huuropbrengsten

Huuropbrengsten uit vastgoedbeleggingen worden lineair opgenomen over de leasetermijn van lopende lease contracten.

Interestopbrengsten

Rente wordt tijdsevenredig opgenomen zodat het effectief rendement op het actief wordt weerspiegeld.

Dividenden

Dividenden worden opgenomen wanneer het recht tot ontvangst van de betaling van de Groep is vastgesteld.

De Groep heeft IFRS 15 met ingang van 1 januari 2018 toegepast. De overgang naar IFRS 15 heeft geen significant effect gehad.

V - Kosten

Betalingen voor operationele leases

Betalingen gemaakt voor huurovereenkomsten worden opgenomen in de winst- en verliesrekening op lineaire basis over de leasetermijn. Ontvangen leasevoordelen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening als een integraal deel van de totale leasekost.

Financiële opbrengsten en -kosten

Financiële kosten omvatten:

- Te betalen rente op leningen, berekend volgens de effectieve rentevoetmethode;
- Wisselkoerswinsten en -verliezen uit financiële activa en verplichtingen;
- Opbrengsten en verliezen uit afdekkingsinstrumenten die worden opgenomen in de winst- en verliesrekening;
- Het verwachte rendement op fondsbeleggingen; en
- Rentelasten van toegezegd-pensioenverplichtingen.

De rentekostcomponent van financiële leasebetalingen wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening volgens de effectieve rentevoetmethode.

W - Vaste activa beschikbaar voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Vaste activa (of groepen activa die worden afgestoten) worden geklasseerd als beschikbaar voor verkoop en gewaardeerd aan de laagste waarde van hun boekwaarde of reële waarde verminderd met de verkoopkosten indien hun boekwaarde zal worden gerealiseerd door de verkoop en niet door het voortgezette gebruik ervan.

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een component van de activiteiten van de Groep die een afzonderlijke significante bedrijfstak of geografisch activiteitengebied vertegenwoordigt of een dochteronderneming die uitsluitend werd verworven met het oog op doorverkoop. Classificatie als een beëindigde activiteit vindt plaats bij de verkoop of, indien vroeger, wanneer de activiteiten aan de criteria voldoen om te worden geklasseerd als beschikbaar voor verkoop. Een groep van activa die worden afgestoten die buiten gebruik zal worden gesteld, kan mogelijk ook kwalificeren.

X – Niet-recurrente elementen

Items in de winst-en verliesrekening die betrekking hebben op belangrijke herstructureringsmaatregelen, gezondheidsclaims en milieusanering, belangrijke geschillen en bijzondere waardevermindering van goodwill, baten of kosten die voortvloeien uit de verkoop van bedrijfsactiviteiten of niet-productieve activa en andere significante eenmalige effecten zoals die met betrekking tot het afrekenen van regelingen voor personeelsbeloningen op lange termijn.

Y – Hyperinflatie

Na de categorisering van Argentinië als een land met een cumulatieve inflatie van meer dan 100% over een periode van drie jaar, wordt het land beschouwd als zeer inflatoir in overeenstemming met IFRS. Dit heeft geleid tot de vereiste om over te stappen naar hyperinflatieboekhouding zoals voorgeschreven door IAS 29 Financiële verslaggeving in economieën met hyperinflatie.

Z - Toekomstige wijzigingen in opname- en waarderingsregels

Nieuwe of gewijzigde standaarden en interpretaties gepubliceerd tot en met de uitgiftedatum van de jaarrekening van de Groep, maar nog niet van kracht voor de 2018 jaarrekening, die van toepassing kunnen zijn voor de Groep, worden hieronder opgelijst:

- IFRS 16 'Leaseovereenkomsten', van kracht per 1 januari 2019

IFRS 16 Leases werd uitgegeven in januari 2016. Het zal ertoe leiden dat bijna alle leaseovereenkomsten op de balans worden opgenomen door lessees, aangezien het onderscheid tussen operationele en financiële leaseovereenkomsten wordt verwijderd. Onder de nieuwe standaard worden een actief (het recht om het gehuurde item te gebruiken) en een financiële verplichting om huur te betalen, opgenomen. De enige uitzonderingen zijn kortlopende en huurovereenkomsten met een lage waarde.

De standaard heeft voornamelijk betrekking op de administratieve verwerking van operationele leases van de Groep. Op de verslagdatum heeft de Groep niet-opzegbare operationele leaseverplichtingen van € 112 miljoen, zie toelichting 23. Van deze verplichtingen zullen die met betrekking tot kortetermijnhuurovereenkomsten en huurovereenkomsten met een lage waarde beide lineair worden opgenomen in winst of verlies. Voor de resterende leaseverplichtingen verwacht de Groep op 1 januari 2019 gebruiksrechten en leaseverplichtingen van € 100 miljoen te erkennen (na correctie van op 31 december 2018 vooruitbetaalde en toe te rekenen leasebetalingen); impact op uitgestelde belastingen zal niet materieel zijn. De Groep verwacht dat de nettowinst na belastingen niet materieel zal veranderen voor 2019 als gevolg van de toepassing van de nieuwe regels. De EBITDA zal naar verwachting toenemen met een waarde van € 25 miljoen, aangezien de betalingen van de operationele leases werden opgenomen in EBITDA, maar de afschrijving van de gebruiksrechten en de interesten op de leaseverplichting zijn van deze maatstaf uitgesloten. De operationele kasstromen zullen toenemen en de financieringskasstromen dalen in de grootteorde van € 25 miljoen, aangezien de terugbetaling van het grootste deel van de leasingschulden zal worden geclassificeerd als kasstromen uit financieringsactiviteiten.

De activiteiten van de Groep als lessor zijn niet materieel en daarom verwacht de Groep geen significante impact op de financiële overzichten. Vanaf volgend jaar zijn echter enkele aanvullende toelichtingen vereist.

De Groep zal de standaard toepassen vanaf de verplichte ingangsdatum van 1 januari 2019. De Groep zal de vereenvoudigde overgangsbepaling toepassen en vergelijkbare cijfers voor het jaar voorafgaand aan de eerste toepassing niet opnieuw aanpassen. Alle gebruiksrechten voor activa zullen worden gewaardeerd tegen het bedrag van de leaseverplichting bij eerste toepassing (gecorrigeerd voor eventuele vooruitbetaalde of overlopende lease-uitgaven).

- IFRIC 23, 'Onzekerheid over behandeling van winstbelasting' (van kracht per 1 januari 2019)

Onzekerheid over de boekhoudkundige behandeling van winstbelasting werd in juni 2017 uitgevaardigd en wordt van toepassing vanaf 1 januari 2019. Deze interpretatie verduidelijkt hoe de vereisten voor opname en waardering in IAS 12 moeten worden toegepast wanneer er onzekerheid bestaat over de behandeling van winstbelasting. De Groep heeft hun belastingposities in de financiële overzichten en in de belastingaangiften herzien alsook hoe deze worden ondersteund. Daarnaast heeft de Groep beoordeeld hoe de belastingautoriteiten hun onderzoeken zouden kunnen uitvoeren en hoe problemen die uit die onderzoeken zouden kunnen voortvloeien kunnen worden opgelost. De Groep evalueert momenteel de impact van deze nieuwe standaard. De bepaling van de verwachte waarde (de som van de naar waarschijnlijkheid gewogen bedragen van een reeks mogelijke uitkomsten) is, waar deze van toepassing zou kunnen zijn, in behandeling.

- Wijzigingen in IFRS 9, 'Vooruitbetalingsmogelijkheden met negatieve compensatie' (van kracht per 1 januari 2019)

De wijzigingen aan IFRS 9, 'Vooruitbetalingsmogelijkheden met negatieve compensatie', zullen van kracht zijn vanaf 1 januari 2019. De wijzigingen zullen naar verwachting geen significant effect hebben op de Groep.

Er zijn geen andere standaarden die nog niet effectief zijn en waarvan verwacht wordt dat ze een materiële impact hebben op de entiteit in de huidige of toekomstige rapportageperioden en op voorzienbare toekomstige transacties.

Toelichtingen

Toelichting 1 – Omzet

Omzet per activiteit

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Etex Building Performance	1.526.266	1.649.906
Etex Roofing	836.074	814.330
Etex Façade	267.123	262.988
Etex Industry	163.534	169.714
Overige	741	-
Totaal	2.793.738	2.896.938

Omzet per geografisch gebied

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Frankrijk	475.873	510.494
Duitsland	384.171	384.466
Verenigd Koninkrijk	485.393	489.897
Benelux	172.544	186.528
Polen	115.165	120.599
Spanje	41.058	115.072
Overige Europese landen	388.049	406.358
Chili	111.624	106.990
Argentinië	97.872	72.253
Peru	78.172	67.104
Colombia	68.862	63.272
Nigeria	73.428	74.176
Zuid-Afrika	53.758	55.536
Rest van de wereld	247.769	244.193
Totaal	2.793.738	2.896.938

Toelichting 2 – Bedrijfskosten per aard

De voornaamste bedrijfskosten van de Groep per functie in 2018 zijn de volgende:

In duizenden EUR	(Interim) Personeel	Afschrijvingen & waardeverminderingen	Goederen & materialen	Energie	Vervoer & reizen	Overige	Totaal
Kostprijs van verkochte goederen	-359.366	-129.411	-870.590	-185.309	-264.012	-237.477	-2.046.164
Distributiekosten	-218.953	-18.200	-	-756	-22.309	-147.436	-407.654
Algemene en administratieve kosten	-101.872	-10.090	-	-693	-5.615	-60.902	-179.172
Overige bedrijfskosten	-19.155	-1.854	-	-311	-3.053	1.756	-22.617
Niet-recurrente opbrengsten en kosten	-40.480	-10.282	-	-	-	26.130	-24.632
Totaal	-739.826	-169.836	-870.590	-187.070	-294.989	-417.928	-2.680.239

De voornaamste bedrijfskosten van de Groep per functie in 2017 zijn de volgende:

In duizenden EUR	(Interim) Personeel	Afschrijvingen & waardeverminderingen	Goederen & materialen	Energie	Vervoer & reizen	Overige	Totaal
Kostprijs van verkochte goederen	-342.110	-125.571	-784.345	-165.031	-249.230	-265.775	-1.932.062
Distributiekosten	-223.021	-16.331	-	-801	-19.874	-129.281	-389.309
Algemene en administratieve kosten	-106.984	-10.113	-	-757	-5.296	-62.692	-185.842
Overige bedrijfskosten	-23.751	-1.896	-	-146	-2.756	-227	-28.777
Niet-recurrente opbrengsten en kosten	-9.587	-9.514	-	-	-	22.062	2.961
Totaal	-705.453	-163.425	-784.345	-166.736	-277.156	-435.913	-2.533.029

Bepaalde vergelijkende cijfers werden geherclassificeerd opdat ze conform zouden zijn met de presentatie van het huidige jaar, welke overeenstemt met de actuele organisatiestructuur.

De totale personeelskosten van de Groep bestaan uit de volgende elementen:

In duizenden EUR	2017	2018
Bezoldigingen en lonen	-520.098	-511.262
Sociale zekerheidsbijdragen	-108.573	-110.632
Bijdragen aan toegezegde bijdrageregeling	-13.727	-13.650
Kosten van toegezegd-pensioenregelingen (pensioenkosten)	-14.799	-12.027
Kosten voor herstructureringen en ontslagvergoedingen	-7.281	-40.480
Overige personeelskosten	-40.975	-51.774
Totaal kosten voor personeelsverloning	-705.453	-739.826

Het aantal personeelsleden van de Groep wordt onderverdeeld in de volgende categorieën:

	2017	2018
Productie	8.824	8.749
Marketing en verkoop	4.097	4.109
Administratie en onderzoek	1.589	1.600
Gemiddeld aantal personeelsleden	14.510	14.458

Toelichting 3 – Overige bedrijfskosten en -inkomsten

In duizenden EUR	2017	2018
Onderzoek	-20.588	-19.998
Overige bedrijfsbelastingen	-2.471	-2.439
Directe kosten resulterend uit vastgoedbeleggingen	-378	-83
Diverse	-5.340	-97
Totaal overige bedrijfskosten	-28.777	-22.617

In duizenden EUR	2017	2018
Inkomsten uit vastgoedbeleggingen	749	207
Afschrijvingen op overheidssubsidies	1.534	1.546
Diverse	5.631	2.226
Totaal overige bedrijfsinkomsten	7.914	3.979

Toelichting 4 – Niet-recurrente elementen

In duizenden EUR	2017	2018
Winst uit de verkoop van activa	3.809	29.986
Winst / verliezen uit de verkoop van activiteiten	34.305	-194
Totaal winsten en verliezen uit de verkoop van activa en activiteiten	38.114	29.792
Herstructureringskosten	-19.235	-44.850
Gezondheidsclaims	-313	3.603
Herstellen van milieuschade	-6.972	-10.916
Bijzondere waardeverminderingverliezen van activa	-2.575	-6.278
Winsten / afwikkelingen van pensioenkosten voor verstreken diensttijd	-	-6.170
overige	-6.058	10.187
Totaal overige niet-recurrente opbrengsten en kosten	-35.153	-54.424
Totaal niet-recurrente opbrengsten en kosten	2.961	-24.632

Etex heeft gekozen voor een niet-recurrente classificatie van significante éénmalige effecten op de winst-en verliesrekening, zowel positieve als negatieve effecten met betrekking tot belangrijke herstructureringsmaatregelen, winst en verlies bij verkoop van activa of activiteiten en bijzondere waardeverminderingen van goodwill, afrekeningen met betrekking tot verplichtingen na uitdiensttreding of geschillen die geen verband houden met huidige activiteiten. Niet-recurrente items omvatten ook de impact van gezondheidsclaims en milieusanering, omdat de gezondheidsclaims en milieusaneringseffecten van jaar tot jaar kunnen fluctueren en betrekking hebben op de asbestferis van Etex.

De winst op verkoop van activa in 2018 heeft betrekking op niet-operationele sites in Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland. In 2017, werd de belangrijkste winst uit de verkoop van activa gerealiseerd op de verkoop van een kantoorgebouw in Luxemburg en een Franse site.

In april 2018 verkocht Etex het bedrijf Fibrolith Dämmstoffe, een Duitse producent van houtwolcementplaten, met een nettoverlies van € 194 duizend.

Het resultaat van 2017 op de verkoop van activiteiten is de winst die werd opgenomen als gevolg van de 'step acquisition' van het minderheidsbelang in Pladur (€ 37.123 duizend), de gerealiseerde winst op de verkoop van Industria Princesa (Chili), een Chileense fabrikant van bakstenen en baksteenfineer (€ 1.538 duizend) en het verlies bij verkoop van de Tonality keramische tegelactiviteiten in Duitsland (€ 4.357 duizend).

Herstructureringsplannen die in 2018 zijn gestart, hebben voornamelijk betrekking op:

- de integratie, herontwerp en centralisatie van functies binnen de Etex Business Performance-divisie in Duitsland, Frankrijk en Nederland (€ 15.479 duizend),

- het opzetten van een regionale structuur en resulterende herstructureringsplannen binnen Etex-divisies in Afrika, Latijns-Amerika en Europa (€ 12.371 duizend),
- in Frankrijk, Rusland, Nigeria en in het Verenigd Koninkrijk worden specifieke bedrijfsonderdelen stopgezet met een totale kostprijs van € 6.328 duizend plus bijbehorende bijzondere waardevermindering van uitrusting voor € 1.761 duizend
- het verdere programma ter vermindering van de werkgelegenheid bij de divisie Roofing in Duitsland (kosten € 3.115 duizend en bijzondere waardevermindering van uitrusting voor € 938 duizend),
- andere beslissingen met betrekking tot herstructurering door het elimineren van ondersteunende rollen (€ 4.898 duizend).

In 2017 werden de volgende herstructureringsplannen geïnitieerd:

- de sluiting van de betonfabriek in Heidelberg, Duitsland (kosten € 3.800 duizend en bijzondere waardevermindering van uitrusting voor € 835 duizend),
- de aanpassing van de capaciteit van de kleimatten aan de marktvraag, met impact op onze gebouwen in Malsh en Autenried (Duitsland), door de productie op verschillende lijnen te stoppen (kosten € 7.000 duizend en bijzondere waardevermindering op uitrusting voor € 5.269 duizend),
- de verdere integratie van de technische brandbeveiligingsactiviteiten in de divisie bouwplaten (€ 2.850 duizend);
- de productieactiviteiten in Chili (kosten € 1.062 duizend en bijzondere waardevermindering van uitrusting voor € 835 duizend),
- de stopgezette steigeractiviteiten in het Verenigd Koninkrijk (€ 542 duizend),
- andere eliminatie van rollen in verkoopsteams en administratie in Frankrijk en Zuid-Afrika (€ 1.057 duizend).

De netto effecten voor de gezondheidsclaims zijn € 313 duizend kosten in 2017 en € 3.603 duizend inkomsten in 2018 als gevolg van de terugname van voorzieningen met betrekking tot het statistische model, dat in 2018 te conservatief leek in vergelijking met de werkelijke cijfers; andere conservatieve veronderstellingen in het verleden verklaren ook deze gunstige impact, onder meer met betrekking tot verzekeringsdekking in specifieke landen.

Milieusaneringskosten dekken verschillende projecten waarvan de kosten werden blootgesteld aan de renovatie van asbesthoudende sites en eigendommen.

De in 2018 geleden bijzondere waardeverminderingverliezen hebben betrekking op herstructureringsplannen die voornamelijk betrekking hebben op niet-operationele activa in Frankrijk en Roemenië.

In 2017 hebben bijzondere waardeverminderingverliezen voornamelijk betrekking op de kantoorgebouwen in Brussel en op de grondstoffenvoorbereiding in het Verenigd Koninkrijk; gedeeltelijk gecompenseerd door terugnemingen van bijzondere waardevermindering op uitrusting in Spanje.

Pensioenkosten van verstreken diensttijd voor 2018 zijn het gevolg van onmiddellijke opname van voorzieningen voor personeelsbeloningen voor eerdere diensten in het Verenigd Koninkrijk als gevolg van de uitspraak van het Hooggerechtshof op 26 oktober 2018 met betrekking tot de gelijkstelling van het gegarandeerde minimumpensioen ("GMP") tussen mannen en vrouwen.

Overige niet-recurrente elementen in 2018 omvatten hoofdzakelijk compensaties die zijn opgenomen voor kosten met betrekking tot de asbest nalatenschap die gedeeltelijk worden gecompenseerd door de impact van de onroerendgoedbelasting als gevolg van fusies in Duitsland en kosten in verband met acquisitie- en afstotingsprojecten.

In 2017 omvatten de belangrijkste overige niet-recurrente elementen kosten met betrekking tot acquisitieprojecten en andere kosten met betrekking tot minderheidsaandeelhouders in de Duitse entiteit Creaton AG.

Toelichting 5 – Financiële inkomsten en kosten

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Renteopbrengsten uit vorderingen, deposito's en geldmiddelen en kasequivalenten (leningen en vorderingen)	4.141	4.589
Positieve impact van wijziging in verdisconteringsvoet van langetermijnvoorzieningen	526	108
Overige rente gerelateerde opbrengsten	20	18
Renteopbrengsten	4.687	4.715
Rentelast van financiële verplichtingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs	-35.190	-22.599
Netto-rentelast van personeelsbeloningen	-8.383	-4.581
Afwikkeling van verdisconteerde langetermijnvoorzieningen	-210	-549
Negatieve impact van wijziging in verdisconteringsvoet van langetermijnvoorzieningen	-428	-652
Negatieve reële waardeaanpassingen van rentevoetcontracten (aangehouden voor handelsdoeleinden aan reële waarde via winst en verlies)	-1	-
Overige rente gerelateerde kosten	-2.938	-1.884
Rentelasten	-47.150	-30.265
Dividendinkomsten van aandelen in niet-geconsolideerde ondernemingen (beschikbaar voor verkoop)	136	76
Netto-wisselkoersopbrengsten (leningen en vorderingen)	8.592	11.121
Overige	58	304
Overige financiële opbrengsten	8.786	11.501
Netto-wisselkoersverliezen (verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs)	-18.919	-9.953
Hyperinflatie in Argentinië	-	-1.345
Overige	-1.003	-1.980
Overige financiële kosten	-19.922	-13.278
Netto-financiële kosten	-53.599	-27.327

De lagere rentelasten op financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden voornamelijk verklaard door de herfinanciering tegen lagere kosten en de evolutie van de terugbetalingen van de leningen. Het omvat het effect van renteswaps ter afdekking van het renterisico van de Groep: € 7.656 duizend betaald in 2018 (€ 7.666 duizend betaald in 2017).

De andere rentegerelateerde lasten omvatten voornamelijk vooruitbetaalde kosten van € 1.533 duizend (€ 2.607 duizend in 2017) in verband met externe financiële schulden die afgeschreven worden over de looptijd van de lening. Wisselkoerswinsten en -verliezen worden gepresenteerd na aftrek van het effect van derivateninstrumenten op vreemde valuta. De netto-omrekeningswinst is het resultaat van de valutablootstelling van de huidige financiële activa en passiva van de Groep, voornamelijk in Brazilië en Indonesië.

De impact van hyperinflatie in Argentinië in 2018 is € -1.345 duizend.

Toelichting 6 - Winstbelastingen

In duizenden EUR	2017	2018
Winstbelasting van het jaar	-64.238	-53.953
Aanpassing van de winstbelasting met betrekking tot voorgaande jaren	1.902	-3.403
Winstbelastingen	-62.336	-57.356
Ontstaan en terugname van tijdelijke verschillen	11.024	18.184
Netto-effect op uitgestelde belastingvordering	-13.112	-10.897
Netto-effect van wijzigingen in belastingtarieven op uitgestelde belasting	1.515	434
Uitgestelde belastingen	-573	7.721
Totale winstbelastingen	-62.909	-49.635

De aansluiting tussen de effectieve en de theoretische winstbelastingen wordt hieronder samengevat. De theoretische winstbelastingen worden berekend door het binnenlands nominale belastingtarief van elke Groepsentiteit toe te passen op hun bijdrage aan het Groepsresultaat vóór belastingen en vóór het aandeel in de winst van deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode.

In duizenden EUR	2017	2018
Resultaat voor belastingen en voor het aandeel in het resultaat van deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	215.023	193.351
Theoretische winstbelastingen (nominale tarieven)	-56.859	-42.769
Gewogen gemiddeld nominaal belastingtarief %	26,4%	22,1%
Fiscale impact van		
<i>Niet-afrekbare kosten</i>	-11.284	-10.637
<i>Belasting op winstuitkeringen binnen de Groep</i>	-3.647	-3.253
<i>Belastingvrije winsten/verliezen op beleggingen</i>	12.856	6.727
<i>Andere fiscale aftrekposten</i>	7.493	13.126
<i>Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen op verliezen van het huidige jaar</i>	-17.190	-12.640
<i>Opname van eerdere niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen</i>	14.913	2.678
<i>Niet langer opnemen van eerdere opgenomen uitgestelde belastingvorderingen</i>	-10.835	-935
<i>Netto-effect van wijzigingen in belastingtarieven op uitgestelde belasting</i>	1.515	434
<i>Aanpassingen belastingen van voorgaande jaren</i>	1.902	-3.403
<i>Andere fiscale aanpassingen</i>	-1.773	1.037
Belastingen opgenomen in de winst- en verliesrekening	-62.909	-49.635
Effectief belastingtarief %	29,3%	25,7%

In 2018 en 2017 worden de niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen op verliezen van het huidige jaar hoofdzakelijk beïnvloed door herstructurering.

Belastingen die rechtstreeks worden opgenomen in eigen vermogen zijn gerelateerd aan:

In duizenden EUR	2017	2018
Actuariële winsten (verliezen) op pensioenregelingen na uitdiensttreding	-14.247	225
Winsten (verliezen) uit financiële instrumenten - kasstroomafdekking	-3.353	-1.260
Totaal	-17.600	-1.034

Toelichting 7 - Materiële vaste activa

<i>In duizenden EUR</i>	Terreinen en gebouwen	Installaties, machines en uitrusting	Meubilair, rollend materieel	Andere installaties, machines en uitrusting	Activa in aanbouw	Totaal
Op 31 december 2016						
Bruto boekwaarde	1.086.057	2.354.550	239.440	26.146	67.475	3.773.668
Cumulatieve afschrijvingen	-507.542	-1.432.230	-159.113	-17.541	-	-2.116.426
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingen	-6.691	-64.068	-586	-78	-4.804	-76.227
Netto boekwaarde	571.824	858.252	79.741	8.527	62.671	1.581.015
<i>Waarvan geleasede activa</i>	-	1.723	141	-	-	1.864
Toevoegingen	11.801	40.203	3.906	1.740	84.040	141.690
Vervreemdingen	-474	-2.071	-185	-	1.103	-1.627
Toevoegingen via bedrijfscombinaties	26.045	31.606	33	65	48.058	105.807
Overdrachten tussen rubrieken	7.621	28.092	1.545	-2.224	-34.496	538
Afschrijvingen van het jaar	-29.805	-90.377	-10.944	-1.689	-	-132.815
Bijzondere waardeverminderingverliezen van het jaar	-1.265	-11.374	-343	-	-	-12.982
Terugname van bijzondere waardeverminderingverliezen	57	3.476	-	-	-	3.533
Wisselkoersverschillen	-16.642	-21.989	-231	-184	-5.135	-44.181
Op 31 december 2017						
Bruto boekwaarde	1.116.789	2.414.690	230.652	25.696	161.037	3.948.864
Cumulatieve afschrijvingen	-539.023	-1.514.127	-156.216	-19.381	-	-2.228.747
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen	-8.604	-64.745	-914	-80	-4.796	-79.139
Netto boekwaarde	569.162	835.818	73.522	6.235	156.241	1.640.978
<i>Waarvan geleasede activa</i>	-	4.314	21	-	-	4.335
Toevoegingen	14.476	50.175	5.032	994	83.801	154.478
Vervreemdingen	-879	-981	-79	-2	-	-1.941
Wijzigingen in de consolidatiekring	-944	-398	-	-310	-	-1.652
Overdrachten tussen rubrieken	28.691	98.416	-3.879	154	-124.064	-682
Afschrijvingen van het jaar	-32.108	-91.917	-10.624	-1.699	-	-136.348
Bijzondere waardeverminderingverliezen van het jaar	-853	-3.828	-239	-	-213	-5.133
Terugname van bijzondere waardeverminderingverliezen	-	958	-	-	-	958
Hyperinflatie - correctie openingsposities via eigen vermogen	3.384	2.294	95	-4.562	1.997	3.208
Hyperinflatie - effect van het jaar	4.948	10.193	843	-2.317	3.624	17.291
Wisselkoersverschillen	-9.590	-12.693	-673	-66	-6.305	-29.327
Op 31 december 2018						
Bruto boekwaarde	1.144.799	2.511.616	223.868	25.287	118.151	4.023.721
Cumulatieve afschrijvingen	-560.231	-1.563.378	-158.732	-26.782	-	-2.309.123
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen	-8.285	-60.201	-1.138	-78	-3.069	-72.771
Netto boekwaarde	576.283	888.037	63.998	-1.573	115.082	1.641.827
<i>Waarvan geleasede activa</i>	-	3.869	10	-	-	3.879

Gedurende het jaar werden verschillende investeringen gedaan in capaciteitsvergroting, met name in het Verenigd Koninkrijk, Spanje en

België. In Ierland werden er investeringen gedaan om een vezelcementlijn op te knappen. Er zijn geen financieringskosten geactiveerd in 2017 en 2018.

De verkoopopbrengsten van materiële vaste activa bedroegen in 2018 € 2.869 duizend, resulterend in een nettowinst van € 930 duizend. In 2017 bedroegen de opbrengsten € 5.077 duizend met een nettowinst van € 3.450 duizend.

We verwijzen naar toelichting 8.4 voor de toetsing van bijzondere waardevermindering op aangewend vermogen.

Toelichting 8 – Goodwill en bedrijfscombinaties

8.1. Aansluiting van de boekwaarde van goodwill

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Bruto boekwaarde	255.214	255.330
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen	-52.043	-52.355
Netto boekwaarde bij het begin van het jaar	203.171	202.975
Toevoegingen via bedrijfscombinaties	2.113	-
Wisselkoersverschillen	-2.309	-1.542
Netto boekwaarde op het einde van het jaar	202.975	201.433
Bruto boekwaarde	255.330	253.357
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen	-52.355	-51.924

De belangrijkste componenten van de boekwaarde van goodwill zijn de volgende:

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Roofing	83.685	83.666
Building Performance	85.289	83.793
Industry	25.332	25.332
Etex Nordic	8.539	8.512
Overige	130	130
Totaal	202.975	201.433

8.2. Bedrijfscombinaties

De Groep heeft geen nieuwe bedrijfsactiviteiten overgenomen in 2018.

Op 22 december 2017 verwierf Etex de resterende 59% van de aandelen van Pladur, een toonaangevende Spaanse gipsproductent met een sterke merkreputatie op de binnenlandse markt, voor een totale bijdrage van €112.239 duizend, waarvan €45.712 duizend in contanten (plus verwervingskosten van €1.140 duizend). De rest bestaat uit de historische waarde van de onderneming, welke voordien opgenomen werd volgens de vermogensmutatiemethode, zijnde €29.403 duizend (zie toelichting 12) en de winst voortvloeiend uit de transactie: de onderneming was voordien opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode en de transactie genereerde een winst van €37.123 duizend (zie toelichting 4). In 2017 droeg Pladur geen significante omzet of genormaliseerde operationele kasstromen (REBITDA) bij gezien de timing van de voltooiing van de transactie; de pro-forma REBITDA bijdrage zou €8.895 duizend bedragen indien ze reeds bij het begin van het jaar mee geconsolideerd was.

De reële waarde op overnamedatum van de identificeerbare activa en verplichtingen van de verworven activiteiten in 2017 worden besproken in de volgende tabel.

In duizenden EUR	Pladur	2017
Vaste activa	149.456	149.456
Materiële vaste activa	113.485	113.485
Activa beschikbaar voor verkoop	691	691
Immateriële vaste activa	32.111	32.111
Overige vaste activa	27	27
Uitgestelde belastingvorderingen	3.143	3.143
Vlottende activa	30.210	30.210
Voorraden	8.902	8.902
Handels- en overige vorderingen	19.196	19.196
Vlottende financiële activa	962	962
Geldmiddelen en kasequivalenten	1.151	1.151
TOTAAL ACTIVA	179.667	179.667
Langetermijnverplichtingen	27.274	27.274
Voorzieningen	6.498	6.498
Leningen	12.949	12.949
Uitgestelde belastingverplichtingen	7.827	7.827
Kortetermijnverplichtingen	42.266	42.266
Kortlopend deel van leningen	15.421	15.421
Handels- en overige schulden	26.845	26.845
TOTAAL VERPLICHTINGEN	69.540	69.540
Netto identificeerbare activa en verplichtingen	110.126	110.126
Deel van de Groep	110.126	110.126
Overnameprijs betaald in contanten (Deel van de Groep)	112.239	112.239
Gegenereerde goodwill	2.113	2.113

De goodwill zoals hierboven weergegeven wijkt niet af van de voorlopige berekening.

8.3 Acquisities van minderheidsbelangen

De beheerovereenkomst tussen Creaton AG en zijn meerderheidsaandeelhouder Etex Holding GmbH in Duitsland (gedateerd augustus 2007) bepaalt dat de preferente aandeelhouders, die geen stemrechten hebben, het recht hebben hun aandelen te verkopen aan de vaste prijs van €28,17 of een gegarandeerd vast dividend te ontvangen van €1,27 per aandeel. In de loop van 2017 verwerf Etex Holding GmbH alle resterende aandelen (235.738) voor de prijs van €7.629 duizend. Bijgevolg is er geen financiële verplichting meer op het einde van 2017 (€6.814 duizend in 2016), wat ook verder besproken wordt in toelichting 23.

8.4 Testen op bijzondere waardeverminderingen van goodwill

Een toets van bijzondere waardeverminderingen werd uitgevoerd in 2018, door de boekwaarde van het gebruikte kapitaal inclusief goodwill te vergelijken met de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid waaraan goodwill is toegekend.

Het gebruikte kapitaal en de in de kasstroomgenererende eenheid Building Performance geteste goodwill omvatten de goodwill die is ontstaan door de acquisitie van de gipsplaatactiviteiten in Europa en Brazilië in 2011, van Pladur in 2017 en van de technische bouwactiviteiten, die op dat moment deel uitmaakten van de activiteiten Fire Protection & Insulation, gegenereerd door de acquisitie van Comais (1996, calciumsilicaatplaten), Intumex (2000, intumescente producten) en Cafco (2007, verf en spuitproducten) en zoals toegewezen in 2017 aan de Etex Building Performance en de Etex Industry divisies.

De waarde van Etex Industry's aangewend vermogen, consistent getest als één geheel, omvat de bovengenoemde goodwillwaarden en de impact van de acquisitie van Microtherm (2011, high performance insulation).

Op dezelfde manier omvat de nieuwe wereldwijde Etex Roofing Residential-divisie vanaf 2019 het geïnvesteerde vermogen gebruikt voor de residentiële dakbedekkingsactiviteiten met klei en beton van Etex in Europa en Zuid-Afrika en de goodwillwaarden gegenereerd door de overname van Creaton (2005, kleibedrijven in Duitsland, Oostenrijk, Hongarije en Polen) en Brash (2016, houten daklatten).

Tenslotte werd de wereldwijde kasstroomgenererende eenheid voor Etex Exteriors getest: deze omvat vezelcement-gevel- en dakbedekkingsactiviteiten in Europa en Noord- en Zuid-Amerika. Er werd getest op bijzondere waardevermindering van het aangewende kapitaal inclusief goodwill, voornamelijk met betrekking tot de acquisitie van activiteiten in Scandinavische landen (2008).

Er zou geen bijzondere waardeverminderingstoets vereist zijn geweest als deze goodwillwaarden met betrekking tot Roofing Residential and Exteriors anders waren getest, omdat het tot eind 2017 was gedaan op basis van het organisatieontwerp zoals het op dat moment bestond.

De realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheden was gebaseerd op de bedrijfswaarde. De bedrijfswaarde werd bepaald door de toekomstige kasstromen uit het voortgezette gebruik van de eenheid te verdisconteren en was gebaseerd op de volgende belangrijke veronderstellingen:

- kasstromen werden geprojecteerd op basis van de werkelijke bedrijfsresultaten en het 3-jaren bedrijfsplan;
- kasstromen voor verdere periodes werden geëxtrapolleerd met behulp van een constante groei van 1% tot 5% per jaar, afhankelijk van de betrokken landen en hun inflatie (1% tot 3% in 2017)
- kasstromen werden verdisconteerd op basis van de gewogen gemiddelde kapitaalkosten (WACC) in een bereik van 5,7% tot 10,0%, afhankelijk van de betrokken landen (7,0% tot 9,4% in 2017).

In verband met het testen van de bijzondere waardevermindering op het geïnvesteerde vermogen inclusief goodwill, werden de toekomstige kasstromen onderworpen aan stresstests die veranderingen in individuele macro-economische parameters omvatten als onderdeel van een gevoeligheidsanalyse. Goodwillwaarden zijn niet gevoelig voor redelijke veranderingen in veronderstellingen (zoals een stijging van WACC met 1%) behalve Roofing Residential waar, in geval van een stijging van discontovoeten met 0,1% in combinatie met een vermindering van het eeuwigdurende groeipercentage met 0,5% , de behoefte aan een bijzondere waardevermindering zou kristalliseren.

Het management van Etex zal de impact van de macro-economische evolutie van dichtbij volgen.

Toelichting 9 – Immateriële vaste activa, anders dan goodwill

In duizenden EUR	Concessies	Software	Merken	Technologie	Klantenlijst	Overige	Totaal
Op 31 december 2016							
Bruto boekwaarde	43.870	98.846	97.583	74.091	46.676	14.809	375.875
Cumulatieve afschrijvingen	-16.648	-67.834	-38.229	-24.252	-16.738	-12.855	-176.556
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen	-4.538	-395	-	-	-	-	-4.933
Netto boekwaarde	22.684	30.617	59.354	49.839	29.938	1.954	194.386
Toevoegingen	98	4.240	-	-	-	-	4.338
Toevoegingen via bedrijfscombinaties	12.122	112	7.726	-	14.380	353	34.693
Overdrachten tussen rubrieken	-1.520	386	-9	-	-	605	-538
Afschrijvingen van het jaar	-548	-6.275	-5.860	-4.340	-3.595	-111	-20.729
Bijzondere waardeverminderingverliezen van het jaar	-3	-89	-	-	-	-	-92
Wisselkoersverschillen	-1.886	-538	-528	-95	-146	-104	-3.297
Op 31 december 2017							
Bruto boekwaarde	53.349	104.177	104.567	74.688	60.744	15.050	412.575
Cumulatieve afschrijvingen	-17.862	-75.332	-43.884	-29.284	-20.167	-12.353	-198.882
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen	-4.540	-392	-	-	-	-	-4.932
Netto boekwaarde	30.947	28.453	60.683	45.404	40.577	2.697	208.761
Toevoegingen	32.893	2.679	-	-	-	2.268	37.840
Vervreemdingen	-	-3	-186	-	-	-	-189
Toevoegingen via bedrijfscombinaties	-	-	-	2.051	-	-2.051	-
Overdrachten tussen rubrieken	24	756	-16	44	-	-126	682
Afschrijvingen van het jaar	-288	-6.649	-6.249	-4.359	-4.946	-132	-22.623
Bijzondere waardeverminderingverliezen van het jaar	-	-	-	-	-1.064	-61	-1.125
Wijzigingen in de consolidatiekring	-	-43	21	-	-	-	-22
Hyperinflatie - correctie openingsposities via eigen vermogen	-	53	-	-	-	3	56
Hyperinflatie - effect van het jaar	-	14	-	-	-	-	14
Wisselkoersverschillen	-1.441	-378	-186	-87	-98	-362	-2.552
Op 31 december 2018							
Bruto boekwaarde	85.474	104.026	103.814	75.885	60.339	14.683	444.221
Cumulatieve afschrijvingen	-18.799	-78.763	-49.747	-32.832	-24.879	-12.389	-217.409
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen	-4.540	-381	-	-	-991	-58	-5.970
Netto boekwaarde	62.135	24.882	54.067	43.053	34.469	2.236	220.842

In 2018 heeft de Groep een strategische investering volbracht in een concessie voor grondstoffen.

We verwijzen naar toelichting 8.4 voor toelichting omtrent testen op bijzondere waardeverminderingen van het gebruikte kapitaal.

Toelichting 10 – Vastgoedbeleggingen

In duizenden EUR	2017	2018
Bruto boekwaarde	41.988	41.814
Cumulatieve afschrijvingen	-16.085	-16.192
Cumulatieve bijzondere waardevermindingsverliezen	-2.246	-2.246
Netto boekwaarde bij het begin van het jaar	23.657	23.376
Afschrijvingen van het jaar	-340	-322
Bijzondere waardevermindingsverliezen	-	-5.289
Toevoegingen	125	27
Overdrachten tussen rubrieken	-	-295
Vervreemdingen	-19	-4.388
Hyperinflatie - correctie openingsposities via eigen vermogen	-	343
Hyperinflatie - effect van het jaar	-	140
Wisselkoersverschillen	-47	-8
Netto boekwaarde op het einde van het jaar	23.376	13.584
Bruto boekwaarde	41.814	39.254
Cumulatieve afschrijvingen	-16.192	-18.136
Cumulatieve bijzondere waardevermindingsverliezen	-2.246	-7.534

Vastgoedbeleggingen bestaan uit meerdere terreinen en gebouwen hoofdzakelijk in Frankrijk, Duitsland en Italië.

De reële waarde van de vastgoedbeleggingen wordt geschat op €24.759 duizend (€35.635 duizend in 2017). Wanneer geen externe waarderingen beschikbaar waren, werden de best mogelijke inschattingen gebruikt.

Toelichting 11 – Activa beschikbaar voor verkoop

In duizenden EUR	2017	2018
Bruto boekwaarde	6.899	4.155
Cumulatieve bijzondere waardevermindingsverliezen	-524	-749
Netto boekwaarde bij het begin van het jaar	6.375	3.406
Bijzondere waardevermindingsverliezen	-	-33
Terugname van bijzondere waardevermindingsverliezen	-	79
Vervreemdingen	-4.996	-644
Toevoegingen	1.593	-
Toevoegingen via bedrijfscombinaties	691	-
Overdrachten tussen rubrieken	-	295
Wisselkoersverschillen	-257	59
Netto boekwaarde op het einde van het jaar	3.406	3.162
Bruto boekwaarde	4.155	9.198
Cumulatieve bijzondere waardevermindingsverliezen	-749	-6.036

Activa beschikbaar voor verkoop zijn gronden die niet langer worden gebruikt bij activiteiten en waarvoor de Groep actief een koper zoekt. De meerderheid van deze activa bevinden zich in Mexico, het Verenigd Koninkrijk en Spanje.

De overdracht tussen rubrieken (€295 duizend) is het netto effect van getransfereerde active met een brutowaarde van €5.627 duizend en cumulatieve bijzondere waardevermindingsverliezen van €-5.333 duizend.

In 2017 werd een grond in Widnes verkocht; wij hebben bovendien activa beschikbaar voor verkoop en eigendom van Pladur geïntegreerd ten gevolge van de volledige consolidatie van Pladur.

Toelichting 12 – Investerings in entiteiten opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode

In duizenden EUR	2017	2018
Bij het begin van het jaar	37.197	8.186
Resultaat van het jaar	1.220	1.018
Uitgekeerde dividenden	-712	-761
Vervreemdingen	-29.501	-
Kapitaalsverhogingen	-	1.911
Wisselkoersverschillen	-18	-45
Op het einde van het jaar	8.186	10.309

De 2017 waarde van de vervreemdingen vertegenwoordigt enerzijds de uitboeking van Pladur als deelneming opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode (€29.403 duizend) van zodra Etex de controle verwierf via de overname van de resterende aandelen (59,31%), en anderzijds de verkoop van OTE Surface Protection GmbH (€98 duizend).

In 2018 is het aandeel van de Groep in de kapitaalverhoging in E2E (Chileense joint venture) gelijk aan € 1.911 duizend.

De financiële informatie inzake investeringen in entiteiten opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode (Deel van de Groep) kan als volgt samengevat worden:

In duizenden EUR	2017	2018
Materiële vaste activa	5.460	6.544
Overige vaste activa	245	251
Vlottende activa	8.352	9.330
Langetermijnverplichtingen	-667	-780
Kortetermijnverplichtingen	-5.204	-5.036
Totaal netto activa	8.186	10.309
Omzet	16.949	19.760
Bedrijfsinkomsten	1.383	1.403
Winst na belastingen	1.220	1.018

Transacties tussen de Groep en entiteiten opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode kunnen als volgt worden samengevat:

In duizenden EUR	2017	2018
Transacties		
Aankopen van entiteiten opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	4.679	4.435
Verkopen aan entiteiten opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	3.417	3.830
Uitgekeerde dividenden	712	761
Openstaande posities		
Handelsvorderingen	668	552
Overige kortetermijnvorderingen	642	711
Handelsschulden	9	285

Toelichting 13 – Overige vaste activa

In duizenden EUR	2017	2018
<i>Handels- en overige vorderingen</i>	10.069	4.968
<i>Bijzondere waardeverminderingen op handels- en overige vorderingen</i>	-2.863	-1.126
Netto handels- en overige vorderingen	7.206	3.842
Afgeleide financiële instrumenten met positieve reële waarden	-	427
<i>Beleggingen beschikbaar voor verkoop</i>	949	854
<i>Bijzondere waardeverminderingen op beleggingen beschikbaar voor verkoop</i>	-127	-128
Netto beleggingen beschikbaar voor verkoop	822	726
Deposito's	5	354
Totaal	8.033	5.349

De langetermijninvesteringen beschikbaar voor verkoop omvatten niet-genoteerde eigen-vermogensinstrumenten die worden gewaardeerd aan kostprijs voor €726 duizend gezien hun reële waarde niet betrouwbaar geschat kan worden (€822 duizend in 2017).

Toelichting 14 – Handels- en overige vorderingen

Vlottende handels- en overige vorderingen

In duizenden EUR	2017	2018
<i>Handelsvorderingen</i>	249.592	250.443
<i>Bijzondere waardeverminderingen van handelsvorderingen</i>	-27.258	-24.779
Handelsvorderingen	222.334	225.664
Overige vorderingen	97.318	112.679
Totaal	319.652	338.343

Op 31 december 2018 is een bedrag van €159 miljoen (2017 €167 miljoen) ontvangen in contanten onder verschillende zonder-verhaal ("non-recourse") factoring- en kredietverzekeringsprogramma's, waarbij handelsvorderingen worden verkocht aan hun nominale waarde verminderd met een korting in ruil voor contanten. Voortgezette betrokkenheid voor risico op late betaling is niet significant. Het nettobedrag van verkochte handelsvorderingen wordt uit de balans geboekt.

Overige vorderingen bestaan voornamelijk uit:

In duizenden EUR	2017	2018
Terugvorderbare winstbelastingen	33.382	25.224
Overige terugvorderbare belastingen	40.167	45.284
Afgeleide financiële instrumenten met positieve reële waarden	1.494	1.818
Vooruitbetaalde kosten en toe te rekenen opbrengsten	6.342	2.539
Voorschotten verschuldigd door klanten voor lopende contracten	4.669	1.597
Voorschotten aan personeelsleden	1.635	1.658
Overige	9.629	34.559
Totaal	97.318	112.679

Blootstelling aan kredietrisico – bijzondere waardeverminderingverliezen

De classificatie van de handels- en overige vorderingen volgens ouderdom op verslagdatum was als volgt:

In duizenden EUR	2017	2018
Noch onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen, noch vervallen op verslagdatum	433.727	446.683
Niet onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen op verslagdatum maar vervallen	52.873	50.252
<i>Tot 30 dagen</i>	34.229	32.616
<i>Tussen 31 en 60 dagen</i>	8.062	5.258
<i>Tussen 61 en 90 dagen</i>	2.418	2.451
<i>Tussen 91 en 120 dagen</i>	1.824	1.912
<i>Tussen 121 en 150 dagen</i>	781	664
<i>Meer dan 150 dagen</i>	5.559	7.351
<i>Zonder-verhaal factoring</i>	-166.948	-158.592
Netto boekwaarde op het einde van het jaar	319.652	338.343

De Groep paste de vereenvoudigde IFRS 9-benadering toe voor het bepalen van de verwachte kredietverliezen waarbij een voorziening op basis van de volledige levensduur voor verwachte verliezen wordt gebruikt voor alle handelsvorderingen op basis van historische verliezen. De Groep analyseerde de impact van IFRS 9 en concludeerde dat er geen materiële impact is op de geboekte bijzondere waardeverminderingverliezen. De Groep beoordeelde ook of het historische patroon in de toekomst materieel zou veranderen en verwacht geen significante impact.

De beweging van de voorziening voor bijzondere waardeverminderingen van vlottende handels- en overige vorderingen was als volgt:

In duizenden EUR	2017	2018
Voorziening bij het begin van het jaar	-21.473	-27.258
Toevoegingen	-3.420	-3.197
Aanwendungen	3.710	1.767
Terugname	3.558	3.901
Wijzigingen in de consolidatiekring	-9.633	8
Voorziening op het einde van het jaar	-27.258	-24.779

Overige vlottende activa

In duizenden EUR	2017	2018
Beleggingen beschikbaar voor verkoop	112	-
Deposito's	3.025	1.803
Totaal	3.137	1.803

Toelichting 15 – Voorraden

De verschillende soorten voorraden worden hieronder uiteengezet:

In duizenden EUR	2017	2018
Grondstoffen	127.835	132.466
Bestellingen in uitvoering	35.062	29.443
Afgewerkte goederen	231.604	213.625
Reserveonderdelen en verbruiksgoederen	84.211	86.051
Goederen aangekocht voor doorverkoop	36.942	35.177
Bijzondere waardeverminderingen tot netto-opbrengstwaarde	-47.375	-49.926
Totaal	468.279	446.836

In 2018 boekte de Groep bijzondere waardeverminderingen op voorraden tot netto-opbrengstwaarde van €2.131 duizend (€1 duizend in 2017) als een kost, inclusief de terugname van bijzondere waardeverminderingen van voorgaande jaren voor een bedrag van €8.501 duizend (€7.257 duizend in 2017). TerugnAMES van bijzondere waardeverminderingen zonder impact op de winst- en verliesrekening bedragen €-420 duizend (€1.308 duizend in 2017).

Toelichting 16 – Risicobeheer en afgeleide financiële instrumenten

16.1 Risicobeheer

A. Marktrisico

Blootstelling aan valutarisico

Ongeveer 51% van de omzet van de Groep wordt gerealiseerd door dochterondernemingen met een andere functionele munt dan de euro (54% in 2017). De Groep is voornamelijk blootgesteld aan valutarisico door de volgende munten: Argentijnse peso, Chileense peso, Colombiaanse peso, Nigeriaanse naira, Peruaanse nuevo sol en de Britse pond sterling.

Sensitiviteitsanalyse van wisselkoersen

Op basis van de volatiliteit van deze valuta tegenover de euro in 2018 wordt de redelijk mogelijke wijziging van de wisselkoersen van deze valuta tegenover de euro, als volgt ingeschat:

	Slotkoers 31 december 2018	Gemiddelde koers 2018	Mogelijke volatiliteit van de koersen in %	Koersen gebruikt voor de sensitiviteitsanalyse	
				Variatie mogelijke slotkoersen 31 december 2018	Variatie mogelijke gemiddelde koersen 2018
Argentijnse peso	43,1627	43,1627	21	34,029 - 52,2964	34,029 - 52,2964
Chileense peso (000)	0,7955	0,7565	11	0,7059 - 0,8852	0,6713 - 0,8418
Colombiaanse peso (000)	3,7210	3,4838	13	3,2208 - 4,2211	3,0155 - 3,9521
Nigeriaanse naira	350,9430	360,9992	20	280,7544 - 421,1316	288,7994 - 433,1991
Peruaanse nuevo sol	4,1500	3,8803	9	3,7675 - 4,5325	3,5226 - 4,2379
Pond sterling	0,8945	0,8845	10	0,8063 - 0,9828	0,7973 - 0,9717

Bij wijze van vergelijking, werd de redelijk mogelijke wijziging van de wisselkoersen van deze valuta tegenover de euro als volgt ingeschat voor 2017:

	Slotkoers 31 december 2017	Gemiddelde koers 2017	Mogelijke volatiliteit van de koersen in %	Koersen gebruikt voor de sensitiviteitsanalyse	
				Variatie mogelijke slotkoersen 31 december 2017	Variatie mogelijke gemiddelde koersen 2017
Argentijnse peso	22,3663	18,7749	21	17,7575 - 26,9751	14,9062 - 22,6437
Chileense peso (000)	0,7373	0,7330	11	0,6572 - 0,8173	0,6534 - 0,8126
Colombiaanse peso (000)	3,5787	3,3384	14	3,07 - 4,0874	2,8638 - 3,8129
Nigeriaanse naira	367,0460	351,2407	35	239,5159 - 494,5761	229,2021 - 473,2793
Peruaanse nuevo sol	3,9180	3,6854	11	3,4702 - 4,3658	3,2642 - 4,1066
Pond sterling	0,8872	0,8769	8	0,8174 - 0,9571	0,8079 - 0,9459

Indien de euro was verzwakt of versterkt tijdens 2018 met de hierboven geschatte mogelijke wijzigingen tegenover de opgelijste valuta met alle andere variabelen constant gehouden, zou de 2018 winst €17.121 duizend (12%) hoger of €13.397 duizend (-9%) lager zijn geweest, terwijl het eigen vermogen €50.295 duizend (5%) hoger of €32.012 duizend (-3%) lager zou zijn geweest. Indien de euro in 2017 was verzwakt of versterkt, zou de winst €16.522 duizend (11%) hoger, of €10.873 duizend (-7%) lager zijn geweest, terwijl het eigen vermogen €60.492 duizend (6%) hoger of €32.553 duizend (-3%) lager zou zijn geweest.

In duizenden EUR	2018			
	Indien de euro verzwakt		Indien de euro versterkt	
	Winst	Eigen vermogen	Winst	Eigen vermogen
Argentijnse peso	1.739	9.814	-1.132	-6.386
Chileense peso	-250	7.771	199	-6.653
Colombiaanse peso	490	7.794	-374	-5.947
Nigeriaanse naira	2.213	13.690	-1.475	-9.127
Peruaanse nuevo sol	574	8.088	-477	-6.723
Pond sterling	12.355	3.138	-10.138	2.824
Totaal	17.121	50.295	-13.397	-32.012

In duizenden EUR	2017			
	Indien de euro verzwakt		Indien de euro versterkt	
	Winst	Eigen vermogen	Winst	Eigen vermogen
Argentijnse peso	4.462	9.837	-2.937	-6.475
Chileense peso	-663	12.715	533	-3.545
Colombiaanse peso	446	7.142	-335	-5.364
Nigeriaanse naira	5.432	26.247	-2.631	-12.711
Peruaanse nuevo sol	1.033	10.167	-821	-8.081
Pond sterling	5.812	-5.616	-4.682	3.623
Totaal	16.522	60.492	-10.873	-32.553

Sensitiviteitsanalyse van rentevoeten

Op het einde van 2018 hadden € 489,477 duizend of 68% van de rentedragende financiële schulden van de Groep, vóór compensatie van geldmiddelen in contanten, een variabele rentevoet (€ 503.675 duizend of 68% op het einde van 2017). Dit schuldgedeelte aan variabele rentevoet bestaat bijna uitsluitend uit schuldeffecten in euro met uitzondering van € 24.220 duizend die uitstaan in pond sterling (€21.012 duizend in 2017), € 14.928 duizend in Roemeense leu (€16.840 duizend in 2017) en € 4.452 duizend in andere valuta.

De totale rentelast opgenomen in de 2018 winst- en verliesrekening op het schuldgedeelte aan variabele rentevoet (voortgezette en beëindigde activiteiten) na het effect van rentederivaten bedraagt € 16.423 duizend (€ 16.865 duizend in 2017). De totale rentelast opgenomen op het schuldgedeelte aan vaste rentevoet bedraagt € 5.123 duizend (€ 10.313 duizend in 2017).

De redelijk mogelijke wijziging van de markrentevoeten van toepassing op de schuld van de Groep aan variabele rentevoet na afdekking is als volgt:

	Rentevoten op 31 december 2018	Koersen gebruikt voor de sensitiviteitsanalyse	
		Mogelijke volatiliteit van rentevoeten	Mogelijke rentevoten op 31 december 2018
Euro	-0,31%	-0,01% - 0,01%	-0,32% --0,30%
Pond sterling	0,91%	-0,21% - 0,19%	0,7% -1,1%
Roemeense leu	1,66%	-0,33% - 1,02%	1,33% -2,68%

	Rentevoten op 31 december 2017	Koersen gebruikt voor de sensitiviteitsanalyse	
		Mogelijke volatiliteit van rentevoeten	Mogelijke rentevoten op 31 december 2017
Euro	-0,33%	-0,00% - 0,01%	-0,33% - -0,32%
Pond sterling	0,52%	-0,08% - 0,17%	0,44% -0,69%
Roemeense leu	1,66%	-0,33% - 1,02%	1,33% -2,68%

De toepassing van de redelijk mogelijke schommelingen in de voormelde markrentevoeten op de schuld van de Groep aan variabele rentevoet op 31 december 2018, met alle andere variabelen constant gehouden en na het effect van rentederivaten, zou resulteren in een daling van de 2018 winst met € 218 duizend en een stijging van € 120 duizend (een daling van € 337 duizend en een stijging van €

163 duizend in 2017). Geldmiddelen en kasequivalenten bestaande uit euro voor € 34.079 duizend (€ 24.672 duizend in 2017), pond sterling voor € 166.478 duizend (€ 154.080 duizend in 2017) en Roemeense leu voor € 3.765 duizend (€ 9.347 duizend in 2017) genereerden interesten die deels variaties in te betalen rente compenseren. De cash pool posities worden maandelijks verrekend (in euro). De reële waarde van de rentederivaten van de Groep zou, op basis van de bovenstaande mogelijke wijziging in rentevoeten, dalen met € 35 duizend / stijgen met € 66 duizend tegenover een stijging / daling van het eigen vermogen voor hetzelfde bedrag (dalen met € 23 duizend en stijgen met € 84 duizend in 2017).

B. Kredietrisico

Op de verslagdatum wordt de blootstelling aan kredietrisico in de balans vertegenwoordigd door de boekwaarde van elk financieel actief, inclusief afgeleide financiële instrumenten (zie toelichting 13 voor beleggingen, toelichting 14 voor handels- en overige vorderingen, en toelichting 17 voor geldmiddelen en kasequivalenten).

C. Financierings- en langetermijnliquiditeitsrisico

Overzicht vervaldagen

Op 31 december 2018 zijn de contractuele vervaldagen van financiële schulden, inclusief rentebetalingen, de volgende:

<i>In duizenden EUR</i>	Boekwaarde	Contractuele kasstromen	1 jaar of minder	1-2 jaar	2-5 jaar	Meer dan 5 jaar
Niet-afgeleide financiële verplichtingen						
Bankleningen	539.023	549.818	27.232	15.671	352.743	154.172
Overige financiële leningen	176.709	177.850	170.968	1.467	3.444	1.971
Financiële leaseverplichtingen	4.033	5.110	480	586	1.513	2.531
Handels- en overige schulden	682.245	661.295	661.291	4	-	-
Financiële verplichtingen uit derivaten						
Renteswaps	14.607	14.606	7.008	7.599	-	-
Commoditycontracten	3.621	3.621	3.621	-	-	-
Termijncontracten in vreemde valuta	762	762	762	-	-	-
Totaal	1.421.000	1.413.062	871.362	25.327	357.700	158.674

Bankleningen worden getoond volgens hun contractuele vervaldag in plaats van hun rente en roll-overdatum.

Op 31 december 2017 waren de contractuele vervaldagen van de financiële schulden, inclusief rentebetalingen, de volgende:

<i>In duizenden EUR</i>	Boekwaarde	Contractuele kasstromen	1 jaar of minder	1-2 jaar	2-5 jaar	Meer dan 5 jaar
Niet-afgeleide financiële verplichtingen						
Bankleningen	537.041	551.812	22.792	191.234	177.078	160.708
Overige financiële leningen	201.484	203.139	32.744	170.183	102	110
Financiële leaseverplichtingen	4.379	5.692	515	623	1.540	3.014
Handels- en overige schulden	703.444	677.630	677.625	5	-	-
Financiële verplichtingen uit derivaten						
Renteswaps	21.600	22.675	7.356	7.650	7.671	-
Termijncontracten in vreemde valuta	4.434	4.434	4.434	-	-	-
Totaal	1.472.382	1.465.382	745.466	369.695	186.391	163.832

D. Kapitaalrisico

De Groep bewaakt het kapitaal aan de hand van de specificaties voor het schuldenconvenant zoals uiteengezet in de laatste gesyndiceerde leningovereenkomst getekend op 11 oktober 2018 en de Schuldscheinlening. De Groep streeft ernaar om op de lange termijn een schuldconvenantenratio tussen 1,5 en 2,5 te handhaven. De verhouding van de gecorrigeerde netto financiële schuld (voor convenantdoeleinden) tot de recurrente EBITDA bedraagt 1,45 op 31 december 2018 (1,51 op 31 december 2017), ruim onder het laagste convenant van 3,25. De verhouding van e netto contante rente tot de recurrente EBITDA bedraagt 22,53 op 31 december 2018 (13,80 op 31 december 2017), ruim boven het convenant van 4.

16.2 Afgeleide financiële instrumenten

De Groep gebruikt afgeleide financiële instrumenten om haar blootstelling aan valuta- en rentevoetrisico af te dekken. In overeenstemming met haar thesauriebeleid heeft de Groep geen afgeleide financiële instrumenten, noch geeft ze afgeleide financiële instrumenten uit voor handelsdoeleinden. Alle afgeleide instrumenten worden gewaardeerd aan reële waarde.

De volgende tabel geeft een overzicht van de uitstaande afgeleide financiële instrumenten op 31 december:

In duizenden EUR	2017		2018	
	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde
Termijncontracten in vreemde valuta				
Activa	1.494	1.494	2.203	2.203
Verplichtingen	-4.434	-4.434	-762	-762
Commoditycontracten				
Verplichtingen	-	-	-3.621	-3.621
Renteswaps				
Verplichtingen	-21.600	-21.600	-14.607	-14.607
Totaal	-24.540	-24.540	-16.787	-16.787

De volgende tabel geeft weer in welke rubriek van de totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, de wijzigingen in reële waarde van de afgeleide financiële instrumenten uitstaand op 31 december 2018, zijn opgenomen:

In duizenden EUR	Resultaat van het jaar				
	Kostprijs van verkopen	Rentelast	Overige financiële opbrengsten	Overige financiële kosten	Niet-gerealiseerde resultaten
Termijncontracten in vreemde valuta					
Activa	115	-	-	-	594
Verplichtingen	1.661	-	-	-	2.012
Commoditycontracten					
Verplichtingen	-	-	-	-	-3.621
Renteswaps					
Verplichtingen	-	-	-	-	6.991
Totaal	1.776	-	-	-	5.976

A. Kasstroomafdekkingen

Op 31 december 2018 heeft de Groep termijncontracten in vreemde valuta, die aangewezen zijn als afdekkingen voor verwachte toekomstige aankopen van grondstoffen uitgedrukt in US dollar en Japanse yen, voor verwachte toekomstige verkopen uitgedrukt in Poolse zloty en voor verwachte toekomstige aankopen uitgedrukt in euro door ondernemingen waarvan de functionele valuta de Britse pond en Poolse zloty is.

Op 31 december 2018 had de Groep renteswapovereenkomsten voor een nominaal bedrag van €250.000 duizend (€250.000 duizend in 2017) waarbij ze een variabele rentevoet ontvangt die gebaseerd is op de Euribor drie of zes maanden, naargelang het geval, en een vaste rentevoet betaalt op het nominaal bedrag. De swaps worden gebruikt om de blootstelling aan rentevoetrisico op haar variabele schuld af te dekken. De schuld met variabele rentevoet en de renteswaps hebben dezelfde belangrijke termijnen.

De Groep nam geen ineffectiviteit op in 2018 en 2017.

De volgende tabellen geven de periodes weer waarin de niet-verdisconteerde kasstromen worden of werden verwacht plaats te vinden. Dit is dezelfde periode als diegene waarin de kasstromen verwacht worden de winst- en verliesrekening te beïnvloeden (kostprijs van verkochte goederen indien gerelateerd aan termijncontracten in vreemde valuta die aan- en verkopen in vreemde valuta dekken, of rentelast indien gerelateerd aan renteswaps):

Op 31 december 2018:

In duizenden EUR	Boekwaarde	Totaal verwachte kasstromen	1 jaar of minder	1-2 jaar	Meer dan 5 jaar
Vreemde valuta					
Termijncontracten in vreemde valuta					
<i>Activa</i>	1.744	1.744	1.358	386	-
<i>Verplichtingen</i>	-722	-722	-722	-	-
Rentevoet					
Renteswaps					
<i>Activa</i>	-	-	-	-	-
<i>Verplichtingen</i>	-3.621	-3.621	-3.621	-	-
Rentevoet					
Renteswaps					
<i>Activa</i>	-	-	-	-	-
<i>Verplichtingen</i>	-14.607	-14.607	-7.008	-7.599	-

Op 31 december 2017:

In duizenden EUR	Boekwaarde	Totaal verwachte kasstromen	1 jaar of minder	1-2 jaar	2-5 jaar	Meer dan 5 jaar
Vreemde valuta						
Termijncontracten in vreemde valuta						
<i>Activa</i>	1.155	1.155	1.155	-	-	-
<i>Verplichtingen</i>	-2.742	-2.743	-2.743	-	-	-
Rentevoet						
Renteswaps						
<i>Activa</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Verplichtingen</i>	-21.600	-22.677	-7.356	-7.650	-7.671	-

B. Derivaten (afgeleide instrumenten) zonder afdekkingsrelatie

Alhoewel bepaalde derivatentransacties effectieve afdekkingen voorzien onder het risicobeheersbeleid van de Groep, kwalificeren ze mogelijk niet voor hedge accounting gezien de complexiteit van de instrumenten. Er zijn geen dergelijke derivatentransacties in 2018.

16.3 Financiële instrumenten – reële waarden

Reële waarden van de financiële activa en verplichtingen benaderen hun boekwaarden.

In duizenden EUR	2017	2018
Activa	437.834	479.659
Andere vaste activa	8.032	5.349
<i>Handels- en overige vorderingen (leningen en vorderingen)</i>	7.206	3.842
<i>Derivaten – gebruikt voor afdekking (kasstroomafdekking)</i>	-	427
<i>Leningen (leningen en vorderingen)</i>	5	354
<i>Obligaties (aangehouden voor handelsdoeleinden)</i>	74	4
<i>Overige</i>	747	722
Handels- en overige vorderingen	319.652	338.343
<i>Handels- en andere vorderingen (leningen en vorderingen)</i>	318.159	336.525
<i>Derivaten – niet gebruikt voor afdekking (aangehouden voor handelsdoeleinden via winst- en verliesrekening)</i>	338	460
<i>Derivaten – gebruikt voor afdekking (kasstroomafdekking)</i>	1.155	1.358
Overige vlottende activa	3.137	1.803
<i>Overige financiële activa – deposito's (leningen en vorderingen)</i>	3.025	1.803
<i>Aandelen (aangehouden voor handelsdoeleinden)</i>	112	-
Geldmiddelen en kasequivalenten	107.013	134.164
Passiva	1.472.382	1.421.000
Financiële verplichtingen (verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs)	529.735	522.839
Overige langetermijnverplichtingen	35.795	28.553
<i>Overige langetermijnverplichtingen (verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs)</i>	21.551	20.954
<i>Derivaten – gebruikt voor afdekking (kasstroomafdekking)</i>	14.244	7.599
Kortlopende financiële verplichtingen (verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs)	213.169	196.926
Handels- en overige schulden	693.683	672.682
<i>Handels- en overige schulden (verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs)</i>	681.893	661.292
<i>Derivaten – niet gebruikt voor afdekking (aangehouden voor handelsdoeleinden via winst- en verliesrekening)</i>	1.692	39
<i>Derivaten – gebruikt voor afdekking (kasstroomafdekking)</i>	10.098	11.351

Niet-genoteerde eigen-vermogensinstrumenten worden ofwel gewaardeerd aan reële waarde aan de hand van een waarderingstechniek ofwel aan kostprijs. Verdere uitleg wordt voorzien in toelichting 13.

De reële waarde van handels- en overige vorderingen wordt geschat als de actuele waarde van toekomstige kasstromen, verdisconteerd aan de marktrentevoet op verslagdatum.

De reële waarde van termijncontracten in vreemde valuta is gebaseerd op hun genoteerde marktprijs indien beschikbaar. Indien een genoteerde marktprijs niet beschikbaar is, dan wordt de reële waarde geschat door het verschil tussen de contractuele termijnprijs en de huidige termijnprijs voor de resterende looptijd van het contract te verdisconteren aan een risicovrije rentevoet (gebaseerd op overheidsobligaties).

De reële waarde van renteswaps wordt berekend door de geschatte toekomstige kasstromen, gebaseerd op de voorwaarden en looptijd van elk contract, te verdisconteren aan de hand van markttarieven voor een gelijkaardig instrument op verslagdatum.

De reële waarde van rentedragende leningen werd berekend door de verwachte toekomstige kasstromen (hoofdsom en rente kasstromen) te verdisconteren aan de hand van rentevoeten die gelden op verslagdatum.

Reële waardehiërarchie

De Groep gebruikt de volgende hiërarchie om de reële waarde van financiële instrumenten per waarderingstechniek te bepalen en bekend te maken:

Niveau 1: Genoteerde (onaangepaste) prijzen op actieve markten voor identieke activa of verplichtingen.

Niveau 2: Andere technieken waarvoor inputs die een significant effect hebben op de geboekte reële waarde ofwel direct of indirect observeerbaar zijn.

Niveau 3: Technieken die inputs gebruiken die een significante impact hebben op de geboekte reële waarde en die niet gebaseerd zijn op observeerbare marktgegevens.

2018

In duizenden EUR	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
Activa gewaardeerd aan reële waarde			
Derivaten – niet gebruikt voor afdekking (<i>aangehouden voor handelsdoeleinden via winst- en verliesrekening</i>)	-	460	-
Derivaten – gebruikt voor afdekking (kasstroomafdekking)	-	1.785	-
Verplichtingen gewaardeerd aan reële waarde			
Derivaten – niet gebruikt voor afdekking (<i>aangehouden voor handelsdoeleinden via winst- en verliesrekening</i>)	-	39	-
Derivaten – gebruikt voor afdekking (kasstroomafdekking)	-	18.950	-

Tijdens 2018 en 2017 waren er geen overdrachten tussen Niveau 1 en Niveau 2 reële-waarde waarderingen, en geen overdrachten in of uit Niveau 3 reële-waarde waarderingen.

2017

In duizenden EUR	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
Activa gewaardeerd aan reële waarde			
Derivaten – niet gebruikt voor afdekking (<i>aangehouden voor handelsdoeleinden via winst- en verliesrekening</i>)	-	339	-
Derivaten – gebruikt voor afdekking (kasstroomafdekking)	-	1.155	-
Verplichtingen gewaardeerd aan reële waarde			
Derivaten – niet gebruikt voor afdekking (<i>aangehouden voor handelsdoeleinden via winst- en verliesrekening</i>)	-	1.692	-
Derivaten – gebruikt voor afdekkingen (kasstroomafdekking)	-	24.342	-

Zoals vermeld in toelichting 11, worden activa beschikbaar voor verkoop in 2018 en 2017 gewaardeerd aan de laagste waarde van hun boekwaarde of reële waarde verminderd met verkoopkosten aangezien er geen observeerbare reële waarde kon worden verkregen.

De vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs, zie toelichting 10.

Toelichting 17 – Geldmiddelen en kasequivalenten

De verschillende soorten geldmiddelen en kasequivalenten worden hieronder uiteengezet:

In duizenden EUR	2017	2018
Geldmiddelen in kas en bankdeposito's	95.138	122.617
Kortetermijndeposito's (minder dan drie maanden)	11.875	11.547
Totaal	107.013	134.164

Toelichting 18 – Eigen vermogen

Gewone aandelen

In december 2017 besliste de Buitengewone Algemene Vergadering van Etex NV haar kapitaal te verlagen met €4.940 duizend zonder het aantal aandelen te verlagen. Bijgevolg bedraagt het aandelenkapitaal van Etex op 31 december 2017 €3.276 duizend (inclusief uitgiftepremie).

	2017	2018
Bij het begin van het jaar	82.837.819	82.837.819
Beweging van het jaar	-	-
Op het einde van het jaar	82.837.819	82.837.819

Ingekochte eigen aandelen

Op 31 december 2018 bezit de Groep 4.673.495 gewone aandelen die 5.64% vertegenwoordigen van het totaal aantal gewone aandelen.

	2017	2018
Bij het begin van het jaar	4.673.495	4.673.495
Op het einde van het jaar	4.673.495	4.673.495

Dividend

Het dividend van 2018 zal worden voorgesteld ter goedkeuring aan de Algemene Vergadering van Etex NV op 22 May 2019 (na publicatie van de jaarrekening) en zal €0,58 per aandeel bedragen, wat een totaal dividend vertegenwoordigt van €45.335 duizend.

In 2018 werd een dividend betaald van €41.427 duizend gebaseerd op de beslissing van de Algemene Vergadering van Etex NV op 23 May 2018.

	Aantal aandelen	EUR/aandeel	Dividend in EUR
Gewone aandelen	82.837.819	0,53	43.904.044
Ingekochte eigen aandelen	-4.673.495	0,53	-2.476.952
Uitgekeerde dividenden	78.164.324		41.427.092

Gedetailleerd overzicht wijzigingen in eigen vermogen

<i>in duizenden EUR</i>	Uitgegeven aandelenka apitaal	Uitgifte premies	Uitgegeven aandelenka pitaal en uitgifteprem ies	Reserves voor pensioen- verplichtin gen	Financiële instrument en	Reserves voor pensioen- verplichtin gen en financiële instrument en
Op 31 december 2016	4.491	3.725	8.216	-273.375	-16.476	-289.850
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	66.439	-834	65.605
Kapitaalverhoging / (- verlaging)	-1.958	-2.982	-4.940	-	-	-
Op 31 december 2017	2.533	743	3.276	-206.936	-17.310	-224.245
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-10.598	4.716	-5.882
Op 31 december 2018	2.533	743	3.276	-217.534	-12.593	-230.127

Overige bewegingen binnen het eigen vermogen

Overige bewegingen binnen het eigen vermogen (€ 22.108 duizend) hebben voornamelijk betrekking op de omrekeningseffecten van IAS 29 (hyperinflatieboekhouding) in Argentinië met een impact op Overige reserves en overgedragen winsten voor een bedrag van € 22.108 duizend (waarvan € 8.902 met betrekking tot beginsaldi); en bewegingen in minderheidsbelangen in Indonesië en Duitsland.

Toelichting 19 – Voorzieningen

In duizenden EUR	Garanties	Gezondheidsclaims	Geschillen	Overige	Totaal
Op 31 december 2017	35.042	77.223	23.495	57.397	193.157
Bijkomende voorzieningen	9.809	3.263	6.577	41.040	60.689
Bedragen aangewend tijdens het jaar	-7.918	-6.295	-2.952	-23.382	-40.547
Terugname ongebruikte bedragen	-2.652	-6.287	-2.800	-3.505	-15.244
Wijzigingen in de consolidatiekring	-13	-	-	-2	-15
Wisselkoersverschillen	-19	-566	-913	-274	-1.772
Verdisconteringsvoetaanpassing	-9	566	-	536	1.093
Op 31 december 2018	34.240	67.904	23.407	71.810	197.361
Langetermijn op het einde van de periode	22.780	60.326	11.745	27.134	121.985
Kortetermijn op het einde van de periode	11.460	7.578	11.662	44.676	75.376

Voorzieningen voor garanties

De voorzieningen voor garantiekosten zijn inschattingen van toekomstige betalingen voor claims gerelateerd aan de verkoop van goederen gebaseerd op historische gegevens; ze dekken hoofdzakelijk dakbedekkingsproducten in Europa waarvoor een lange garantieperiode toegekend wordt aan klanten. Stijgingen van de voorziening tijdens het jaar worden gebaseerd op een inschatting van de waarschijnlijkheid van toekomstige productclaims toegepast op de verkoopcijfers van het jaar en specifieke claims die buiten de statistische inschattingen vallen.

Voorzieningen voor gezondheidsclaims

In het verleden hebben verscheidene Etex dochterondernemingen asbest gebruikt als grondstof in hun industrieel proces. Het gebruik van asbest is reeds meerdere jaren verboden in de volledige Groep, maar sommige ondernemingen kunnen nog steeds claims ontvangen gerelateerd aan vroegere blootstelling aan asbest. Het potentiële risico varieert afhankelijk van de juridische situatie in het land in kwestie, het nationale sociale zekerheidssysteem en de verzekeringsdekking van de onderneming in kwestie.

Boekhoudkundig wordt er een voorziening aangelegd voor de afwikkelingskosten van claims die zowel waarschijnlijk zijn als betrouwbaar geschat kunnen worden. De voorziening op 31 december 2018 voor de kost van asbestclaims omvat een bedrag van €27.269 duizend (€32.900 duizend in 2017) voor de verwachte afwikkelingskosten van gekende claims en een verdisconteerd bedrag van €40.635 duizend (€44.322 duizend in 2017) met betrekking tot verliezen die resulteren uit nog niet gekende claims maar die zowel waarschijnlijk zijn als betrouwbaar geschat kunnen worden. Deze toekomstige claims worden verdisconteerd tegen verschillende rentevoeten van 0,39% tot 4,0% afhankelijk van het land (0,53% tot 4,0% in 2017).

De meeste dochterondernemingen van Etex werken met externe adviseurs en, indien van toepassing, verzekeringsmaatschappijen om de asbestclaims te beoordelen. Indien een compensatoire ziekte wordt bewezen en de oorzakelijkheid kan worden vastgesteld, wordt de vergoedingsregeling voorzien voor een bedrag dat de soort ziekte, de ernst van de verwonding, de leeftijd van de eiser en het specifieke rechtsgebied van de claim weerspiegelt.

De inschatting van de toekomstige claims is gebaseerd op een raming van de kosten voor de komende 25 jaar, die rekening houdt met het huidige niveau van claims alsook met de daling in claims na verloop van tijd, aangezien het aantal ziektes wordt verwacht te dalen. Hoewel het waarschijnlijk is dat toekomstige claims zullen ontstaan na deze 25 jaar, kunnen de geassocieerde afwikkelingskosten niet betrouwbaar geschat worden en is er geen voorziening aangelegd om deze mogelijke verplichtingen na te komen. De inschatting van de toekomstige kosten houdt rekening met een groot aantal assumpties zoals het aantal werknemers die werden blootgesteld, de waarschijnlijkheid van een voorval, verschillende mogelijke ziektes, sterftetabellen, het lokale wetgevende kader en de verwachte dekking door de verzekering. Aangezien deze veronderstellingen kunnen veranderen na verloop van tijd, kan er geen garantie bestaan dat de voorziening voor asbestverplichtingen een betrouwbare voorspelling is van de werkelijke toekomstige kosten. Bijgevolg zal de voorziening misschien in de toekomst herzien moeten worden wanneer bijkomende informatie beschikbaar wordt of trends veranderen. De voorziening wordt ten minste jaarlijks herzien.

Het aantal nieuwe claims ontvangen in 2018 was 47 (50 in 2017), 35 gevallen werden afgehandeld en 17 werden zonder kost beslecht. Voor 159 (164 in 2017)) uitstaande gevallen werd een voorziening aangelegd op 31 december 2018.

Voorzieningen voor geschillen

Voorzieningen voor geschillen omvatten hoofdzakelijk geschatte toekomstige uitstromen gerelateerd aan verscheidene directe en indirecte fiscale geschillen, geschillen met klanten, voormalige personeelsleden, leveranciers en andere partijen.

Overige voorzieningen

Overige voorzieningen omvatten hoofdzakelijk geschatte toekomstige uitstromen voor verplichtingen inzake het milieu en herstructurering.

De Groep komt alle verplichtingen na die worden opgelegd door relevante wetten met betrekking tot de sanering van grond en herstel van gebouwen. Waar nodig worden de nodige kosten gemaakt en voorziening aangelegd voor de geschatte toekomstige kosten. Op 31 december 2018 bedragen deze voorzieningen €27.396 duizend (€26.734 duizend in 2017).

Herstructureringsvoorzieningen zijn hoofdzakelijk gerelateerd aan de herstructurering van ondernemingen in Duitsland. Verdere informatie is opgenomen in toelichting 4.

Toelichting 20 – Verbintenissen en voorwaardelijke verplichtingen

Gezondheidsclaims

Reeds enkele jaren werden er tegenover dochterondernemingen van de Groep claims ingediend voor lichamelijke verwonding als gevolg van blootstelling aan asbest. De aanpak van de Groep bestaat erin de afwikkelingskosten te voorzien die zowel waarschijnlijk zijn als betrouwbaar geschat kunnen worden (zie 19 - Voorzieningen). Momenteel dekt de voorziening voor de kosten, die zowel waarschijnlijk zijn als betrouwbaar geschat kunnen worden, tot 25 jaar van de geschatte bruto kosten. Hoewel het waarschijnlijk is dat toekomstige claims na deze tijdspanne zullen worden afgewikkeld, kunnen de gerelateerde afwikkelingskosten niet betrouwbaar geschat worden en is er geen voorziening aangelegd ter dekking van deze mogelijke verplichtingen, die als voorwaardelijk worden beschouwd.

Juridische claims

In de normale gang van zaken is de Groep betrokken bij rechtszaken, claims, onderzoeken en procedures, inclusief productaansprakelijkheid, commerciële, milieu-, gezondheids- en veiligheidskwesties, etc. De Groep is actief in landen waar politieke, economische, sociale en juridische ontwikkelingen een impact zouden kunnen hebben op de activiteiten van de Groep. De Groep moet de waarschijnlijkheid beoordelen van nadelige vonnissen of uitkomsten van deze kwesties, alsook de mogelijke impact van waarschijnlijke verliezen. De effecten van dergelijke risico's die voortvloeien uit de normale bedrijfsactiviteiten, zijn niet voorspelbaar en bijgevolg niet opgenomen in de onderliggende geconsolideerde jaarrekening.

Garanties

Op 31 december 2018 heeft de Groep de volgende garanties gegeven aan derde partijen:

In duizenden EUR	2017	2018
Garanties gegeven na verkoop van activiteiten	119.201	121.913
Garanties gegeven door de Groep om verplichtingen van Groepsondernemingen na te komen	684.517	670.028
Garanties gegeven door Derde Partijen om verplichtingen van Groepsondernemingen na te komen	556	624
Gewaarborgde schuld	50.508	30.739

Garanties gegeven door de Groep om verplichtingen van Groepsondernemingen na te komen, bestaan hoofdzakelijk uit de gezamenlijke en meerdere kruislingse garanties voorzien door de Groep en haar dochterondernemingen die betrekking hebben op de uitstaande gesyndiceerde kredietlijn (€600 miljoen), het waardepapierprogramma (€200 miljoen), de Schuldscheinlening (€300 miljoen) alsook effecten uitgegeven ter garantie van andere verbintenissen (€420 miljoen). De bedragen vermeld in bovenstaande tabel zijn gebaseerd op de uitstaande bedragen.

Gewaarborgde schuld omvat hypotheeken en onderpanden gegeven in Japan, Brazilië en Roemenië om lokale kredietlijnen te dekken in 2017.

Verbintenissen

In de normale gang van zaken gaat de Groep aankoopverbintenissen aan voor goederen, diensten en investeringen en koopt en verkoopt de Groep beleggingen en Groepsondernemingen of een gedeelte hiervan. Op 31 december 2018 had Etex aankoopverbintenissen voor €7.471 duizend (€11.632 duizend in 2017). Verbintenissen zijn hoofdzakelijk gerelateerd aan een nieuwe machine in Indonesië en de aankoop van een terrein in Spanje.

Verbintenissen gerelateerd aan operationele leasing worden besproken in toelichting 23.

Toelichting 21 – Personeelsbeloningen

Toegezegde bijdrageregelingen (defined contribution plan)

Voor toegezegde bijdrageregelingen betalen Groepsondernemingen bijdragen aan pensioenfondsen of verzekeringsmaatschappijen. Eens de bijdragen betaald zijn, hebben de Groepsondernemingen geen verdere significante betalingsverplichting. Bijdragen zijn een kost in het jaar waarin ze verschuldigd zijn. In 2018 bedroegen de kosten voor toegezegde bijdrageregelingen voor de Groep €13.650 duizend (€13.727 duizend in 2017).

Toegezegd-pensioenregelingen (defined benefit plan)

Sommige Groepsondernemingen geven hun personeelsleden toegezegd-pensioenregelingen alsook gezondheidsplannen en brugpensioenplannen.

De volgende tabellen reconciliëren de gefinancierde en niet-gefinancierde toestand van toegezegd-pensioenregelingen met de bedragen opgenomen in de balans:

In duizenden EUR	2017	2018
Actuele waarde van gefinancierde verplichtingen	1.280.032	1.192.542
Reële waarde van fondsbeleggingen	1.128.347	1.037.205
Regeling(overschot) tekort aan gefinancierde verplichtingen	151.685	155.337
Actuele waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	128.700	127.215
Netto verplichtingen van gefinancierde en niet-gefinancierde regelingen	280.385	282.552
Andere langetermijnbeloningen	5.534	5.294
Ontslagvergoedingen	4.502	3.288
Aandelenoptieplannen	14.966	14.489
Netto verplichting voor personeelsbeloningen	305.387	305.623
Toegezegd-prestatieverplichting	1.433.735	1.342.828
Reële waarde van fondsbeleggingen	1.128.347	1.037.205
Netto verplichting op het einde van het jaar	305.388	305.623
Netto verplichting voor personeelsbeloningen (activa)	305.388	305.623
<i>Personeelsbeloningen in de balans:</i>		
Verplichtingen	310.731	312.080
Activa	5.343	6.457

Gefinancierde pensioenregelingen werden opgezet in het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Duitsland, België, Nederland, Indonesië en Brazilië. Nieuwe personeelsleden worden niet toegelaten tot deze plannen.

Niet gefinancierde pensioenregelingen bestaan hoofdzakelijk in Duitsland en Chili, maar ook in Japan en Litouwen.

Andere vergoedingen na uitdiensttreding zoals medische-gezondheidsplannen, brugpensioenplannen en andere beloningsregelingen worden hoofdzakelijk toegekend in België, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk en Italië. Andere langetermijnbeloningen bestaan hoofdzakelijk uit "Jubileum"-premies in Duitsland en Polen. In Frankrijk betreft het de langetermijnwinstdeling en "Medailles du travail".

Ontslagvergoedingsplannen bestaan uit specifieke brugpensioenplannen, hoofdzakelijk in Duitsland en Chili.

Aandelenoptieplannen worden uiteengezet in toelichting 22.

De grootste individuele regelingen werden aangegaan in het Verenigd Koninkrijk en Ierland. Gezamenlijk vormen ze 79% (80% in 2017) van de totale toegezegd-pensioenverplichting van de Groep en 92% (92% in 2017) van haar fondsbeleggingen.

Pensioenplannen in het Verenigd Koninkrijk

In het Verenigd Koninkrijk stort de Groep bijdragen aan twee toegezegd-pensioenregelingen – de "Marley 1986 Scheme" (de "Regeling") en het "Eternit Pension Plan" (het "Plan", samen "de Plannen"). De Plannen werden gesloten voor toekomstige pensioenopbouw op 31 december 2009 wanneer ook aan alle actieve leden beschermende voordelen werden toegekend in de Plannen met een blijvende pensioenvoorziening via een toegezegde bijdragepensioenregeling die door een afzonderlijke onderneming wordt gefinancierd.

De Plannen hebben als doel een levenslang betaald pensioen. Het bedrag van het pensioen is afhankelijk van hoelang personeelsleden actieve leden waren van de Plannen en hun loon wanneer ze uit de Plannen zijn gestapt, en wordt op statutaire basis herzien tot pensionering.

De Plannen worden beheerd door raden van Beheerders (de "Beheerders"), die controle hebben over de operationele, financierings-, en beleggingsstrategie. De Beheerders bestaan uit genomineerden van de bijdragende werkgevers en de verkozen leden van de Plannen. De Beheerders werken samen met de bijdragende werkgevers van de Plannen in het Verenigd Koninkrijk (de Britse sponsors).

Volgens de Britse wetgeving moeten de Beheerders ten minste om de drie jaar waarderingen uitvoeren volgens de lokale financieringsvereisten en de volledige financiering richten op een basis die de risicobereidheid van de plannen voorzichtig weergeeft. De recentste waarderingen werden uitgevoerd op 31 maart 2017 en de resultaten toonden een tekort van £ 37 miljoen (dekkingsgraad 95%) voor de regeling en een tekort van £ 45 miljoen (dekkingsgraad 77%) voor het plan tegen de financieringsdoelstelling van de Beheerders, overeengekomen met de Britse sponsors.

Als onderdeel van de waarderingsovereenkomst met de Britse Sponsors kwamen de Beheerders van het Plan overeen om een belang van £ 43.975 duizend te nemen in een asset-backed contribution (ABC) -arrangement - het EPP ABC Limited Partnership ("de EPP ABC"), na ontvangst van een bijdrage van hetzelfde bedrag van Eternit UK Limited op 28 maart 2018. De overeenkomst biedt

aanvullende convenantondersteuning voor het Plan. De EPP ABC publiceert elk kwartaal contanten aan het Plan van £ 1.025 duizend niet later dan 5 werkdagen na 31 maart, 30 juni, 30 september, 31 december van elk jaar beginnend op 30 juni 2018 voor een periode van 14 jaar en 6 maanden met de laatste betaling uiterlijk 5 werkdagen na 31 december 2032.

De Britse sponsors waren het ook eens over een soortgelijke overeenkomst voor de regeling om een belang van £ 36.157 duizend te nemen in een asset-backed contribution (ABC) -arrangement - het MPS ABC Limited Partnership ("het MPS ABC"), na ontvangst van een bijdrage van hetzelfde bedrag van Marley Eternit Limited op 28 maart 2018. De overeenkomst biedt aanvullende convenantondersteuning voor de regeling. Net als bij de EPP ABC geeft het MPS ABC contant geld uit aan de regeling van £ 843 duizend elk kwartaal niet later dan vijf werkdagen na 31 maart, 30 juni, 30 september, 31 december van elk jaar vanaf 30 juni 2018 voor een periode van 14 jaar en 6 maanden met de laatste betaling uiterlijk 5 werkdagen na 31 december 2032.

Daarnaast zijn de Britse Sponsors overeengekomen om alle toekomstige uitgaven voor zowel het Plan als de Regeling te voldoen.

De gewogen gemiddelde duur van de toegezegd-pensioenverplichting is ongeveer 16 jaar voor de regeling en ongeveer 17 jaar voor het plan op 31 december 2018.

De plannen hebben een gediversifieerde portefeuille van activa, waaronder aandelen, absolute return-fondsen, schuldpapier van opkomende markten, onroerend goed, koop- en kredietfondsen en contanten. De beleggingsstrategie wordt regelmatig beoordeeld door de Beheerders in samenwerking met de Britse sponsors. De laatste beoordeling voor zowel de regeling als het plan was in 2017 en de aangebrachte wijzigingen zijn gericht op het verhogen van het verwachte rendement zonder dat het beleggingsrisico wezenlijk wordt verhoogd.

Het risico bestaat dat veranderingen in de aannames voor beleggingsrendement, prijsinflatie of levensverwachting leiden tot een verslechtering van de dekkingsgraad van de plannen. Andere aannames die worden gebruikt om de toegezegd-pensioenverplichting te waarderen, zijn ook onzeker. Andere risico's, zoals acties door de lokale toezichthouders kunnen leiden tot strengere lokale financieringsnormen, die van invloed kunnen zijn op de kasstroom. Omdat de Britse sponsor echter recht heeft op restitutie van overtollige activa, zou er geen verder balanseffect zijn.

Om het risico te beperken en samen te werken met de Beheerders, hebben de Britse sponsors sinds de sluiting van de plannen twee risicobeheeroefeningen uitgevoerd. De eerste hiervan was een uitruil van de pensioenverhoging waarbij leden van de plannen de mogelijkheid werd geboden om niet-wettelijke, aan de inflatie gekoppelde pensioenverhogingen voor een hoger aanvangspensioen in te wisselen, waardoor de inflatiepositie van de plannen werd verkleind. Eind 2013 / begin 2014 vond een flexibele pensioenoptieoefening plaats waarbij gepensioneerde 55-plussers werden herinnerd aan hun optie om vervroegd met pensioen te gaan of de plannen met het aanbod van onafhankelijk financieel advies over te dragen. In de mate dat leden besluiten om de plannen over te dragen, worden sommige van de beschreven risico's beperkt.

Pensioenplannen in Ierland

In Ierland financiert de Groep twee toegezegd-pensioenregelingen – Het "Tegral Group Pension Plan" (het "Hoofdplan") en het "Tegral Group Executives Pension Plan" (het "Exec Plan") samen ("de Plannen"). De Plannen werden gesloten voor toekomstige pensioenopbouw op 31 december 2010 wanneer ook aan alle actieve leden beschermende voordelen werden toegekend in de Plannen met een blijvende pensioenvoorziening via een toegezegde bijdragepensioenregeling die door een afzonderlijke onderneming wordt gefinancierd ("the DC Scheme").

De Plannen hebben als doel een levenslang betaald pensioen. Het bedrag van het pensioen is afhankelijk van hoelang personeelsleden actieve leden waren van de Plannen en hun loon wanneer ze uit de Plannen zijn gestapt en wordt op statutaire basis herzien tot pensionering.

De Plannen worden beheerd door raden van Beheerders (de "Beheerders") die controle hebben over de operationele, financierings-, en beleggingsstrategie. De Beheerders bestaan uit genomineerden van de bijdragende werkgevers en de verkozen leden van de Plannen. De Beheerders werken samen met de bijdragende werkgevers van de Plannen in Ierland (de Ierse sponsors).

De wetgeving in Ierland bepaalt dat de Beheerders ten minste om de drie jaar waarderingen moeten uitvoeren volgens de lokale financieringsvereisten. De meest recente waarderingen werden uitgevoerd op 1 januari 2018 en de volgende formele actuariële waardering van de Plannen zal plaatsvinden op 1 januari 2021.

De resultaten van de waarderingen van 1 januari 2018 lieten zien dat beide regelingen voldeden aan de wettelijke minimale financieringsnorm, maar er was een gecombineerd tekort van € 5,3 miljoen (dekkingsgraad 95%) ten opzichte van de financieringsdoelstellingen van de Beheerders. De Ierse sponsors zijn overeengekomen om vaste bijdragen te betalen van € 1,32 miljoen per jaar gedurende de periode tot de volgende formele taxatie op 1 januari 2021.

De gecombineerde geschatte gewogen gemiddelde duur van de toegezegd-pensioenregeling is 18 jaar voor de plannen.

De plannen hebben een gediversifieerde portefeuille van activa, waaronder aandelen, obligaties, onroerend goed, contanten en absolute return-fondsen. De beleggingsstrategie wordt regelmatig herzien door de Beheerders in samenwerking met de Ierse sponsors.

Het risico bestaat dat de ervaring anders is dan de aannames voor beleggingsrendement, prijsinflatie of levensverwachting, wat kan leiden tot een verslechtering van de dekkingsgraad van de plannen. Andere veronderstellingen die worden gebruikt om de toegezegd-pensioenverplichting te waarderen, zijn ook onzeker, hoewel hun effect minder materieel is.

Andere risico's, zoals acties die door de lokale regulatoren worden genomen, kunnen leiden tot strengere lokale financieringsnormen die de kasstroom kunnen beïnvloeden. Omdat de sponsor echter recht heeft op restitutie van overtollige activa, is er geen verder balanseffect.

Om dit risico te matigen en samen te werken met de Beheerders, hebben de Ierse sponsors het risico beheerst door de Plannen voor toekomstige opbouw te sluiten en het investeringsrisico van de Plannen te verminderen.

De verdeling van de toegezegd-pensioenverplichting per land op het einde van het jaar is als volgt:

In duizenden EUR	2017	2018
Verenigd Koninkrijk	1.056.077	977.007
Duitsland	139.018	139.995
Ierland	97.994	90.119
België	73.341	71.804
Frankrijk	16.491	16.620
Andere	50.814	47.283
Toegezegd-pensioenverplichting	1.433.735	1.342.828

De wijzigingen in de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichtingen zijn als volgt:

In duizenden EUR	2017	2018
Toegezegd-pensioenverplichting bij het begin van het jaar	1.552.688	1.433.734
<i>Pensioenkosten</i>	14.799	12.027
<i>Pensioenkosten van verstreken diensttijd (opbrengst)/verlies</i>	166	5.920
<i>Afwikkelingen</i>	-130	-122
Pensioenkosten	14.834	17.824
Rentelast	36.561	32.418
Actuariële (winsten) en verliezen	-49.793	-57.555
Betaalde voordelen	-79.977	-75.370
Bijdragen van deelnemers aan het plan	812	888
Nieuw opgenomen plan	-413	1
Wisselkoersverschillen	-40.977	-9.112
Toegezegd-pensioenverplichting op het einde van het jaar	1.433.735	1.342.828

De bovenstaande tabel bevat de wijzigingen voor de verplichtingen met betrekking tot toegezegd-pensioenregelingen, aandelenoptieplannen, ontslagvergoedingen en andere langetermijnvoordelen.

Belgische plannen onderhevig aan gegarandeerde minimumrendement

Etex biedt de personeelsleden van haar Belgische aangeslotenen toegezegde bijdrageregelingen aan die gefinancierd worden via een groepsverzekering en een gegarandeerde minimumrendement hebben. De Belgische toegezegde bijdrageregelingen zijn onderhevig aan de Wet van 28 april 2003 inzake bedrijfspensioenen. Volgens artikel 24 van deze Wet, moet de werkgever een gemiddelde minimumrendement garanderen (1,75% vanaf 1 januari 2016). Daarom worden deze plannen beschouwd als toegezegd-pensioenregelingen onder IAS19. Zij veroorzaken een financieel risico voor de Groep in periodes met dalende marktrentevoeten wanneer de rendementen, gegarandeerd door de verzekeringsmaatschappijen, lager zijn dan de wettelijke minimumrendement. De activa van deze plannen worden volledig beheerd door externe verzekeringsmaatschappijen die "bevoegde partijen" worden genoemd en niet verbonden zijn aan de Groep.

Andere kosten en opbrengsten van plannen

Pensioenkosten voor verstreken diensttijd van € 5.920 duizend hebben voornamelijk betrekking op de egalisatie van de gegarandeerde minimum pensioenen ('GMP-egalisatie') in het Verenigd Koninkrijk (€ 6.170 duizend) en pensioenwinsten uit verstreken diensttijd in het verleden van € 250 duizend hebben betrekking op plannen in Frankrijk. Schikkingen van € 112 duizend hebben betrekking op België.

De wijzigingen in de reële waarde van de fondsbeleggingen zijn als volgt:

In duizenden EUR	2017	2018
Reële waarde van fondsbeleggingen bij het begin van het jaar	1.153.409	1.128.346
Renteopbrengsten	28.178	27.837
Actuariële winsten en (verliezen)	30.880	-68.470
Werkgeversbijdrage	11.678	14.775
Bijdragen van deelnemers aan het plan	812	888
Administratiekosten (exclusief beheer van de activa)	-1.697	-972
Betaalde voordelen	-60.787	-58.353
Overboekingen	-	-10
Wisselkoersverschillen	-34.126	-6.836
Reële waarde van fondsbeleggingen op het einde van het jaar	1.128.347	1.037.205

De kost, opgenomen in de winst- en verliesrekening, kan als volgt worden gedetailleerd:

In duizenden EUR	2017	2018
Pensioenkosten	-14.834	-17.824
Rentelast	-36.561	-32.418
Renteopbrengsten	28.178	27.837
Administratiekosten (exclusief beheer van de activa)	-1.697	-972
Totaal kosten voor personeelsbeloningen	-24.914	-23.377
<i>De kosten voor personeelsbeloningen worden opgenomen in de volgende rubrieken in de winst- en verliesrekening:</i>		
<i>Bedrijfsresultaat</i>	-16.531	-18.796
<i>Financieel resultaat</i>	-8.383	-4.581

De belangrijkste gewogen veronderstellingen gebruikt bij het waarderen van verplichtingen voor personeelsbeloningen, zijn de volgende:

	2017	2018
Verdisconteringsvoet	2,35%	2,58%
Toekomstige loonsverhogingen	2,90%	2,87%
Pensioenverhogingen	2,59%	2,61%
Medische kostentrend	5,40%	5,40%

De verdeling van de fondsbeleggingen is als volgt:

	2017	2018
Eigen-vermogensinstrumenten	12%	5%
Schuldeffecten	54%	42%
Vastgoed	3%	3%
Geldmiddelen en vaste deposito's	12%	18%
Verzekering	7%	7%
Overige	12%	25%
Totaal	100%	100%

De verwachte werkgeversbijdragen te betalen aan toegezegd-pensioenregelingen in 2019 bedragen €6.331duizend.

Sensitiviteitsanalyse

Verenigd Koninkrijk

De waardering van de toegezegd-pensioenverplichting voor de Plannen in het Verenigd Koninkrijk is in het bijzonder gevoelig aan wijzigingen in de belangrijkste veronderstellingen, zoals hieronder beschreven:

De verdisconteringsvoet is gekozen op basis van actuariel advies en rekening houdend met de looptijd van de verplichtingen. Een daling in de verdisconteringsvoet van 1,0% zou leiden tot een stijging van £153 miljoen in de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichtingen van de Plannen (wat waarschijnlijk gedeeltelijk gecompenseerd zal worden door een stijging in de waarde van activa). De aangenomen inflatieveronderstelling is consistent met de gebruikte verdisconteringsvoet. Het wordt gebruikt om de veronderstellingen te bepalen voor pensioenverhogingen en uitgestelde herwaarderingen die gebruikt worden voor de voordelen van beschermde leden. Een stijging in het inflatiepercentage van 1,0% zou leiden tot een stijging van £93 miljoen in de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichting van de Plannen (wat waarschijnlijk gedeeltelijk gecompenseerd zal worden door een stijging in de waarde van activa). De stijging in de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichting ten gevolge van een lid dat een jaar langer leeft, zou ongeveer £30 miljoen bedragen.

Er bestaat bovendien een volatiliteitsrisico van de activa wat resulteert in lagere financieringsniveaus in de Plannen.

Ierland

De waardering van de toegezegd-pensioenverplichting voor de Plannen in Ierland is in het bijzonder gevoelig aan wijzigingen in de belangrijkste veronderstellingen, zoals hieronder beschreven:

De verdisconteringsvoet is gekozen op basis van actuariel advies en rekening houdend met de looptijd van de verplichtingen. Een daling in de verdisconteringsvoet van 1,0% zou leiden tot een stijging van €18 miljoen in de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichtingen van de Plannen (wat waarschijnlijk gedeeltelijk gecompenseerd zal worden door een stijging in de waarde van activa). De aangenomen inflatieveronderstelling is consistent met de gebruikte verdisconteringsvoet. Het wordt gebruikt om de veronderstellingen te bepalen voor pensioenverhogingen en uitgestelde herwaarderingen die gebruikt worden voor de voordelen van beschermde leden. Een stijging in het inflatiepercentage van 1,0% zou leiden tot een stijging van €18 miljoen in de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichting van de Plannen (wat waarschijnlijk gedeeltelijk gecompenseerd zal worden door een stijging in de waarde van activa). De stijging in de actuele waarde van de toegezegd-pensioenverplichting ten gevolge van een lid dat een jaar langer leeft, zou ongeveer €4 miljoen bedragen.

Er bestaat bovendien een volatiliteitsrisico van de activa wat resulteert in lagere financieringsniveaus in de Plannen.

Toelichting 22 – Vergoeding op basis van aandelen

Op 23 juni 2004 heeft de Raad van Bestuur een aandelenoptieplan ingevoerd om het management en senior personeelsleden te belonen. Het plan keurt de uitgifte goed van maximum 3.500.000 opties die jaarlijks zullen toegekend worden over een periode van 5 jaar. Vanaf 2004 tot en met 2008 werden er elk jaar toekenningen gedaan onder dit plan (SOP 2004, SOP 2005, SOP 2006, SOP 2007 en SOP 2008). De toegekende opties vanaf 2004 tot en met 2008 werden met 3 jaar verlengd volgens de beslissing van de Raad van Bestuur op 21 april 2009.

Op 7 juli 2009 heeft de Raad van Bestuur een nieuw aandelenoptieplan ingevoerd met gelijkaardige voorwaarden, dat de uitgifte goedkeurt van maximum 3.000.000 opties over 5 jaar (SOP 2009, SOP 2010, SOP 2011, SOP 2012 en SOP 2013). Op 18 december 2013 heeft de Raad van Bestuur dit plan met 1 jaar verlengd (SOP 2014) en de toekenning goedgekeurd van 1.000.000 opties.

Op 19 december 2014 heeft de Raad van Bestuur een nieuw aandelenoptieplan ingevoerd met gelijkaardige voorwaarden: het plan keurt de uitgifte goed van maximum 5.000.000 opties die jaarlijks zullen toegekend worden over een periode van 5 jaar, met een jaarlijks maximum van 1.000.000 opties. In 2015, 2016 en in 2017 werden er toekenningen gedaan onder dit plan (SOP 2015, SOP 2016, SOP 2017 en SOP 2018).

Elke optie geeft de begunstigde het recht om één Etex NV aandeel te kopen aan een uitoefenkoers bepaald op toekenningsdatum, en is maandelijks uitoefenbaar gedurende 4 jaar. Aan elke begunstigde van een optie wordt ook een putoptie toegekend waarbij de verworven aandelen onder het aandelenoptieplan terug verkocht kunnen worden aan de Groep aan een prijs die wordt bepaald in elke uitoefenperiode van de putoptie, die gelijkaardig is aan de uitoefenperiode van het aandelenoptieplan.

Reële waarde van de opties toegekend tijdens de periode

De reële waarde van de ontvangen diensten in ruil voor aandelenopties is gebaseerd op de reële waarde van de toegekende aandelenopties, gewaardeerd aan de hand van het "Black & Scholes"-model met de volgende inputs:

	2017	2018
Verwachte volatiliteit (% pa)	20,00	20,00
Risicovrije rentevoet (% pa)	0,28	0,33
Verwachte dividendverhoging (% pa)	10,00	10,00
Verbeuringspercentage voor mogelijkheid tot uitoefenen (% pa)	-	-
Vertrekpercentage na mogelijkheid tot uitoefenen (% pa)	1,00	1,00
Aandelenprijs (zoals geschat)	33,23	33,65
Verwachte vervroegde uitoefening van opties	5-6 jaar	5-6 jaar
Reële waarde per toegekende instrument bepaald op toekenningsdatum (€)	4,84	4,83

De verwachte volatiliteit is lichtjes lager dan die van industriële Belgische beursgenoteerde ondernemingen (25%), omdat de marktratio's vast zijn voor de gehele uitoefenperiode van de optie.

Ten gevolge van nieuw toegekende aandelenopties in het huidige jaar en de stijging van de reële waarde van de opties toegekend in het verleden, maar nog niet uitgeoefend, heeft Etext tijdens het jaar een kost opgenomen voor vergoeding op basis van aandelen van €5.211 duizend (een kost van €8.167 duizend in 2017). De totale boekwaarde van de verplichting gerelateerd aan de aandelenoptieplannen bedraagt €14.489 duizend (€14.966 duizend in 2017) en wordt besproken onder "Verplichtingen voor personeelsbeloningen" zoals beschreven in toelichting 21.

Aandelenoptieplannen toegekend door de onderneming

Plan	Contractuele looptijd van een optie	Uitoefenperiode	Uitoefenkoers	Aantal nog uit te oefenen opties
SOP 2012	20.6.2019	Eenmaal per jaar vanaf 2016, tussen 1-6 en 20-6	18,45	122.500
SOP 2013	20.6.2020	Eenmaal per jaar vanaf 2017, tussen 1-6 en 20-6	27,76	340.000
SOP 2014	20.6.2021	Eenmaal per jaar vanaf 2018, tussen 1-6 en 20-6	30,09	291.500
SOP 2015	20.6.2022	Eenmaal per jaar vanaf 2019, tussen 1-6 en 20-6	32,83	802.163
SOP 2016	20.6.2023	Eenmaal per jaar vanaf 2020, tussen 1-6 en 20-6	26,74	774.144
SOP 2017	20.6.2024	Eenmaal per jaar vanaf 2021, tussen 1-6 en 20-6	33,23	751.440
SOP 2018	20.6.2025	Eenmaal per jaar vanaf 2022, tussen 1-6 en 20-6	33,65	865.356

Details van de aandelenopties uitstaand tijdens het jaar

	2017		2018	
	Aantal aandelenopties	Gewogen gemiddelde uitoefenkoers	Aantal aandelenopties	Gewogen gemiddelde uitoefenkoers
<i>In duizenden EUR</i>				
Uitstaand bij het begin van het jaar	4.500.745	26,41	4.795.531	27,95
Toegekend tijdens het jaar	781.000	33,32	870.000	33,65
Verbeurd tijdens het jaar	-8.130	28,02	-90.666	30,43
Uitgeoefend tijdens het jaar	-478.084	22,06	-1.144.762	26,65
Vervallen tijdens het jaar	-	-	-483.000	17,54
Uitstaand op het einde van het jaar	4.795.531	27,95	3.947.103	30,81
<i>Waarvan uitoefenbaar op het einde van het jaar</i>	<i>1.537.982</i>	<i>22,12</i>	<i>754.000</i>	<i>27,15</i>

Voor putopties op aandelen uitgeoefend tijdens de periode bedroeg de gewogen gemiddelde aandelenprijs €31,62 (€25,72 in 2017).

Toelichting 23 – Leningen

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Bankleningen	514.363	512.095
Overige financiële leningen	11.213	6.892
Financiële lease verplichtingen	4.159	3.852
Totaal financiële langetermijnverplichtingen	529.735	522.839

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Bankleningen	19.633	19.947
Voorschot op rekening courant	3.045	6.981
Overige financiële leningen	190.271	169.817
Financiële lease verplichtingen	220	181
Totaal financiële kortetermijnverplichtingen	213.169	196.926

De gesyndiceerde faciliteit van € 600 miljoen, zoals gewijzigd en aangepast in 2014, zou naar verwachting in januari 2019 vervallen. Als gevolg hiervan, op 11 oktober 2018, ondertekende Etex de documenten voor de herfinanciering van deze faciliteit voor hetzelfde bedrag voor een periode van 5 jaar met een pool van 12 kernbanken. De faciliteit omvat enkele bijzonderheden, zoals de mogelijkheid om de lijn te verhogen van EUR 600 miljoen tot EUR 900 miljoen, evenals om de looptijd met 2 jaar tot 7 jaar te verlengen, waardoor Etex zijn beschikbare kredietlijnen bij dezelfde aantrekkelijke omstandigheden. De gesyndiceerde faciliteit werd opgenomen voor € 185 miljoen per eind 2018 (getekend op € 160 miljoen per eind 2017). Het wordt gebruikt voor algemene bedrijfsdoeleinden.

Etex maakt ook gebruik van een Schuldscheinlening van € 300 miljoen (€ 300 miljoen in 2017) en een Commercial Paper-programma van € 200 miljoen, opgenomen voor € 127,2 miljoen per eind 2018 (€ 157,6 miljoen per eind 2017).

In 2018 bleef Etex haar factoringprogramma zonder verhaal van € 200 miljoen implementeren, waardoor klantenvorderingen van 16 entiteiten in 10 Europese landen worden verkocht aan een pool van banken. Per eind 2018 werd € 200 miljoen gefinancierd via dat programma, waarvan € 158,6 miljoen in aanmerking kwam voor uitboeken van handelsvorderingen.

De gebruiksmogelijkheden van de Syndicated Loan Facility kunnen in euro of andere vrij beschikbare valuta's zijn, zoals overeengekomen. De te betalen rente wordt berekend tegen het relevante interbancaire tarief voor de periode van het gebruik dat door de leningnemer is gekozen, met een ondergrens van 0%, plus de toepasselijke marge. De Kredietfaciliteit en Schuldscheinlening bevatten een aantal operationele convenanten, waaronder beperkingen op het verstrekken van zekerheden aan kredietverstrekkers, het bedrag van externe leningen aan dochterondernemingen en beperkingen op de verwerving en verkoop van materiële activa. Ze bevatten ook financiële convenanten die met name een vereiste verhouding van de geconsolideerde nettoschuld / geconsolideerde EBITDA van de Groep omvatten. We verwijzen ook naar toelichting 16.

Transactiekosten voor de nieuwe gesyndiceerde lening en voor de Schuldscheinlening van 2016 zijn bij de eerste opname in mindering gebracht op de lening en worden afgeschreven gedurende de looptijd van de verlengde lening. Het nog te amortiseren bedrag ultimo 2018 bedraagt € 2.811 duizend (ultimo 2017 € 2.198 duizend).

Ten slotte vertrouwt de Groep voor zijn lokale financiering op enkele langetermijn- en kortetermijnfaciliteiten bij lokale banken voor een totaalbedrag van € 57,9 miljoen eind 2018.

In Latijns-Amerika is Brazilië het enige land met materiële lokale financiering. Brazilië heeft een totaal opgenomen bedrag van € 14,3 miljoen, geleend in Braziliaanse real (€ 25 miljoen aan het einde van 2017) met een looptijd tot in 2020. Het wordt gebruikt om een deel van de nieuwe Santa Cruz-fabriek te financieren.

Roemenië heeft een externe lening voor een totaal bedrag van € 14,7 miljoen dat in Roemeense Leu met ING Roemenië is geleend, de lening wordt gebruikt om een deel van de nieuwe Turceni-fabriek te financieren.

Indonesië heeft een lening van € 16,3 miljoen afgesloten met BNP Brussels dat vervalt in 2020. De lening wordt gebruikt om een deel van de investering in de nieuwe West-Java-fabriek te financieren.

Pladur Gypsum Spain wordt gefinancierd met gesubsidieerde leningen door de Spaanse overheid voor € 8,1 miljoen

Het beheer van het rentevoetrisico wordt beschreven in toelichting 16.

Netto financiële schuld

De netto financiële schuldpositie wordt als volgt berekend:

In duizenden EUR	2017	2018
Langetermijnleningen	529.735	522.839
Kortlopend deel van leningen	213.169	196.926
Vlottende financiële activa	-3.137	-1.803
Geldmiddelen en kasequivalenten	-107.013	-134.164
Netto financiële schuld	632.754	583.798

Financiële leaseverplichtingen

De Groep heeft financiële leases voor meerdere investeringen binnen de materiële vaste activa. Toekomstige minimumleasebetalingen, rentebetalingen en actuele waarde van betalingen zijn als volgt:

In duizenden EUR	2017			2018		
	Minimumlease betalingen	Rente	Actuele waarde	Minimumlease betalingen	Rente	Actuele waarde
Minder dan 1 jaar	431	-211	220	391	-210	181
Tussen 1 en 5 jaar	2.651	-1.109	1.542	2.586	-1.080	1.506
Meer dan 5 jaar	3.329	-712	2.617	2.779	-433	2.346
Totaal	6.411	-2.032	4.379	5.756	-1.723	4.033

Operationele leases

De totale kosten voor operationele leases opgenomen in de geconsolideerde winst- en verliesrekening voor 2018 bedragen €41.027 duizend (€38.391 duizend in 2017). Toekomstige toegezegde operationele leasebetalingen zijn als volgt:

In duizenden EUR	2017				2018			
	Minder dan 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal	Minder dan 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Voertuigen	11.381	16.865	760	29.005	12.540	18.583	837	31.960
Gebouwen	9.125	14.891	14.084	38.100	6.681	18.244	29.941	54.866
Uitrusting	7.184	12.441	1.203	20.828	4.720	14.482	6.252	25.454
Totaal	27.690	44.197	16.047	87.933	23.941	51.309	37.030	112.280

Toelichting 24 – Uitgestelde belastingen

In duizenden EUR	Activa	Verplichting	Netto
Netto boekwaarde op 31 december 2017	115.093	127.129	-12.036
Wisselkoersverschillen	-2.469	-1.073	-1.396
Opgenomen in winst- en verliesrekening	-21	-7.742	7.721
Opgenomen in eigen vermogen	-	1.034	-1.034
Wijziging in de consolidatiekring	-368	-	-368
Hyperinflatie - effect van het jaar via financieel resultaat	-	2.567	-2.567
Hyperinflatie - correctie opening posities via eigen vermogen	165	2.413	-2.248
Verrekening	-28.404	-28.404	-
Netto boekwaarde op 31 december 2018	83.996	95.924	-11.928

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen zijn toe te rekenen aan volgende elementen:

In duizenden EUR	2017		2018		2017	2018	Variantie
	Activa	Verplichting en	Activa	Verplichting en	Netto	Netto	
Materiële vaste activa	12.301	143.258	10.974	147.184	-130.957	-136.210	-5.253
Immateriële vaste activa	3.730	40.057	1.774	34.300	-36.327	-32.526	3.801
Activa voor personeelsbeloningen	40	668	5.943	807	-628	5.136	5.764
Voorraden	7.560	856	7.398	1.066	6.704	6.332	-372
Handels- & overige vorderingen	4.296	663	4.461	623	3.633	3.838	205
Overige activa	5.980	1.465	7.212	758	4.515	6.454	1.939
Voorzieningen	15.660	2.830	17.996	2.799	12.830	15.197	2.367
Verplichtingen voor personeelsbeloningen	48.207	121	34.180	97	48.086	34.083	-14.003
Leningen	1.220	594	-64	201	626	-265	-891
Overige langetermijnverplichtingen	291	517	310	463	-226	-153	73
Kortetermijnverplichtingen	15.607	1.381	13.411	1.295	14.226	12.116	-2.110
Overgedragen fiscale verliezen	170.572	-	182.488	-	170.572	182.488	11.916
Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen	-105.094	-	-108.419	-	-105.094	-108.419	-3.325
Verrekening per belastbare entiteit	-65.277	-65.281	-93.669	-93.669	-	-	-
Totaal	115.093	127.129	83.996	95.924	-12.040	-11.929	111

Uitgestelde belastingen werden niet opgenomen met betrekking tot overgedragen fiscale verliezen voor een bedrag van €106.185 duizend (€101.800 duizend in 2017) en netto verrekenbare tijdelijke verschillen voor €2.234 duizend (€3.294 duizend in 2017) wanneer het niet waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winst zal zijn waartegen de Groep deze verliezen en/of tijdelijke verschillen kan afzetten.

Het bedrag van uitgestelde belastingvorderingen berekend op overgedragen fiscale verliezen wordt hieronder uiteengezet per jaar waarin de fiscale verliezen zullen vervallen, vóór vermindering van niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen:

Vervaljaar	Uitgestelde belastingvorderingen
2019	3.082
2020	77
2021	398
2022	2.184
2023 of later	7.188
Zonder vervaldatum	169.559
Totaal	182.488

Toelichting 25 – Handels- en overige schulden

Langetermijnverplichtingen

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Uitgestelde inkomsten - Overheidssubsidies	21.546	20.950
Overige verplichtingen	14.249	7.603
Totaal	35.795	28.553

De Groep heeft een aantal overheidssubsidies ontvangen met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa. Deze overheidssubsidies worden opgenomen in de balans als uitgestelde inkomsten voor €20.950 duizend (€21.546 duizend in 2017) en afgeschreven over de gebruiksduur van de activa. Alle voorwaarden verbonden aan deze subsidies werden nagekomen.

Kortetermijnverplichtingen

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Handelsschulden	503.412	486.817
Overige schulden	190.271	185.865
Totaal	693.683	672.682

De overige schulden bevatten:

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Te betalen winstbelastingen	33.566	25.495
Overige te betalen belastingen	34.731	37.339
Te betalen verloning	64.786	63.311
Te betalen sociale zekerheid	27.352	26.759
Uitgestelde inkomsten en toe te rekenen kosten	12.318	12.133
Afgeleide financiële instrumenten met negatieve reële waarden	11.790	11.391
Te betalen dividenden	46	46
Bedrag verschuldigd aan klanten voor projecten in uitvoering	-	43
Ontvangen vooruitbetalingen voor projecten die nog niet zijn gestart	2	-
In contanten ontvangen kortetermijnwaarborgen	753	1.424
Overige	4.927	7.924
Totaal	190.271	185.865

Toelichting 26 – Gedetailleerd kasstroomoverzicht

(a) Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen

2018

<i>In duizenden EUR</i>	Materiële vaste activa (toelichting 7)	Immateriële vaste activa (toelichting 8, 9)	Vastgoed- beleggingen (toelichting 10)	Activa beschikbaar voor verkoop (toelichting 11)	Totaal
Afschrijvingen op materiële vaste activa	136.348	-	322	-	136.670
Afschrijvingen op immateriële vaste activa	-	22.623	-	-	22.623
Bijzondere waardeverminderingverliezen	4.175	1.125	5.289	-46	10.543
Totaal	140.523	23.748	5.611	-46	169.836

2017

<i>In duizenden EUR</i>	Materiële vaste activa (toelichting 7)	Immateriële vaste activa (toelichting 8, 9)	Vastgoed- beleggingen (toelichting 10)	Activa beschikbaar voor verkoop (toelichting 11)	Totaal
Afschrijvingen op materiële vaste activa	132.815	-	340	-	133.155
Afschrijvingen op immateriële vaste activa	-	20.729	-	-	20.729
Bijzondere waardeverminderingverliezen	9.449	92	-	-	9.541
Totaal	142.264	20.821	340	-	163.425

(b). Winsten (verliezen) uit de verkoop en buitengebruikstelling van immateriële vaste activa en materiële vaste activa

2018

<i>In duizenden EUR</i>	Materiële vaste activa (toelichting 7)	Immateriële vaste activa (toelichting 8, 9)	Vastgoed- beleggingen (toelichting 10)	Activa beschikbaar voor verkoop (toelichting 11)	Totaal
Inkomsten uit verkoop	2.869	189	32.881	1.106	37.045
Netto boekwaarde verkopen	-1.941	-189	-4.388	-644	-7.162
Winsten (verliezen) op verkopen	928	-	28.493	461	29.882
Verliezen bij buitengebruikstellingen	-	-	-	-	-
Totaal	928	-	28.493	461	29.882

2017

<i>In duizenden EUR</i>	Materiële vaste activa (toelichting 7)	Immateriële vaste activa (toelichting 8, 9)	Vastgoed- beleggingen (toelichting 10)	Activa beschikbaar voor verkoop (toelichting 11)	Totaal
Inkomsten uit verkoop	5.077	43	3	4.827	9.950
Netto boekwaarde verkopen	-1.627	-36	-19	-4.996	-6.678
Winsten (verliezen) op verkopen	3.450	7	-16	-169	3.272
Verliezen bij buitengebruikstellingen	-	-	-	-	-
Subtotaal - voortgezette activiteiten	3.450	7	-16	-169	3.272
Verliezen bij buitengebruikstellingen	-	-	-	-	-
Inkomsten uit verkoop	5.077	43	3	4.827	9.950
Netto boekwaarde verkopen	-1.627	-36	-19	-4.996	-6.678
Winsten (verliezen) op verkopen	3.450	7	-16	-169	3.272
Verliezen bij buitengebruikstellingen	-	-	-	-	-
Totaal	3.450	7	-16	-169	3.272

C. Investeringsuitgaven

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Materiële vaste activa (toelichting 7)	141.690	154.478
Immateriële vaste activa (toelichting 9)	4.338	37.840
Vastgoedbeleggingen (toelichting 10)	125	27
Activa beschikbaar voor verkoop (toelichting 11)	1.593	-
Totaal	147.746	192.345

D. Wijzigingen in werkkapitaal, voorzieningen en personeelsbeloningen

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Vorraden	-47.216	10.592
Handels- en overige vorderingen, handels- en overige schulden	48.623	-40.829
Voorzieningen	-24.589	5.988
Personeelsbeloningen	-24.830	-15.963
Totaal	-48.012	-40.212

E. Ontvangen rentes en dividenden

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Ontvangen rente	4.141	4.577
Ontvangen dividenden	135	76
Dividenden geassocieerde vennootschappen	712	761
Totaal	4.988	5.414

F. Reconciliatie van de winstbelasting (in resultaat) – betaalde belastingen

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Winstbelastingen	-62.909	-49.635
Wijzigingen in uitgestelde belastingen	573	-7.721
Wijzigingen in te betalen belastingen/belastingvorderingen	602	1.242
Betaalde belastingen	-61.734	-56.115

G. Betaalde dividenden

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Dividend Etex N.V.	-37.519	-41.427
Minderheidsbelangen	-1.550	-2.307
Wijzigingen te betalen dividenden	-164	-
Wisselkoersverschillen	-118	-128
Totaal betaalde dividenden	-39.351	-43.862

H. Wijzigingen in verplichtingen ten gevolge van financiële schulden

2018

<i>In duizenden EUR</i>	1 januari 2018	Kas- stromen	Valutabewegi ngen	Nieuwe leases	Overdracht	31 december 2018
Bankleningen	514.363	16.969	-1.177	-	-18.060	512.095
Overige financiële leningen	11.213	-3.118	-2	-	-1.201	6.892
Langetermijn financiële verplichtingen (exclusief leasing)	525.576	13.851	-1.179	-	-19.261	518.987
Langetermijn financiële leaseverplichting	4.159	-157	-	31	-181	3.852
Bankleningen	19.633	-17.059	-687	-	18.060	19.947
Voorschot in rekening courant	3.045	3.939	-3	-	-	6.981
Overige financiële leningen	190.271	-21.406	-249	-	1.201	169.817
Kortetermijn financiële verplichtingen (exclusief leasing)	212.949	-34.526	-939	-	19.261	196.745
Kortetermijn financiële leaseverplichting	220	-220	-	-	181	181
Totaal leningen	742.904	-21.052	-2.118	31	-	719.765

In duizenden EUR	1 januari 2017	Kas- stromen	Valutabewe- gingen	Nieuwe leases	Overdrach- t	Buiten- gebruik- stelling	In scope	Uit scope	31 december 2017
Bankleningen	393.258	140.420	-7.665	-	-13.158	-	1.906	-398	514.363
Overige financiële leningen	524	-31	-3	-	-223	-	10.946	-	11.213
Aflosbare preferente aandelen	3.407	-3.407	-	-	-	-	-	-	-
Langetermijn financiële verplichtingen (exclusief leasing)	397.189	136.982	-7.668	-	-13.381	-	12.852	-398	525.576
Langetermijn financiële leaseverplichting	1.745	-79	-	2.620	-200	-	73	-	4.159
Bankleningen	86.216	-75.373	-4.368	-	13.158	-	-	-	19.633
Retail obligatie	399.692	399.692	-	-	-	-	-	-	-
Voorschot in rekening courant	3.803	-713	-45	-	-	-	-	-	3.045
Overige financiële leningen	29.778	160.955	-685	-	223	-	-	-	190.271
Aflosbare preferente aandelen	3.407	-3.407	-	-	-	-	-	-	-
Kortetermijn financiële verplichtingen (exclusief leasing)	522.896	318.230	-5.098	-	13.381	-	-	-	212.949
Kortetermijn financiële leaseverplichting	112	-	4	-	200	-96	-	-	220
Totaal leningen	921.942	181.327	-12.762	2.620	-	-96	12.925	-398	742.904

Toelichting 27 – Transacties met betrokken partijen

Transacties tussen Etex en haar dochterondernemingen die betrokken partijen zijn, werden geëlimineerd bij de consolidatie en worden derhalve niet besproken in de toelichtingen. Transacties met deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode en joint ventures worden besproken in toelichting 12.

Transacties met leden van de Raad van Bestuur en het Executief Comité:

<i>In duizenden EUR</i>	2017	2018
Raad van Bestuur:		
<i>Kortetermijnpersoneelsbeloningen</i>	746	762
Executief Comité:		
<i>Kortetermijnpersoneelsbeloningen</i>	5.855	5.955
<i>Vergoedingen na uitdiensttreding</i>	505	429
<i>Vergoeding op basis van aandelen</i>	786	707
<i>Aantal aandelenopties toegekend tijdens het jaar</i>	137.000	162.500

Transacties met ondernemingen waarin leden van de Raad van Bestuur actief zijn, zijn aan marktconforme voorwaarden en immaterieel in hun geheel.

Toelichting 28 – Erelonen van de Commissaris

De wereldwijde erelonen van de Commissaris bedroegen €2.070 duizend (€2.209 duizend in 2017). De vergoedingen betaald aan de Commissaris voor bijstand en advies bedroegen €138 duizend (€284 duizend in 2017).

Toelichting 29 – Etex ondernemingen

De belangrijkste ondernemingen opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening worden hieronder opgelijst. Een volledige lijst van de Groepsondernemingen met hun maatschappelijke zetel zal neergelegd worden bij de Nationale Bank van België samen met de geconsolideerde jaarrekening.

		% eigen-vermogensbelang		
		2017	2018	
Europa				
Oostenrijk	Etex Building Performance GmbH	100%	100%	
België	Comptoir du Bâtiment N.V.	100%	100%	
	Creaton Benelux N.V.	0%	100%	
	Etergyp S.A.	100%	100%	
	Eternit N.V.	100%	100%	
	Etex Services N.V.	100%	100%	
	Etex N.V.	100%	100%	
	Etexco N.V.	100%	100%	
	Euro Panels Overseas N.V.	100%	100%	
	Microtherm N.V.	100%	100%	
	Etex Building Performance NV	100%	100%	
	Promat Research and Technology Center N.V.	100%	100%	
	Bosnië	Siniat Adria Gips LLC	100%	100%
	Cyprus	Asmad Alci Ltd STI	100%	100%
Tsjechië	Promat s.r.o.	100%	100%	
Denemarken	Etex Nordic A/S	100%	100%	
Frankrijk	Etermat S.A.S.	100%	100%	
	Eternit France	100%	100%	
	Eternit S.A.S.U.	100%	100%	
	Etex Matériaux de Construction S.A.S.	100%	100%	
	Nidaplast-Honeycombs S.A.S.	100%	100%	
	Papeteries de Bègles S.A.S.	100%	100%	
	Pladur France SAS	100%	100%	
	Promat S.A.S.	100%	100%	
	Siniat France S.A.	100%	100%	
	Etex Building Performance International S.A.S.	100%	100%	

		% eigen-vermogensbelang	
		2017	2018
Duitsland	Promat Service GmbH	100%	100%
	Creaton GmbH	99,98%	99,98%
	Creaton Produktions GmbH	99,98%	99,98%
	EI-Tec	0%	51%
	Eternit GmbH	100%	100%
	Eternit Management Holding GmbH	100%	100%
	Etex Holding GmbH	100%	100%
	Promat Holding GmbH	100%	100%
	Fibrolith Dämmstoffe GmbH	100%	0%
	Etex Building Performance GmbH	100%	100%
	Wanit Fulgurit GmbH	100%	100%
Hongarije	Creaton South-East Europe Kft.	100%	100%
Italië	Edilit S.r.l.	100%	100%
	Immogit S.r.l.	100%	100%
	Creaton Italy	100%	100%
	Promat S.p.A.	100%	100%
	Etex Building Performance S.p.A.	100%	100%
	Siniat Holding Italy S.r.l.	100%	100%
Ierland	Tegral Building Products Ltd.	100%	100%
	Tegral Holdings Ltd.	100%	100%
Litouwen	UAB Eternit Baltic	100%	100%
Luxemburg	EASA S.A.	100%	100%
	Eternit Investment S.à.r.l.	100%	100%
	Etex Asia S.A.	100%	100%
	Etex Finance S.A.	100%	100%
	Maretex S.A.	100%	100%
	Marley Tile S.A.	100%	100%
	Merilux S.à.r.L.	100%	100%
	Poly Ré S.A.	100%	100%
Nederland	Eternit Holding B.V.	100%	100%
	Eternit B.V.	100%	100%
	Nefibouw B.V.	100%	100%
	Etex Building Performance BV	100%	100%

		% eigen-vermogensbelang	
		2017	2018
Polen	Etex Building Materials Polska Sp. z o.o.	100%	100%
	Promat TOP Sp. z o.o.	100%	100%
	Siniat Polska Sp. z o.o.	100%	100%
	Siniat Sp. z o.o.	100%	100%
Portugal	EPISA SL	100%	100%
	Umbelino Monteiro S.A.	100%	100%
Roemenië	Etex Building Performance S.A.	100%	100%
Rusland	Etex Russia	100%	100%
Servië	Siniat Gips Beocin Ltd	100%	100%
Slovakije	EBM Co s.r.o.	100%	100%
Slovenië	Promat d.o.o.	100%	100%
Spanje	Almería Gypsum S.A.	100%	100%
	Escayolas Marin SL	100%	100%
	Euronit Fachadas y Cubiertas S.L.	100%	100%
	Promat Ibérica S.A.	100%	100%
	Promat Inversiones S.L.	100%	100%
	Pladur Gypsum	100%	100%
Zwitserland	Etex Switzerland & Austria GmbH	0%	100%
	Polyfibre S.A.	100%	100%
Oekranië	Creaton Ukraine	100%	100%
	A+B Ukraine	100%	100%
	Siniat Gips ALC	100%	100%
	Siniat Gips Ukraine LLC	100%	100%
Verenigd Koninkrijk	Crucible Gypsum Recycling Ltd	100%	100%
	EM Holdings UK Ltd.	100%	100%
	Eternit UK Ltd.	100%	100%
	Etex Building Performance UK Ltd.	100%	100%
	Etex (Exteriors) UK Limited	100%	100%
	Etex (U.K.) Limited	100%	100%
	EOS Facades Limited	100%	100%
	EOS Offsite Solutions Limited	0%	100%
	John Brash Ltd	100%	100%
	Marley Limited	0%	100%
	ML UK Holding Limited	100%	100%
	Promat Glasgow Ltd.	100%	100%
	Promat UK Ltd.	100%	100%
Latijns-Amerika			
Argentinië	Durlock S.A.	100%	100%
	Eternit Argentina S.A.	99,44%	99,44%
	Siniat Holding Argentina S.A.	100%	100%
Brazilië	Siniat Holding S.A.	100%	100%
	Siniat S.A. Mineração Indústria e Comércio	100%	100%
Chili	Empresas Pizarreño S.A.	99,83%	99,83%
	Centro de Servicios Compartidos SpA	99,79%	99,79%
	Inversiones Etex Chile Ltda.	100%	100%
	Inversiones San Lorenzo Chile S.A.	99,79%	99,79%
	Sociedad Industrial Pizarreño S.A.	99,66%	99,66%
	Sociedad Industrial Romeral S.A.	99,83%	99,83%

		% eigen-vermogensbelang	
		2017	2018
Colombia	Etex Colombia	99,95%	99,95%
	Gyplac S.A.	100%	100%
	Shared Services Colombia S.A.S	100%	100%
Mexico	Servicios de Gestion S.A. de C.V.	100%	100%
	Servicios Atacama S.A. de C.V.	99,79%	99,79%
Peru	Etex Peru S.A.C.	100%	100%
	Fabrica Peruana Eternit S.A.	89,16%	89,16%
Uruguay	Eternit Uruguay S.A.	97,50%	97,50%
Afrika, Azië, Oceanië, Noord-Amerika			
Australië	Promat Australia Pty Ltd.	100%	100%
China	Eternit Guangzhou Building Systems Ltd.	66,65%	66,65%
	Promat International (Asia Pacific) Ltd.	100%	100%
	Promat Shanghai Ltd.	100%	100%
Indië	Promat India	100%	100%
Indonesië	Etex BP Indonesia	82,43%	92,62%
Japan	Promat Japan	100%	100%
Maleisië	Promat (Malaysia) Sdn. Bhd.	100%	100%
Nigeria	Emenite Ltd.	56,87%	56,87%
	Eternit Ltd.	60,00%	60,00%
	Nigerite Ltd.	56,85%	56,85%
Singapore	Promat Building System Pte Ltd.	100%	100%
Zuid-Afrika	Marley SA (Pty) Ltd.	100%	100%
	Marley Building Systems	100%	100%
Verenigde Arabische Emiraten	Promat Fire Protection LLC	100%	100%
Verenigde Staten van Amerika	Promat Inc.	100%	100%

Deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode

		% eigen-vermogensbelang	
		2017	2018
België	RBB N.V.	50%	50%
Chili	E2E	50%	50%
Duitsland	Lichtensteiner Brandschutzglas GmbH & Co. KG	50%	50%
	Oberlausitzer Tonbergbau GmbH	49,99%	49,99%
	Neuwieder Brandschutzglas GmbH	50%	50%
Polen	Kopalnia Gipsu Leszcze S.A.	50%	50%
	Nida Media Sp. z o.o.	50%	50%
Zwitserland	Promat AG	26%	26%
Thailand	Rothenburg FAR Company LTd.	50%	50%

Niet-geconsolideerde jaarrekening van Etex N.V.

De jaarrekening van Etex N.V. wordt hieronder gepresenteerd in verkorte vorm.

Overeenkomstig het Belgische Wetboek van Vennootschappen, zal de jaarrekening van Etex S.A. samen met verslag van de Raad van Bestuur en het verslag van de Commissaris neergelegd worden bij de Nationale Bank van België.

Deze documenten zijn bovendien verkrijgbaar op verzoek:

Etex N.V.

Group Finance Department
Passport Building | Luchthaven Brussel Nationaal | Gebouw 1K
1930 Zaventem

De Commissaris heeft een oordeel zonder voorbehoud gegeven op de statutaire jaarrekening van Etex N.V.

Verkorte balans

<i>in duizenden EUR</i>	2017	2018
Vaste activa	1.336.065	1.337.235
Materiële en immateriële vaste activa	3.237	4.359
Financiële activa	1.332.828	1.332.876
Vlottende activa	129.457	150.788
TOTAAL ACTIVA	1.465.522	1.488.023
Kapitaal en reserves	1.101.673	1.117.228
Kapitaal	2.533	2.533
Uitgiftepremie	743	743
Reserves	1.098.397	1.098.397
Overgedragen resultaat		15.555
Voorzieningen	10.455	10.081
Schuldeisers	353.394	360.714
TOTAAL PASSIVA	1.465.522	1.488.023

Verkorte winst- en verliesrekening

<i>in duizenden EUR</i>	2017	2018
Bedrijfsinkomsten	25.367	28.369
Bedrijfskosten	-27.451	-35.637
Bedrijfsverlies	-2.084	-7.268
Financiële resultaat	-27	70.891
Winst / (verlies) vóór belastingen	-2.112	63.623
Belastingen	-5	-22
Winst / (verlies) van het jaar	-2.116	63.601
Ontrekking aan de belastingvrije reserves	-	-
Toe te rekenen winst / (verlies) van het jaar	-2.116	63.601

Het financiële resultaat omvat eenmalige opbrengsten en kosten voor €-22 duizend in 2018, en €3.986 duizend in 2017.

Winstuitkering

De Raad van Bestuur zal aan de Algemene Vergadering op 22 May 2019 een nettodividend voorstellen van €0,4060 per aandeel. Het voorgestelde brutodividend is €0,58 per aandeel.

Het dividend zal betaald worden op 1 juli 2019.

Bestemmingsrekening

<i>in duizenden EUR</i>	2017	2018
Te bestemmen winst / (verlies)	-2.116	63.797
Te bestemmen winst / (verlies) van het jaar	-2.116	63.601
Overgedragen resultaat	-	196
Toewijzing van het resultaat	-2.116	63.797
Overdracht naar/van reserves	46.216	-196
Overgedragen resultaat	-196	-15.555
Uit te keren winst	-43.904	-48.046

Statutaire nominaties

Het mandaat van mevrouw Bernadette Spinoy zal vervallen op het einde van de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 22 mei 2019. De Raad van Bestuur stelt de aandeelhouders voor haar mandaat te verlengen voor een periode van drie jaar tot aan de 2022 Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Woordenlijst

Onderstaande definities hebben betrekking op niet-IFRS prestatie-indicatoren.

Bedrijfsresultaat (“EBIT”) (winst vóór interest en belastingen)

Earnings before interest and taxes - Inkomsten uit activiteiten, vóór financiële kosten en inkomsten, deel van het resultaat in deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode en belastingen.

Niet-recurrente opbrengsten en kosten

Elementen van de winst- en verliesrekening gerelateerd aan significante herstructureringsmaatregelen, gezondheidsclaims, herstel van milieuschade, belangrijke geschillen en bijzondere waardeverminderingen op goodwill, inkomsten of kosten uit de verkoop van activiteiten of activa buiten werking en andere significante éénmalige effecten zoals die met betrekking tot de afwikkeling van langetermijnpersoneelsbeloningen.

Effectief belastingtarief

Belastingen gedeeld door de winst vóór belastingen en vóór het deel van het resultaat in deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode, uitgedrukt als een percentage.

Aangewend vermogen

Niet-cash werkkapitaal plus materiële vaste activa, goodwill en immateriële vaste activa, vastgoedbeleggingen en vaste activa beschikbaar voor verkoop.

Genormaliseerde nettowinst (Deel van de Groep)

Nettowinst van het jaar vóór eenmalige opbrengsten en kosten, na fiscale impact en toe te rekenen aan aandeelhouders van de Groep.

Genormaliseerd bedrijfsresultaat (REBIT)

Recurring operating income - Inkomsten uit activiteiten vóór eenmalige opbrengsten en kosten en vóór financiële kosten en inkomsten, deel van het resultaat in deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode en belastingen.

Genormaliseerde operationele kasstroom (“REBITDA”)

Recurring operating cash flow - Genormaliseerd bedrijfsresultaat vóór afschrijvingskosten en bijzondere waardevermindering-verliezen op materiële en immateriële vaste activa.

Genormaliseerde uitkeringsvoet

Brutodividend per aandeel gedeeld door de genormaliseerde nettowinst (Deel van de Groep) per aandeel, uitgedrukt als een percentage.

Gewogen gemiddelde aantal aandelen

Aantal uitgegeven aandelen bij het begin van de periode aangepast voor het aantal aandelen geannuleerd of uitgegeven tijdens de periode, vermenigvuldigd met een gewogen tijdsfactor.

Gewogen gemiddelde nominaal belastingtarief

Nominaal belastingtarief per land toegepast op de winst vóór belastingen van elke entiteit gedeeld door het resultaat van de Groep vóór belastingen en vóór het deel van het resultaat in deelnemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode, uitgedrukt als een percentage.

Investerings

Aankoop van materiële vaste activa, immateriële vaste activa en vastgoedbeleggingen, exclusief verwervingen door bedrijfscombinaties.

Netto financiële schuld

Financiële korte- en langetermijnverplichtingen, inclusief financiële leases, minus vlottende financiële activa en geldmiddelen en kasequivalenten.

Nettowinst (Deel van de Groep)

Winst van het jaar, toe te rekenen aan aandeelhouders van de Groep

Omzet

Omvat de geleverde goederen en diensten gepresteerd door de Groep tijdens de periode, gefactureerd of te factureren, na disconto, kortingen en voorzieningen.

Operationele kasstroom of “EBITDA” (winst vóór rente, belastingen en afschrijvingen)

Earnings before interest, taxes, depreciation and amortisation - Bedrijfsresultaat vóór afschrijvingskosten en bijzondere waardeverminderingverliezen op materiële en immateriële vaste activa.

Rendement op aangewend vermogen (“ROCE”)

Return on capital employed - Bedrijfsresultaat gedeeld door het gemiddeld aangewend vermogen (bij het begin van het jaar plus op het einde van het jaar, gedeeld door twee), uitgedrukt als een percentage.

Theoretische belastingen

Nominaal belastingtarief per land toegepast op de winst vóór belastingen van elke entiteit.

Vrije kasstroom

Vrije kasstroom is de som van de kasstroom uit bedrijfsactiviteiten, betaalde en ontvangen rente, ontvangen dividend minus investeringen.

ETEX

Naamloze Vennootschap
Passport Building
Luchthaven Brussel Nationaal, Gebouw 1K
1930 Zaventem

Ondernemingsnummer: 0400.454.404

JAARVERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR AAN DE GEWONE ALGEMENE VERGADERING VAN 22 MEI 2019 *Geconsolideerde jaarrekening*

Dames, Heren,

Wij brengen u hierbij graag verslag uit over de geconsolideerde resultaten van Etex NV in 2018.

Inleiding

Op vergelijkbare basis steeg de omzet van Etex in 2018 met 4,1% tot 2.897 miljoen EUR. Inclusief de impact van ongunstige wisselkoersen, de hyperinflatie in Argentinië en veranderingen in de consolidatiekring (voornamelijk toe te schrijven aan de overname van Pladur eind 2017) betekent dit een omzetstijging van 3,7%.

Deze positieve omzetontwikkeling is vooral te danken aan de Etex Building Performance divisie, gedragen door de forse toename van de verkoop van gipsplaten in nagenoeg alle landen. Ook Etex Façade en Etex Industry boekten een omzetgroei, terwijl de omzet van Etex Roofing in vergelijking met vorig jaar ietwat is gedaald. De verandering in consolidatiekring had een positief effect op de omzet (+2,8%) en is voornamelijk toe te schrijven aan de overname van de Spaanse producent van gipsproducten Pladur eind 2017. Dat werd echter meer dan tenietgedaan door ongunstige wisselkoersen (-3,2%), vooral door de zwakkere Argentijnse peso en het zwakkere Britse pond.

Onze REBITDA kwam neer op 405 miljoen EUR. Dit is een daling van 2,8% op vergelijkbare basis, of -3,6% wanneer rekening wordt gehouden met het effect van wisselkoersen, de hyperinflatie in Argentinië en verandering in consolidatiekring, ondanks de omzetgroei. Die terugval is vooral te wijten aan een reeks eenmalige productieproblemen (vooral bij Etex Roofing) en aan de hogere productiekosten (toename van de energieprijzen en moeilijkheid om vervoerders te vinden in West-Europa), die niet in dezelfde mate werden doorgerekend in hogere verkoopprijzen. De toename van de vaste kosten bleef beperkt tot 1,5% en kreeg bijzondere aandacht van het management, waardoor aan het einde van het jaar werd beslist om ingrijpende herstructureringsmaatregelen te nemen, met een impact op meer dan 400 mensen. De REBITDA-marge bedroeg 14,0%, tegenover 15,0% in 2017.

Dankzij de forse verlaging van onze netto financiële kosten en belastingen steeg de recurrente nettowinst van Etex (aandeel van de groep) met 18,1% naar 166 miljoen EUR, het beste resultaat in vijf jaar. De niet-recurrente elementen hebben vooral te maken met de herstructureringskosten. Etex boekte in 2018 een nettowinst van 145 miljoen EUR. Dat is 5,6% minder dan vorig jaar.

Eind december 2018 is de netto financiële schuld van Etex gedaald tot 584 miljoen EUR, het laagste peil in vijf jaar. Eind 2017 bedroeg ze nog 633 miljoen EUR. De gestegen cashgeneratie in vergelijking met vorig jaar is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de verbetering van het werkkapitaal, de verkoop van niet-operationele activa, de vermindering van de financiële kosten en de lagere inkomstenbelastingen. In de cijfers van de nettoschuld is rekening gehouden met het gunstige effect van het 'non-recourse' factoringprogramma dat in 2015 werd ingevoerd en eind 2018 neerkwam op 159 miljoen EUR (tegenover 167 miljoen EUR eind 2017). Zonder dat programma zou de netto financiële schuld 743 miljoen EUR hebben bedragen (tegenover 800 miljoen EUR eind 2017).

De netto financiële schuld/REBITDA-ratio van Etex daalde van 1,5 in 2017 naar 1,4 in 2018. Zonder het gunstige effect van het 'non-recourse'-factoringprogramma zou deze ratio van 1,9 naar 1,8 zijn gedaald in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar.

Wijzigingen in de consolidatieperimeter

In april 2018 heeft Etex de niet-kernactiviteit Fibrolith verkocht. De verkoop van deze Duitse producent van houtwolcementplaten genereerde in 2017 9 miljoen EUR aan omzet en 0,8 miljoen EUR aan REBITDA.

Geconsolideerde resultaten

Resultaatrekening

Totale verkoop: 2.897 miljoen EUR, inclusief het resultaat van ongunstige wisselkoersen, met een impact van ongeveer 82 miljoen EUR op de omzetcijfers, plus de impact van de hyperinflatie in Argentinië ter waarde van 7 miljoen EUR. Organische groei heeft gezorgd voor een omzetgroei van zo'n 114 miljoen EUR (of 4,1%) in vergelijking met vorig jaar.

Brutowinst: 851 miljoen EUR of 29,4% aan omzet, in vergelijking met 30,8% in 2017. Deze verslechtering is voornamelijk te wijten aan de tijdelijke negatieve situatie betreffende prijs versus kosten en specifieke productieproblemen die gedurende het jaar zijn opgelost.

Verhouding tussen vaste kosten en omzet: 21,0 versus 21,5 het voorgaande jaar, veelal het resultaat van de herstructureringen.

Bedrijfsresultaat vóór niet-terugkerende elementen (REBIT): 245 miljoen EUR, wat overeenkomt met 8,5% van de omzet. In 2017 bedroeg REBIT 266 miljoen EUR (9,5% van de omzet).

Recurrente nettowinst (aandeel van de groep): Toename van 141 miljoen EUR naar 166 miljoen EUR dankzij significant lagere netto financiële kosten en belastingen.

Niet-recurrente nettowinst (aandeel van de groep): 25 miljoen EUR, waarbij significante eenmalige winsten werden tenietgedaan door belangrijke herstructureringen. Bedrijfsresultaat (EBIT) bedrijfsresultaat 221 miljoen EUR versus 269 miljoen EUR in 2017.

Netto financiële kosten Significante daling van 54 miljoen EUR in 2017 naar 27 miljoen EUR in 2018 dankzij lagere netto rentelasten, gezien de herfinanciering van de retailobligatie nu volledig van kracht is.

Nettowinst (deel van de groep): Afname van 148 miljoen EUR naar 140 miljoen EUR wegens niet-recurrente nettokosten en een negatieve vergelijkbare impact van zo'n 8 miljoen EUR wegens hyperinflatieverwerking in Argentinië.

Netto financiële schuld: Afname van 584 miljoen EUR tegenover 633 miljoen EUR het voorgaande jaar. Hierbij is ook rekening gehouden met het positieve effect van het 'non-recourse'-factoringprogramma dat in 2015 werd ingevoerd en eind 2018 neerkwam op 159 miljoen EUR (tegenover 167 miljoen EUR eind 2017). Zonder dit 'non-recourse'-factoringprogramma zou de nettoschuld 742 miljoen EUR bedragen, een daling van 58 miljoen EUR ten opzichte van de 800 miljoen EUR van 2017.

Etex Building Performance

Etex Building Performance boekte een vergelijkbare omzetgroei van 6,9%, waardoor de omzet nu 1.650 miljoen EUR bedraagt. Dit is voornamelijk te danken aan de sterke prestaties van de gipsplaatactiviteiten in bijna alle landen, en dan vooral in Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, en Centraal- en Oost-Europa. In Europa was Duitsland het enige land dat een moeilijker jaar achter de rug heeft, door de lastige marktomstandigheden en de scherpe concurrentie, waardoor de marges onder druk staan. In Latijns-Amerika deed de verkoop het bijzonder goed, vooral dankzij de prestatie in Brazilië, door de betere marktvoorwaarden en de hoge inflatie. De verkoop in Peru (hoge vergelijkingscijfers in vezelcement, aangezien er in 2017 veel modulaire woonprojecten waren) en in Colombia (harde concurrentie) was lager dan vorig jaar. De resultaten in de andere regio's waren uiteenlopend. Afrika deed het goed, ondanks de nog altijd moeilijke marktomstandigheden, maar de verkoop in het Midden-Oosten daalt fors doordat er geen grote projecten zijn. De resultaten van de Spaanse gipsexpert Pladur (overgenomen eind 2017) zijn vorig jaar verwerkt.

Etex Roofing

De verkoop van Etex Roofing bleef op vergelijkbare basis stabiel (-0,5%) in vergelijking met vorig jaar en komt op 814 miljoen EUR uit. De goede resultaten in het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Nederland (golfplaten voor de landbouwsector) en in Spanje werd tenietgedaan door de impact op de toeleveringsketen van de sluiting van onze golfplatenfabriek in Duitsland, de tanende landbouwmarkt in Frankrijk en Nigeria en de hoge vergelijkingscijfers in Peru.

Etex Façade

De omzet van ons Etex Façade divisie is op vergelijkbare basis ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar met +2,2% gestegen naar 263 miljoen EUR, voornamelijk dankzij goede resultaten in het VK, Zuid- en Oost-Europa, de Verenigde Staten, Australië, Argentinië en Chili, en ondanks een lagere omzet in de rest van Europa, China en Colombia.

Etex Industry

Etex Industry ten slotte boekte een vergelijkbare omzetgroei van 4,6%, waardoor de omzet nu 170 miljoen EUR bedraagt. Het onderdeel deed het bijzonder goed in brandwerende oplossingen en zware industrie, wat de zwakkere resultaten in het energiesegment goedmaakte.

Balans

De waarde van de materiële vaste activa van Etex bleef stabiel: 1.642 miljoen EUR versus 1.641 miljoen EUR in 2017. De investeringen (inclusief immateriële activa) bedroegen 192 miljoen EUR, inclusief een investering van 32 miljoen EUR in strategische grondstoffenreserves, tegenover een recurrente afschrijvingslast van 159 miljoen EUR. Goodwill en immateriële activa stegen van 412 miljoen EUR naar 422 miljoen EUR wegens de overname van een gipsconcessie in 2018.

Ons werkkapitaal nam toe van 261 miljoen EUR in 2017 tot 271 miljoen EUR in 2018, als we de gunstige impact van het 'non-recourse'-factoringprogramma (159 miljoen EUR) niet beschouwen. Wat betreft verkooppercentage is het werkkapitaal in lijn met het voorgaande jaar, maar dan met sterke verbeteringen betreffende inventaris en vorderingen, welke voornamelijk worden tenietgedaan door de eenmalige effecten van andere posten.

Ons effectieve rendement op aangewend kapitaal daalde van 12,1% naar 9,7%. Zonder niet-recurrente posten zou het recurrente rendement op aangewend kapitaal in 2018 10,8% hebben bereikt tegenover 11,9% in 2017.

Het totale aandeelhoudersvermogen bedroeg 1.045 miljoen EUR. De stijging van 62 miljoen EUR is een gevolg van de jaarwinst van 140 miljoen EUR. Dat is voornamelijk tenietgedaan door negatieve omrekeningsverschillen en de hyperinflatieverwerking in Argentinië, alsook de in juli 2018 aan de aandeelhouders van het moederbedrijf uitgekeerde dividenden.

Risico's en onzekerheden

De groep is blootgesteld aan de gangbare algemene bedrijfsrisico's. De groep treft maatregelen om die risico's af te dekken via verzekeringen en interne beleidslijnen. Onze afdeling interne audit – operationeel sinds 2011 – onderzoekt al onze bedrijven volgens een cyclus van drie jaar.

Typische risico's zijn onder andere aansprakelijkheid ten aanzien van externe partijen en productrisico's, schade aan producten, onderbreking van de activiteiten, werkgeversrisico's en in bepaalde gevallen kredietrisico's.

De groep is actief over de hele wereld. Daardoor wordt de Groep blootgesteld aan de impact van de wisselkoersschommelingen op de inkomsten, kosten en activa, en aan de risico's buiten de eurozone. Ook in 2018 heeft de groep onze weldoordachte beleidslijnen betreffende die risico's gevolgd.

De vraag naar bouwmaterialen wordt vooral gedreven door een toenemende bevolking en welvaart. Een andere belangrijke factor zijn de veranderende macro-economische parameters, zoals de groei van het bbp, de staatsuitgaven, rentevoeten en wetgevingen.

De groep zorgt voor risicodiversificatie via een geografische spreiding en gediversifieerde portefeuille. Een extra element dat bijdraagt aan die diversificatie is de ruime betrokkenheid van de groep bij residentiële, commerciële en industriële bouwprojecten, zowel bij renovatie als bij nieuwbouw.

De groep maakt gebruik van diverse grondstoffen om zijn producten te vervaardigen. Cement is bijvoorbeeld een belangrijk ingrediënt. Dat is over het algemeen op grote schaal verkrijgbaar bij verschillende leveranciers. Daarnaast gebruiken we vezels om bepaalde producten te verstevigen. Die zijn afkomstig van een beperkt aantal bedrijven in Japan en China, waarmee de groep duurzame relaties heeft opgebouwd en langlopende contracten heeft gesloten. Voor natuurlijke middelen zoals klei of gips bezitten we de grondstoffen of garanderen we die via langetermijncontracten.

Onze energiekosten zijn behoorlijk hoog. Dat geldt zowel voor de productie van bepaalde producten (in het bijzonder keramische tegels) als voor de verwerking van de grondstoffen die we van onze leveranciers krijgen. Daarom onderzoeken we voortdurend oplossingen om ons energieverbruik te beperken.

Sommige ondernemingen van de groep hebben vroeger asbest gebruikt als grondstof. Zij krijgen nu claims van mensen die ziek zijn ten gevolge van hun blootstelling aan asbest. De groep streeft ernaar dat een eerlijke compensatie wordt betaald aan degenen die werkelijk lijden aan een ziekte die werd veroorzaakt door ons voormalig gebruik van asbest. De vergoedingen worden gedekt door socialezekerheidsprogramma's van de staat, verzekeringen en eigen middelen. Gezien de lange latentietijd van deze ziektes zal de Groep aan dit risico blootgesteld blijven op middellange termijn.

Risicobeheer

De Groep is blootgesteld aan de volgende risico's vanwege haar bedrijfsactiviteiten en gebruik van financiële instrumenten bij het uitvoeren en beheren van haar activiteiten:

- a. Marktrisico
- b. Kredietrisico
- c. Liquiditeitsrisico
- d. Kapitaalrisico

Het risicobeheersbeleid van de Groep werd opgesteld om risico's waaraan de Groep is blootgesteld, te identificeren en te analyseren, om geschikte risicolimieten en –controles te bepalen en om risico's alsook de naleving van voormelde limieten te controleren. Het risicobeheersbeleid en –systemen worden regelmatig herzien in het kader van marktomstandigheden en wijzigingen in de activiteiten van de Groep.

a. Marktrisico

Marktrisico is het risico dat wijzigingen in marktprijzen, zoals buitenlandse wisselkoersen, rentevoeten en aandelenprijzen de opbrengsten of kosten van de Groep of de waarde van haar aangehouden financiële instrumenten (positief of negatief) zullen beïnvloeden. Het doel van marktrisicobeheer is het beheren en controleren van blootstellingen aan marktrisico binnen aanvaardbare parameters, terwijl tegelijk het rendement op risico wordt geoptimaliseerd.

De Groep heeft financiële activa en gaat financiële verplichtingen aan in de normale gang van zaken. Ze koopt en verkoopt afgeleide instrumenten teneinde het marktrisico te beheren. Doorgaans streeft de Groep naar het toepassen van hedge accounting om op vervaldag de winsten of verliezen op hedge contracten te compenseren met de kosten en opbrengsten van de afgedekte positie. Hedge accounting biedt de mogelijkheid om volatiliteit in de winst- en verliesrekening te beheren.

Valutarisico

In haar activiteiten is de Groep blootgesteld aan valutarisico op verkopen, aankopen en leningen.

De omrekening van lokale balansen en winst- en verliesrekeningen naar de presentatiemunteenheid van de Groep leidt tot wisselkoerseffecten. Als de Groep haar netto-investeringen afdekt in buitenlandse entiteiten met leningen in buitenlandse valuta of andere instrumenten worden de afdekkingen van de netto-investeringen op dezelfde manier gewaardeerd als kasstroomafdekkingen. Alle wisselkoerswinsten en –verliezen resulterend uit de omrekening worden opgenomen in eigen vermogen en inbegrepen in de cumulatieve omrekeningsverschillen.

Gezien de aard van de activiteiten van de Groep is een groot deel van de omzet en kosten in lokale valuta waardoor het transactierisico beperkt is. Als entiteiten van de Groep uitgaven en ontvangsten hebben in verschillende valuta, gaan ze, zelf of via het thesauriecentrum van de Groep, afgeleide contracten aan om hun blootstelling aan valutarisico af te dekken over de komende maanden (gebaseerd op de verwachte aankopen en verkopen). Deze afgeleide instrumenten worden aangewezen als kasstroomafdekkingen, reële waarde-afdekkingen of niet-afdekkingsafgeleide instrumenten.

Rentevoetrisico

De voornaamste financieringsbron van de Groep zijn bankschulden aan variabele rentevoet. Bijgevolg is de Groep blootgesteld aan het risico van voordelige of nadelige wijzigingen in marktrentevoeten. De langetermijnleningen van de Groep zijn aangegaan door ondernemingen in België, Chili, en Duitsland. Om haar rentelasten te beheren, heeft de Groep renteswaps afgesloten. De afdekkingen garanderen dat het merendeel van de rentelasten op leningen gebaseerd zijn op een vaste rentevoet. De timing van dergelijke afdekkingen wordt beheerd om voor zover mogelijk rentevoeten vast te leggen.

Aandelen- en effectenrisico

Aandelenprijrisico resulteert uit aandeleneffecten beschikbaar voor verkoop. Doorgaans koopt de Groep geen aandelen, aandelenopties of andere eigen-vermogensproducten die niet rechtstreeks gerelateerd zijn aan de activiteiten van de Groep.

b. Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor de Groep als een klant of financiële tegenpartij inzake een deposito, lening of afgeleide instrument haar contractuele verplichtingen verzuimt. Het resulteert voornamelijk uit de vorderingen van de Groep op klanten, uit bankdeposito's en uit effectenbeleggingen. Het omvat bovendien het risico dat een financiële tegenpartij mogelijks haar verplichtingen inzake een financiële verplichting niet nakomt. De Groep controleert voortdurend het kredietrisico en verzekert dat ze geen te grote concentratie van kredietrisico heeft met één enkele tegenpartij of groep van verbonden tegenpartijen.

Om het risico op wanbetaling door de klant te beheren, controleert de Groep periodiek de financiële betrouwbaarheid van klanten en stelt ze voor elke klant aankooplimieten op. De Groep boekt een bijzondere waardevermindering voor de geraamde kost van dubieuze handels- en overige vorderingen alsook beleggingen. De belangrijkste componenten van deze bijzondere waardeverminderingen zijn een specifieke verliescomponent voor individueel significante blootstellingen en een collectieve verliescomponent voor groepen van gelijkaardige activa inzake verliezen die zijn opgelopen maar nog niet geïdentificeerd. Het collectieve verliesdeel wordt bepaald aan de hand van historische data of betalingsstatistieken voor gelijkaardige financiële activa.

Financiële tegenpartijen bestaan uit een aantal grote financiële instellingen. De Groep verwacht van geen enkele tegenpartij dat ze haar verplichtingen zal verzuimen, inclusief hun leningsverplichtingen, gezien hun hoge kredietratings. Desondanks streeft de Groep naar een spreiding van haar interacties met de bankwereld over een voldoende aantal marktspelers teneinde het risico op een mogelijke verzuim te matigen.

c. Financierings- en langetermijnliquiditeitsrisico

Financieringsrisico is het risico dat de Groep geen toegang zal hebben tot de fondsen die ze nodig heeft voor de herfinanciering van haar schuld of omwille van de niet naleving van de voorwaarden van haar voornaamste gesyndiceerde kredietlijn. Een samenvatting van de voorwaarden van de kredietlijn is weergegeven in toelichting 23 bij de financiële schulden. Herfinancieringsrisico wordt beheerd door het ontwikkelen en behouden van sterke bankrelaties met een groep van financiële instellingen en door het behouden van een sterke en voorzichtige financiële positie doorheen de tijd.

Langetermijnliquiditeitsrisico is het risico dat de Groep problemen zal ondervinden bij het naleven van haar verplichtingen verbonden aan financiële schulden op hun vervaldag. De aanpak van de Groep inzake liquiditeitsbeheer is het, voor zover mogelijk, verzekeren van voortdurend voldoende liquiditeit om haar verplichtingen op vervaldag na te komen onder zowel normale als bijzondere omstandigheden en het hierdoor vermijden van onaanvaardbare verliezen of van risico op reputatieschade voor de Groep.

Kortetermijnliquiditeitsrisico wordt dagelijks beheerd waarbij de financieringsbehoeftes volledig gedekt zijn door beschikbare kredietlijnen. Geldmiddelen worden waar nodig aangehouden om de solvabiliteit en financiële flexibiliteit van de Groep op elk moment te garanderen. In 2015 werd een factoring- en kredietverzekeringsplan opgesteld voor handelsvorderingen (zie toelichting 14).

d. Kapitaalrisico

Het voornaamste doel van de Groep bij het beheren van kapitaal is te garanderen dat ze gezonde kapitaalratio's behoudt om haar activiteiten te ondersteunen en aandeelhouderswaarde te maximaliseren.

De Groep beheert haar kapitaalstructuur en past deze aan in het kader van wijzigingen in economische omstandigheden.

Afgeleide financiële instrumenten

De Groep gebruikt afgeleide financiële instrumenten zoals termijncontracten in vreemde valuta en renteswaps om zich in te dekken tegen het risico verbonden aan vreemde valuta en rentevoetschommelingen. In overeenstemming met haar thesauriebeleid houdt de Groep geen afgeleide financiële instrumenten aan voor handelsdoeleinden. Afgeleide financiële instrumenten die niet kwalificeren voor hedge accounting worden gewaardeerd als financiële activa en verplichtingen aan reële waarde via winst en verlies.

Afgeleide financiële instrumenten worden initieel opgenomen aan reële waarde op datum dat het afgeleide contract wordt aangegaan. De reële waarde van afgeleide financiële instrumenten is ofwel de genoteerde marktprijs of de waarde berekend met prijsmodellen, rekening houdend met de huidige markttarieven en de huidige kredietwaardigheid van de tegenpartijen.

Na initiële opname worden afgeleide financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde op de verslagdatum. De reële waarde van termijncontracten in vreemde valuta wordt berekend aan de hand van huidige termijnwisselkoersen voor contracten met een gelijkaardig looptijdprofiel. De reële waarde van een renteswapcontract wordt bepaald aan de hand van de marktwaarde van gelijkaardige instrumenten.

Afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd aan kostprijs indien hun reële waarde niet betrouwbaar geschat kan worden.

Winsten of verliezen uit herwaarderingen naar reële waarde worden onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening tenzij het afgeleid instrument kwalificeert voor hedge accounting waarbij opname afhankelijk is van de aard van de afgedekte positie. Op de datum dat een afgeleide contract wordt aangegaan, wijst de Groep afgeleide instrumenten aan als:

- Een afdekking van een specifiek risico verbonden aan een opgenomen actief of verplichting of een zeer waarschijnlijke verwachte transactie, zoals variabiliteit in de kasstromen van toekomstige rentebetalingen op een schuld aan variabele rentevoet (kasstroomafdekking), of
- Een afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit.

Een afgeleide instrument wordt gewaardeerd als een afdekking, wanneer:

- De afdekkingsrelatie wordt gedocumenteerd vanaf dat de afdekkingsovereenkomst wordt afgesloten
- De afdekking zeer effectief is in het behalen van zijn objectief
- De effectiviteit betrouwbaar gewaardeerd kan worden.

Voor een kasstroomafdekking moet de verwachte transactie die het onderwerp is van de afdekking, zeer waarschijnlijk zijn.

Kasstroomafdekking

Wijzigingen in de reële waarde van afgeleide instrumenten die zijn aangewezen en kwalificeren als kasstroomafdekkingen en bovendien effectief zijn, worden opgenomen in het eigen vermogen. Als de vaste verbintenis resulteert in de opname van een niet-financieel actief, bijvoorbeeld materiële vaste activa of voorraad of een niet-financiële verplichting, worden de winsten of verliezen die voordien opgenomen waren in het eigen vermogen, overgebracht van het eigen vermogen en toegevoegd aan de initiële waardering van het niet-financieel actief of verplichting. Anderzijds worden bedragen opgenomen in eigen vermogen overgebracht naar de winst-en verliesrekening en geklasseerd als opbrengst of kost in dezelfde periodes waarin de kasstromen, zoals rentebetalingen of afgedekte vaste verbintenissen de winst-en verliesrekening beïnvloeden. Elk ineffectief deel wordt onmiddellijk gerapporteerd in de winst-en verliesrekening. Wanneer een afdekkingsinstrument wordt verkocht of wanneer een afdekking niet langer voldoet aan de criteria voor hedge accounting, blijft de op dat ogenblik opgenomen cumulatieve winst of verlies in eigen vermogen behouden in het eigen vermogen en wordt pas in resultaat opgenomen wanneer de verbonden transactie uiteindelijk wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening. Indien men echter verwacht dat een toegekende transactie niet langer plaats zal vinden dan wordt de cumulatieve winst of verlies, die werd gerapporteerd in eigen vermogen, onmiddellijk overgebracht naar de winst- en verliesrekening.

Netto-investeringsafdekking

Wisselkoersverschillen die ontstaan bij de heromrekening van een financiële verplichting aangewezen als een netto-investeringsafdekking in een buitenlandse onderneming en effectief zijn, worden opgenomen in eigen vermogen en toegevoegd aan de cumulatieve omrekeningsverschillen. De bedragen uitgesteld in eigen vermogen worden overgebracht naar de winst- en verliesrekening bij desinvestering van de buitenlandse onderneming.

Bepaalde afgeleide transacties kunnen mogelijk niet kwalificeren voor boekhoudkundige afdekking, ondanks het feit dat ze een effectieve economische afdekking voorzien onder het risicobeheersbeleid van de Groep. Wijzigingen in de reële waarde van elk afgeleide instrument dat niet kwalificeert voor hedge accounting, wordt onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening. De wijzigingen in reële waarde die worden opgenomen in winst of verlies van de periode, worden geklasseerd in bedrijfsresultaat als het afgeleid instrument gerelateerd is aan een niet-financieel actief en in het financiële resultaat als de afgeleide gerelateerd is aan een financieringstransactie.

Het Risk and Auditcomité

Het Risk and Auditcomité kijkt de financiële rapportageprocessen van Etex na en ziet toe op de wettelijke controle van haar geconsolideerde jaarrekening. Het Comité garandeert de samenhang en de betrouwbaarheid van de rekeningen en alle andere financiële informatie die wordt voorgelegd aan de Raad van Bestuur. Bovendien houdt het Comité toezicht op de interne risicobeheersings en controlesystemen van Etex. Alle leden hebben ervaring op het gebied van boekhouding en audit.

Onderzoek en Ontwikkeling (R&D)

Innovatie

In 2018 is onze innovatiegraad (verkoop van nieuwe producten) voor het tweede jaar op rij gestegen, door enkele belangrijke productlanceringen in de verschillende divisies. Daarnaast hebben we onze innovatiepijplijn verder versterkt met nieuwe producten en oplossingen en in 2019 zijn een aantal belangrijke campagnes voorzien, met name in de divisie Etex Exteriors.

In de divisie Etex Building Performance werd een nieuwe organisatie (platvorm) opgezet om de innovatieinspanningen in de regio's meer aandacht te geven en beter op elkaar af te stemmen, zodat innovaties sneller op de markt gebracht kunnen worden en een hefboomeffect gecreëerd kan worden. De nieuwe divisiestructuur met een centraal Marketing & Product managementteam dat nauw samenwerkt met de Innovatie & Technologie Centra moet de marktgedreven innovatie bij Etex Exteriors ten goede komen.

Om de procesoptimalisatie & innovatie te verbeteren werd ook bijzondere aandacht besteed aan het industriële innovatie team.

Informatie aan belanghebbenden

Via maatwerkcommunicatiekanalen faciliteert onze lokale bedrijfsvoering een open dialoog tussen meer dan 14.000 medewerkers in 42 landen. We communiceren met al onze medewerkers over de hele groep via ons intranetplatform Etex Core, dat in oktober vorig jaar is uitgerold.

De aandeelhouders van Etex worden door middel van een jaarlijkse aandeelhoudersvergadering van relevante, up-to-date informatie voorzien. Halfjaar- en jaarresultaten en strategische beslissingen worden via persberichten en andere documenten (gepubliceerd op onze website) gecommuniceerd aan onze financiële belanghebbenden.

Gebeurtenissen na de balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te melden.

Vooruitzichten voor 2018

Voor 2019 verwachten we een verdere omzetgroei, een opleving van de REBITDA – vooral dankzij de forse verlaging van de kosten in 2018 – een nog altijd sterke vrije kasstroom en een matige stijging van onze terugkerende nettowinst na de sterke prestatie in 2018. In Europa zal de bouwmarkt waarschijnlijk geleidelijk verder aantrekken, met name in Frankrijk, de Benelux en Centraal-Europa. In het Verenigd Koninkrijk zal de groei vermoedelijk aanhouden, behoudens de onverwachte nasleep van een 'harde' brexit.

In de rest van de wereld zal de groei volgens ons aanhouden, al is er enige onzekerheid in Chili, Nigeria en Argentinië.

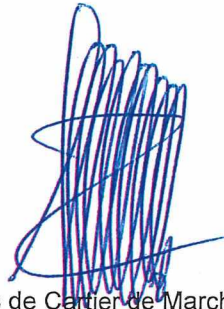
Bezoldiging van de commissaris

Conform artikel 134 van het Wetboek van Vennootschappen vermelden wij dat tijdens het boekjaar 2018, PWC, en de ondernemingen waarmee de Commissaris beroepsmatig samenwerkt, een bedrag van 2,0 miljoen euro aan honoraria hebben ontvangen voor de audit-werkzaamheden.

Zaventem, 3 April 2019

Paul Van Oyen
Gedelegeerd bestuurder

Jean-Louis de Cartier de Marchienne
Voorzitter van de Raad van Bestuur

ETEX NV

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van
aandeelhouders over de geconsolideerde jaarrekening voor het
boekjaar afgesloten op 31 december 2018

4 april 2019

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS VAN DE VENNOOTSCHAP ETEX NV OVER DE
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31
DECEMBER 2018**

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Etex NV (de "Vennootschap") en haar filialen (samen "de Groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 23 mei 2018, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2020. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Etex NV dit jaar voor het eerst uitgevoerd.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2018 omvat, alsook de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, de geconsolideerde staat van mutaties in het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum, en de toelichting met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. Deze geconsolideerde jaarrekening vertoont een geconsolideerde balans van EUR'000 3.108.105 en een winst van het boekjaar van EUR'000 144.734.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep per 31 december 2018, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor ons oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de internationale controlestandaarden zoals door de IAASB van toepassing verklaard op de boekjaren afgesloten vanaf 31 december 2018 en nog niet goedgekeurd op nationaal niveau toegepast. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Gezondheid Claims - Toelichting 19

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Zoals in Toelichting 19 beschreven is, zijn voorzieningen voor gezondheidclaims in de geconsolideerde jaarrekening van Etex Groep per 31 december 2018 voor een totaalbedrag van 67,9 miljoen EUR opgenomen. In het verleden gebruikten verscheidene Etex filialen asbest als grondstof in hun industrieel proces. Hoewel wij begrijpen dat het gebruik van asbest gebannen is in de Groep zouden sommige bedrijven nog steeds claims kunnen ontvangen met betrekking tot blootstelling aan asbest uit het verleden. De aangelegde voorzieningen weerspiegelen de kosten van afwikkeling van de claims die zowel waarschijnlijk zijn als op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat.

Dit aspect is voor onze controle dermate significant gezien de complexiteit van het beoordelingsproces, gezien het potentieel risico varieert afhankelijk van de wettelijke regelgeving in het betrokken land, het nationale sociale zekerheidssysteem en de dekking door de verzekering van het betrokken bedrijf en gezien het feit dat de inschatting in aanzienlijke mate gebaseerd is op significante veronderstellingen van het management.

Veronderstellingen en inschattingen die bij het waarderen van de voorzieningen gebruikt zijn, betreffen onder meer:

- het aantal betrokken werknemers;
- het waarschijnlijk voorkomen, de mix van ziektebeelden en de sterftcijfers;
- de verwachte dekking door de verzekering;
- het wettelijk kader.

Wijzigingen in veronderstellingen en inschattingen die gebruikt worden om de voorzieningen te waarderen kunnen een significante invloed hebben op de financiële positie van de Groep.

Hoe onze audit het kernpunt van de controle behandelde

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben we de wijze geëvalueerd waarop management asbestverplichtingen en wijzigingen in bestaande verplichtingen conform IAS 37-vereisten identificeert.

We hebben de nauwkeurigheid, waardering en volledigheid van de voorzieningen per 31 december 2018 geëvalueerd. Deze evaluatie behelsde onder meer:

- besprekingen met groepsmanagement;
- bevraging van de interne juridisch adviseur;
- nazicht van het geschillenrapport;
- evaluatie van management beoordeling inclusief consistentie in de veronderstellingen;
- analyse en ex-post testen van de geprojecteerde kasuitstromen;
- traceren van bevestigende controle-informatie van bestede bedragen.

Op basis van onze controlewerkzaamheden hebben we vastgesteld dat de gehanteerde veronderstellingen en gebruikte gegevens redelijk en conform onze verwachtingen zijn, dat de methodologie die door het management werd toegepast alsook de inschattingen redelijk zijn en dat de betreffende verstrekte toelichting gepast is.

Voorzieningen voor personeelsbeloningen na uitdiensttreding - Toelichting 21

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Zoals in Toelichting 21 beschreven is, heeft de Groep pensioenregelingen met een te bereiken doel waarvan de meest significante in Ierland en het Verenigd Koninkrijk. Via deze pensioenplannen is de Groep blootgesteld aan een aantal risico's, voornamelijk:

- volatiliteit van de activa: de pensioenplannen bevatten aanzienlijke investeringen in aandelen, obligaties, cash, eigendommen en fondsen;
- actuariële veronderstellingen met inbegrip van de verwachte inflatie, actualisatievoet, toekomstige loonstijgingen en sterftetabellen/levensverwachting.

De controlewerkzaamheden aangaande de voorzieningen voor personeelsbeloningen na uitdiensttreding waren voor onze audit dermate significant omdat dit een complex beoordelingsproces betreft en sterk afhankelijk is van door het management gemaakte veronderstellingen.

Actuariële veronderstellingen worden gebruikt bij het waarden van de door de Groep toegepaste pensioenregelingen. Kleine wijzigingen in deze veronderstellingen en inschattingen die worden gebruikt in de waardering van de netto verplichting van de Groep voor personeelsbeloningen na uitdiensttreding, kunnen een grote invloed hebben op de financiële positie van de Groep. Het bepalen van deze bedragen vereist technische deskundigheid.

De netto voorziening voor personeelsbeloningen na uitdiensttreding per 31 december 2018 met betrekking tot zowel de gefinancierde als de niet-gefinancierde plannen, bestaat uit de verplichtingen met een te bereiken doel (1.286 miljoen EUR) waartegenover de planactiva in mindering zijn gebracht (1.037 miljoen EUR).

Hoe onze audit het kernpunt van de controle behandelde

We hebben de belangrijkste actuariële (zowel financiële als demografische) veronderstellingen, gebruikt door het management bij het berekenen van de verplichting voor personeelsbeloningen na uitdiensttreding van de Groep, geëvalueerd en aan een kritisch onderzoek onderworpen en onafhankelijk beoordeeld.

Bij het evalueren van de veronderstellingen (nl. ratio's m.b.t. actualisering, inflatie en loonstijging alsook verwachte sterftecijfers/levensverwachting) hebben we beroep gedaan op de kennis van interne specialisten teneinde de redelijkheid van de door het management gehanteerde veronderstellingen te beoordelen.

We hebben de personeelsgerelateerde gegevens, zoals deze opgenomen zijn in de door de vennootschap bekomen actuariële rapporten, getoetst en we hebben de waarderingsverslagen van de externe vermogensbeheerders bekomen.

Op basis van onze controlewerkzaamheden hebben we vastgesteld dat de gehanteerde veronderstellingen en gebruikte gegevens redelijk en conform onze verwachtingen zijn, dat de methodologie die door het management werd toegepast alsook de inschattingen redelijk zijn en dat de verstrekte toelichting betreffende de voorzieningen voor personeelsbeloningen na uitdiensttreding gepast is.

Toetsing op bijzondere waardeverminderingen voor goodwill, immateriële activa en materiële vaste activa - Toelichting 8

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De boekwaarde van goodwill, immateriële activa en materiële vaste activa van de Groep bedraagt 2.063 miljoen EUR per 31 december 2018.

Wij beschouwen dit als dermate significant voor onze controle omdat, bij het vaststellen of er voor vaste activa al dan niet bijzondere waardeverminderingen vereist zijn, de bestuurders genoodzaakt zijn om zich te baseren op significante inschattingen met betrekking tot de toekomstige bedrijfsresultaten.

De beoordeling behelst een vergelijking van de ingeschatte reële waarde van de kasstroomgenererende eenheid en specifieke activa, met de boekwaarde: de kasstroomgenererende eenheden werden bepaald conform de nieuwe organisatiestructuur zoals beschreven in Toelichting 8.

We hebben hierbij bijzondere aandacht besteed aan de redelijkheid en impact van de voornaamste veronderstellingen waaronder:

- kasstroomprognoses die afgeleid zijn van interne prognoses en de veronderstellingen betreffende de toekomstige resultaten;
- de actualisatievoet en de langetermijn groeivoet, met inbegrip van een beoordeling van risicofactoren en groeiverwachtingen met betrekking tot het relevante geografische gebied;

- de veronderstellingen die gehanteerd zijn in de waarderingen die opgesteld zijn ter onderbouwing van de reële waarde van bepaalde activa.

Hoe onze audit het kernpunt van de controle behandelde

We hebben de door het management gemaakte inschatting van de indicatoren van bijzondere waardeverminderingen geëvalueerd en de bijzondere waardeverminderingberekeningen aan een kritisch onderzoek onderworpen door de in de berekeningsmodellen gebruikte prognoses voor toekomstige kasstromen te evalueren, met inbegrip van een evaluatie van de wijze waarop men tot die prognoses is gekomen, waarbij we ze onder meer vergeleken hebben met het meest recente door de Raad van Bestuur goedgekeurde budget en met de interne prognoses.

We hebben inzichten verworven omtrent de volgende zaken en hebben deze aan een kritisch onderzoek onderworpen:

- veronderstellingen gebruikt bij het opstellen van het budget van de Groep en de interne prognoses, alsook de gehanteerde langetermijn groeivoeten, hebben we vergeleken met economische en sectorspecifieke verwachtingen;
- de historische nauwkeurigheid van budgetten - deze hebben we vergeleken met de gerealiseerde resultaten om te bepalen of de gebudgeteerde kasstroomprognoses betrouwbaar zijn;
- de actualisatievoet - hiervoor hebben we de kost van kapitaal en andere inputs beoordeeld, onder andere door vergelijking met gelijkaardige organisaties;
- de mathematische nauwkeurigheid van de onderliggende berekeningen.

In de uitvoering van de hierboven vermelde werkzaamheden hebben we een beroep gedaan op onze interne waarderingsexperten om in een kritische toetsing alsook externe marktgegevens te voorzien, teneinde de redelijkheid van de door het management gehanteerde veronderstellingen te beoordelen.

We hebben een sensitiviteitsanalyse uitgevoerd op de belangrijkste factoren binnen de kasstroomprognoses om te bepalen in welke mate wijzigingen in die veronderstellingen een impact kunnen hebben. Voorts hebben we nagegaan in hoeverre het waarschijnlijk is dat zulke wijzigingen zich effectief zullen voordoen.

Hoewel we erkennen dat het gebruik van inschattingen inherent is aan het opstellen van kasstroomprognoses en aan het toepassen van bijzondere waardeverminderingmodellen, hebben we vastgesteld dat de door het management gehanteerde inschattingen binnen een aanvaardbare vork van redelijke uitkomsten liggen en dat de toelichting van de beoordeling van bijzondere waardeverminderingen gepast is.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Groep te ontbinden of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten; en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de

daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met de raad van bestuur en met het risk & auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (Herzien in 2018) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag van de geconsolideerde jaarrekening te verifiëren, en verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, en is opgesteld overeenkomstig het artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Sint-Stevens-Woluwe, 4 april 2019

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren cvba
Vertegenwoordigd door

Peter Van den Eynde
Bedrijfsrevisor